

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ**

-ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ-

ΥΠΟ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ:

ΚΕΤΙΚΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	
1.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ (ΙΔΙΩΤΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ).....	17
1.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	20
1.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	21
1.4 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	
2.1 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ	40
2.2 ΕΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	45
2.3 ΕΓΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	45
2.4 ΕΓΚΡΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	47
2.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ, ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ.....	52

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

3.1 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ	59
3.2 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΩΝ.....	59
3.2.1 Κανονικές Πιστοδοτήσεις.....	60
3.2.2 Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών	60
3.2.3 Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων	61
3.2.4 Απαιτήσεις σε εμπλοκή.....	61
3.2.5 Απαιτήσεις επισφαλείς.....	61
3.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ	61
3.4 . ΣΥΝΕΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....	62
3.4.1 Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών	62
3.4.2 Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων	62
3.4.2.1 Επανεξέταση συμβάσεων.....	63
3.4.2.2 Έλεγχος τήρησης.....	63
3.4.2.3 Επανεξέταση	63
3.4.2.4 Επανεέλεγχος	63
3.4.2.5 Διερεύνηση	64
3.4.2.6 Ανάλυση	64

3.4.2.7 Διερεύνηση θέσης.....	64
3.4.2.8 Μεθόδευση προγράμματος δράσης.....	64
3.4.3 Απαιτήσεις σε εμπλοκή.....	66
3.4.3.1 Προηγούμενη ταξινόμηση Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων ή Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών	66
3.4.3.2 Προηγούμενη ταξινόμηση διαφορετική των Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων ή Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών	67
3.4.3.3 Αναγγελία	67
3.4.4 Απαιτήσεις επισφαλείς Επισφαλής.....	68
3.4.4.1 Προηγούμενη ταξινόμηση Απαιτήσεις σε εμπλοκή	68
3.4.4.2 Προηγούμενη ταξινόμηση διαφορετική της Απαιτήσεις σε εμπλοκή	69
3.5 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	69
3.6 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	69
3.6.1 Εντοπισμός προβλημάτων	70
3.6.2 Κατάταξη.....	70
3.6.3 Κοινή γλώσσα.....	70
3.6.4 Ιεράρχηση προβλημάτων	70
3.6.5 Αξιολόγηση χαρτοφυλακίου	70
3.6.6 Αξιολόγηση μονάδων.....	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

4.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ	71
4.1.1 Διοικητική επάρκεια	72
4.1.2 Οικονομικά Στοιχεία	73
4.1.3 Η εξέλιξη των συνθηκών της αγοράς	74
4.1.4 Παρακολούθηση εξασφαλίσεων	74
4.1.5 Εξέλιξη απόδοσης	76
4.2 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ.....	76
4.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ	77
4.3.1 Έγκριση - παρακολούθηση πιστοδοτήσεων	77
4.3.2 Εκτέλεση πιστοδοτήσεων	77
4.4 ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ /ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	78
4.5 ΦΑΚΕΛΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ.....	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ-ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

5.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ.....	83
5.2 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	85
5.3 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	86

5.4 ΕΓΚΡΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ.....	87
5.5 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	89
5.5.1 Στεγαστική πίστη	89
5.6 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	91
5.6.1 Κατηγορίες επιχειρηματικών δανείων	91
5.6.2 Επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις	92
5.6.3 Προϋποθέσεις αποδοχής ακίνητων προς εγγραφή εμπράγματος εξασφάλισης	93
5.6.4 Καθυστέρηση έκδοσης πιστοποιητικών εγγραφής βαρών από υποθηκοφυλάκεια.....	93
5.7 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ.....	93

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

6.1 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ “THE 5 C’S OF CREDITS”	95
6.1.1 Character (Χαρακτήρας επιχείρησης).....	96
6.1.2 Capacity (Δυναμικότητα – ικανότητα επιχείρησης)	97
6.1.3 Capital (Κεφάλαιο επιχείρησης)	98
6.1.4 Conditions (Όροι – προϋποθέσεις ανάπτυξης).....	99
6.1.5 Collateral (Εξασφαλίσεις δανειοδότησης επιχείρησης).....	99

6.2 ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ "CREDIT RANKING".....	100
6.2.1 Ιστορικό επιχείρησης	102
6.2.2 Επιχειρηματική Εικόνα.....	102
6.2.3 Συναλλακτική Τάξη	103
6.2.4 Ανταγωνιστική Θέση.....	103
6.2.5 Σταθερότητα Εταιρίας και Κλάδου	104
6.2.6 Διοίκηση / Διεύθυνση Εταιρείας	105
6.2.7 Στοιχεία Ισολογισμών	105
6.2.8 Στοιχεία λογαριασμών Αποτελεσμάτων Χρήσεων	107
6.2.9 Στοιχεία Ταμειακών Ροών και Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών	108
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	114
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	139

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η τραπεζική δραστηριότητα είναι η ύστερη κορωνίδα στις δύο οικονομικές επαναστάσεις που προηγήθηκαν, την εμπορική και τη βιομηχανική. Σε μία δοκιμασία αντίστροφη, η κάμψη άγγιξε διαδοχικά, με πολύ μεγάλα διαλείμματα μερικές φορές τις μεταφορές, το εμπόριο, την βιομηχανία, αφήνοντας τις τραπεζικές λειτουργίες να επιβιώνουν αιώνια. Εάν αντί για τα κοινωνικά στάδια του καπιταλισμού περιγράψουμε τα γεωγραφικά στάδια του καπιταλισμού θα βλέπαμε ότι πόλεις όπως η Βενετία και η Γένοβα εξακολουθούν να είναι τόποι χρήματος έως και τον 18ο αιώνα. Τα χρηματοπιστωτικά κέντρα ,λοιπόν, έχουν περιόδους ακμής πολλών δεκαετιών(Ελβετία, Αγγλία, κ.ά.).

Πέρα όμως από την μελέτη του ιστορικού γίνεσθαι των τραπεζών, η οποία για τη χώρα μας παραμένει ελλιπής, υπάρχει τάση διερεύνησης για το μέλλον των τραπεζών τόσο στο πλαίσιο κάθε εθνικής οικονομίας όσο και διεθνώς.

Αν και οι περισσότερες κυβερνήσεις δυτικών χωρών είχαν αρχίσει από εικοσιπενταετίας, να απελευθερώνουν σταδιακά τις αγορές χρήματος, πολλές είναι οι τράπεζες που δυσκολεύτηκαν να προσαρμοσθούν στις νέες συνθήκες. Όπως όμως χαρακτηριστικά είχε λεχθεί, δεν τους επιφυλάσσεται η μοίρα των δεινοσαύρων. Απλώς, αναγκάστηκαν να αναπροσαρμόσουν το ρόλο τους στην αγορά με κάποια καθυστέρηση και, φυσικά ,τους κόστισε τελικά κάτι παραπάνω (Φίλιος Β. ,1995).

Βάση της έρευνας του Brook Unger , στο πλαίσιο μιας επισκόπησης του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, επισημαίνεται ότι οι βρετανικές και αμερικανικές τράπεζες θα τα καταφέρουν καλύτερα γιατί οι κυβερνήσεις αυτών των χωρών προχώρησαν ταχύτερα και νωρίτερα στην απελευθέρωση της χρηματοοικονομικής αγοράς.

Τα τελευταία χρόνια οι τραπεζίτες σε όλο τον κόσμο είχαν αρχίσει να συνειδητοποιούν ότι οι πρώτες ύλες έχουν μεταβαλλόμενες και απρόβλεπτες τιμές, ότι το κόστος της παραγωγικής διαδικασίας παίζει καθοριστικό ρόλο σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού, ότι η μεγάλη παραγωγή προϊόντων -από άποψη όγκου και πλήθους ειδών- μπορεί να αποβεί το ίδιο επιζήμια με την μικρή παραγωγή.

Η τοποθέτηση από μία τέτοια σφαιρική θεώρηση ήταν ότι το τραπεζικό σύστημα δεν μπορούσε να κάνει τίποτα περισσότερο ,σε αυτή τη δεκαετία, από το να συρρικνώνεται. Το φαινόμενο αυτό εκδηλώθηκε με δύο τρόπους. Αρχικά, οι τράπεζες επιχείρησαν συστηματικά πλέον να συμπίεσουν το λειτουργικό κόστος τους, κάτι το οποίο θα επιφέρει μία μεγάλη σειρά συγχωνεύσεων.

Σύμφωνα με μια έρευνα ,που βασίστηκε στις απαντήσεις 250 Αμερικανών τραπεζικών και ορκωτών λογιστών, επισημαίνεται ότι το κύμα των συγχωνεύσεων τραπεζών στις Η.Π.Α. είναι η απαρχή μιας μακρόχρονης σταθεροποίησης σε αυξημένα επίπεδα ανταγωνιστικότητας με βάση περικοπές λειτουργικών εξόδων.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είχαν αρχίσει να μοιάζουν όλο και λιγότερο με τράπεζες, πράγμα το οποίο οφειλόταν στην επέκτασή τους σε πολλούς άλλους-περισσότερο ή λιγότερο παραπλήσιους- τομείς, όπως οι ασφάλειες και οι επενδύσεις. Η επιβίωση των περισσότερων τραπεζών θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα που θα τους παράσχει η νομοθεσία για να επεκταθούν στις νέες τεχνικές χρήματος (αφιέρωμα στο “ economist “).

Επιπλέον, ο κύριος τομέας καθαρών εσόδων τους θα περιοριζόταν αρκετά. Η ανάγκη μείωσης των γενικών εξόδων δημιούργησε μία τάση για μείωση του συνολικού αριθμού υποκαταστημάτων, έτσι ώστε να αυξηθεί γενικότερα η ανταγωνιστικότητα των τραπεζών.

Μεγάλης σημασίας ζήτημα, τόσο για τις ελληνικές όσο και για τις ξένες τράπεζες ήταν η συνεχόμενη αύξηση στην επισφάλεια των χορηγουμένων πιστώσεων, μια δυσάρεστη πραγματικότητα που έχρηζε συστηματικότερη αντιμετώπιση (Φίλιος Β. , 1995). Οι αμερικανικές τράπεζες είχαν αρχίσει από το 1990 να προβαίνουν σε σημαντικές δαπάνες πρόβλεψης για αποσβέσεις επισφαλών χορηγήσεων, με αποτέλεσμα να είχαν ήδη καλύψει μεγάλο ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων από κρατήσεις κερδών.

Η υπερχρέωση μεγάλου αριθμού ιδιωτικών επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας σε παγκόσμιο επίπεδο είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων στις τράπεζες που συνέβαλλαν στην πτώση της ζήτησης νέων πιστώσεων στις διεθνείς αγορές χρήματος κατά το 1991.

Η μείωση των αποδόσεων των τραπεζών μαζί με την πτώση των τιμών των τραπεζικών μετοχών σε πολλές χώρες εμφάνισε πολλά προβλήματα στο ενεργητικό και το παθητικό των τραπεζών (Δαλάνας Σ. ,1993). Σαν συνέπεια αυτών των προβλημάτων ήταν οι τράπεζες αν γίνουν περισσότερο επιφυλακτικές κατά τη χορήγηση νέων δανείων, ακόμη και σε επιχειρήσεις που δεν παρουσίαζαν χρηματοοικονομικές δυσκολίες και οι οποίες ήθελαν να εξασφαλίσουν δάνεια για τη χρηματοδότηση βιώσιμων επενδυτικών σχεδίων. Ακριβώς, λοιπόν, επειδή οι τράπεζες είναι σήμερα απρόθυμες να δανείσουν μεγάλα χρηματικά ποσά ακόμα και σε αξιόχρεους δανειολήπτες, μπορούν κατά αυτήν την έννοια να αποστερούν των πιστώσεων που χρειάζεται η κάθε εθνική οικονομία, προκειμένου αυτή να ανακάμψει από την παρούσα- παρατεταμένη- ύφεση.

Ένα επόμενο βήμα προόδου θα αποτελέσει η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μεταφοράς κεφαλαίων στα σημεία πωλήσεων. Το αυτόματο γραφείο συμψηφισμού ΔΙΑΣ θα παίξει ακόμα σημαντικότερο ρόλο στο χειρισμό των διατραπεζικών συναλλαγών.

Μετά από αυτή τη σύντομη ιστορική αναδρομή σχετικά με το παρελθόν των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καλό θα ήταν να αναφερθούμε γενικά σε κάποια βασικά χαρακτηριστικά ενός δανείου.

Κατά τον Αστικό Κώδικα το δάνειο αποτελεί μεταβίβαση από τον δανειστή στον οφειλέτη χρημάτων ή άλλων αντικαταστατών πραγμάτων υπό λεπτομερώς καθορισμένους όρους επιστροφής στην μεταξύ των δύο μερών σύμβαση. Όταν το δάνειο είναι χρηματικό αποκαλείται και πίστωση. Συνεπώς, το δάνειο είναι ευρύτερος όρος της πιστώσεως, αλλά λόγω της μεγάλης συχνότητας των χρηματικών δανείων, οι όροι δάνειο και πίστωση χρησιμοποιούνται ως ταυτόσημοι. Στην πράξη η λέξη δάνειο χρησιμοποιείται συνήθως για διάρκεια δανεισμού μεγαλύτερη του ενός έτους, ενώ για μικρότερα χρονικά διαστήματα, κυρίως κατά το δανεισμό μεταξύ επιχειρήσεων κατά την χορήγηση κεφαλαίου κινήσεως από τις τράπεζες, γίνεται χρήση του όρου πίστωση. Αυτή η διάκριση δεν τηρείται απολύτως.

Τα δάνεια είναι άτοκα (σπανίως) ή έντοκα και διακρίνονται αναλόγως προς το πλήθος των δανειστών, σε ενιαία (δανειστής ένα πρόσωπο) και ομολογιακά (δανειστές πολλά πρόσωπα). Διακρίνονται επίσης σε πάγια (πολύ μεγάλης διάρκειας, κυρίως μεταξύ κρατών, με κύριο χαρακτηριστικό την ετήσια πληρωμή των τόκων χωρίς ταυτόχρονη επιστροφή τμήματος του κεφαλαίου) και σε εξοφλητέα.

Το βασικό στοιχείο του δανείου είναι η ονομαστική αξία του. Η ανάληψη του δανείου είναι δυνατό να γίνει εφάπαξ ή κατά τμήματα, ιδιαιτέρως σε περιπτώσεις επενδύσεων, όπου η εκταμίευση του δανείου συνδέεται με την πρόοδο των επενδυτικών εργασιών (Δασκάλου Γ. , 1999). Επισημαίνεται ότι η ονομαστική αξία του δανείου δεν επιβαρύνεται μόνο με τους τόκους αλλά προσαυξάνεται από σειρά εξόδων(προμήθειες, φόροι κλπ.), τα οποία καταλογίζονται στη φάση της συνάψεως του δανείου (υπογραφή συμβάσεως). Εκτός από την ονομαστική αξία δανείου χαρακτηριστικά στοιχεία του είναι η διάρκεια δανεισμού, το επιτόκιο(ποσό και χρονική περίοδο αναφοράς), η χρονική περίοδος ανατοκισμού και ο τρόπος αποσβέσεως του.

Η διάρκεια δανεισμού συνδέεται με τον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο δανειστής και με τις ζητούμενες διασφαλίσεις,, ενώ επηρεάζει αμέσως το ύψος του επιτοκίου και των συνολικών τόκων, όταν υπεισέρχεται ανατοκισμός. Στη λογιστική τα δάνεια διακρίνονται σε πολυετή(μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια) και σε διάρκειας μέχρι ενός έτους(βραχυπρόθεσμα), οπότε αντιστοίχως καταχωρούνται σε κεντρική ή χαμηλότερη θέση παθητικού στον ισολογισμό των επιχειρήσεων.

Το επιτόκιο αποτελεί την αμοιβή της χρηματικής μονάδας ή των 100 χρηματικών μονάδων επί ένα έτος ή επί μικρότερο του έτους διάστημα. Το ποσό του επιτοκίου και ο χρόνος αναφοράς του είναι τα δύο απαραίτητα στοιχεία για τον προσδιορισμό του. Σε μια ελεύθερη κεφαλαιαγορά το επιτόκιο δανεισμού είναι δυνατό να συμφωνηθεί μεταξύ των συμβαλλομένων σταθερό για όλη την διάρκεια δανεισμού ή μεταβαλλόμενο. Το σταθερό επιτόκιο προσφέρει την δυνατότητα του άμεσου υπολογισμού του πίνακα αποσβέσεως του δανείου, αλλά αποδεικνύεται δαπανηρό για τον δανειζόμενο, αν στην αγορά σημειωθεί πτώση επιτοκίων. Στην περίπτωση ανόδου των επιτοκίων ο δανειζόμενος ωφελείται. Για τον προσδιορισμό του μεταβαλλόμενου επιτοκίου χρησιμοποιούνται ως βάση αναφοράς διάφορα γνωστά επιτόκια, όπως π.χ. τα επιτόκια των ομολόγων και εντόκων γραμματίων του δημοσίου, με τις επιπλέον συμφωνούμενες προσαρμογές.

Η χρονική περίοδος ανατοκισμού επιδρά αντιστρόφως ανάλογα στη συσσώρευση των τόκων, δηλαδή στο ύψος του τελικώς επιστρεπτέου ποσού. Πρόκειται για ένα χαρακτηριστικό των δανείων που δεν πολυδιαφημίζεται από τους δανειστές. Καταχωρείται συνήθως με μικρά γράμματα στη δανειστική σύμβαση και επιφέρει αύξηση του διατυμπανιζόμενου ως χαμηλού ετήσιου επιτοκίου δανεισμού, όταν ισούται με μικρή κλασματική του έτους περίοδο.

Η απόσβεση (εξόφληση) του δανείου είναι δυνατόν να γίνει με πολλούς τρόπους κατόπιν συμφωνίας κατά τη σύναψη του δανείου. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ η καταβολή ολόκληρου του κεφαλαίου με τους τόκους στο τέλος της περιόδου δανεισμού, η επιστροφή σταθερών τμημάτων του ονομαστικού δανείου με όλους τους τόκους του ανεξόφλητου κατά τακτά χρονικά διαστήματα και η καταβολή σταθερών, ετησίων συνήθως, τοκοχρεολυτικών δόσεων.

Ενίοτε συμφωνείται η επιβράδυνση κατά ένα, δύο ή περισσότερα έτη στην έναρξη επιστροφής του δανείου, για να αντιμετωπισθεί η έλλειψη εσόδων κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης από το δανειζόμενο (Δασκάλου Γ. , 1999). Η επιβράδυνση αυτή αποκαλείται **περίοδος χάριτος** και γίνεται με το αζημίωτο για τον δανειστή.

Ο τόκος αποτελεί βασική έννοια για την χρηματοδότης επιχειρήσεων. Συνοδεύει το χρήμα ως στοιχείο κόστους. Το δε χρήμα έχει πάντοτε στην επιχείρηση ένα κόστος και συχνά το κόστος της σπανιότητας, λόγω των κινδύνων που το περιβάλλουν.

Κατά την εξελισσόμενη οικονομική θεωρία ο τόκος εκφράζει την αποζημίωση των ιδιοκτητών του χρήματος, επειδή δεν το καταναλώνουν αμέσως μετά την απόκτηση του αλλά το διαθέτουν ως δάνειο στους τρίτους(θεωρία της αποχής). Εκφράζει επίσης το δικαίωμα ανταμοιβής των δανειστών, διότι, με την ένταξη του κεφαλαίου στην παραγωγική διαδικασία επιτυγχάνεται μεγαλύτερη παραγωγή σε σύγκριση με την προγενέστερη κατάσταση(θεωρία της παραγωγικότητας). Εκφράζει ακόμη την αμοιβή υπό σχετική σπανιότητα κεφαλαίου στην κατάσταση ισορροπίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησής του, εντός μιας οικονομίας που λειτουργεί με πλήρη και τέλειο ανταγωνισμό. Επιπλέον, πολλοί υποστήριξαν ότι ο τόκος αποτελεί την αναγκαία κάλυψη της διαφοράς μεταξύ της παρούσης και της μελλοντικής αξίας ενός αγαθού.

Η μονάδα του χρόνου εμφανίζει μεγάλη ποικιλία (έτος, εξάμηνο, τετράμηνο, τρίμηνο, δίμηνο, μήνας κλπ.) και απαιτείται ιδιαίτερη προσαρμογή του επιτοκίου

κατά τους υπολογισμούς, όταν η χρονική μονάδα αναφοράς του επιτοκίου διαφέρει από τη χρονική περίοδο ανατοκισμού. Όταν δεν προσδιορίζεται η χρονική μονάδα αναφοράς του επιτοκίου, υπονοείται συνήθως το έτος (αλλά εξετάζεται και το ύψος σε σύγκριση προς τα ισχύοντα επιτόκια).

Το ύψος του επιτοκίου επηρεάζουν, ασφαλώς, το μέγεθος του κεφαλαίου και η διάρκεια δεσμεύσεως του (είτε πρόκειται για κατάθεση είτε για δανεισμό), οι προσφερόμενες εγγυήσεις από το δανειζόμενο, αλλά και μακροοικονομικά μεγέθη, όπως ο πληθωρισμός ή τα δημόσια ελλείμματα.

Επιπλέον, ο τρόπος αποσβέσεως ενός δανείου έχει ιδιαίτερη σημασία για την επιχείρηση, η οποία ενδιαφέρεται να γνωρίζει τις ετήσιες εκ του δανείου υποχρεώσεις της, ώστε να προγραμματίζει τις πληρωμές της. Η επιχείρηση πρέπει να διακρίνει στην κάθε χρήση ποια ποσά πληρώνει για επιστροφή κεφαλαίου και ποια ποσά για τόκους και συναφή έξοδα, λόγω της διαφορετικής φορολογικής αντιμετώπισεως των κονδυλίων αυτών.

Υπάρχουν τρεις τρόποι εξόφλησης δανείων).ολόκληρο το δάνειο επιστρέφεται στο τέλος της περιόδου δανεισμού, β).το δάνειο εξοφλείται με σταθερές δόσεις κεφαλαίου, καταβαλλόμενη σε ίσα χρονικά διαστήματα και με ταυτόχρονη καταβολή των τόκων του ανεξόφλητου κεφαλαίου, γ).το δάνειο εξοφλείται με ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις.

Στην πρώτη περίπτωση το δανειζόμενο ποσό επιστρέφεται στο τέλος της περιόδου δανεισμού και απομένει να συμφωνηθεί ο τρόπος πληρωμής των τόκων. Αν πρόκειται για δάνειο μικρής χρονικής διάρκειας, οι απλοί τόκοι ή παρακρατούνται κατά τη στιγμή του δανεισμού ή καταβάλλονται κατά την επιστροφή του κεφαλαίου. Αν η διάρκεια του δανείου είναι σημαντική(π.χ. μεγαλύτερη του έτους), μπορεί οι τόκοι να καταβάλλονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα(π.χ. μήνα, τρίμηνο, εξάμηνο, έτος).

Στην δεύτερη περίπτωση καταβάλλονται, π.χ. κατά έτος η σταθερή δόση κεφαλαίου και επιπλέον οι ετήσιοι τόκοι του ανεξόφλητου μέρους του κεφαλαίου.

Οι τόκοι βαίνουν μειούμενοι, οπότε επηρεάζεται αναλόγως και το συνολικό επιστρεφόμενο ετήσιο ποσό.

Στην τρίτη περίπτωση ο δανειζόμενος καταβάλλει ένα σταθερό ποσό υπό τη μορφή σταθερής τοκοχρεολυτικής δόσης, συνήθως στο τέλος της περιόδου ανατοκισμού και μέχρι λήξεως της διάρκειας δανεισμού. Η σταθερή τοκοχρεολυτική δόση συντίθεται από αυξανόμενο μερίδιο κεφαλαίου (το χρεολύσιο) και από παραλλήλως μειούμενο μερίδιο τόκων. Το μερίδιο των τόκων περιλαμβάνει τους απλούς τόκους του ανεξόφλητου στην αρχή της κάθε περιόδου ανατοκισμού τμήματος του δανείου (Δασκάλου Γ. ,1999).

Ο τρόπος αποσβέσεως του δανείου με ίσες τοκοχρεολυτικές δόσεις ονομάζεται προοδευτικό σύστημα αποσβέσεως, λόγω του διαρκώς αυξανόμενου μεριδίου του κεφαλαίου στην σταθερή τοκοχρεολυτική δόση.

Όσον αφορά την παράταση εξοφλήσεως των δανείων, οι περιπτώσεις επιχειρήσεων που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους πληθαίνουν, ιδιαίτερα κατά την περίοδο των επιτοκίων. Πριν οδηγηθούν στη χρεοκοπία, είναι δυνατό να γίνουν προσπάθειες αποφυγής της με αναδιαπραγμάτευση των χρεών προς τις τράπεζες. Οι λύσεις είναι κατά κανόνα εξατομικευμένες.

Σε αντίθεση προς την προηγούμενη περίπτωση είναι δυνατή η επίσπευση εκ μέρους μιας επιχείρησης της εξόφλησης δανείου της. Αυτό συμβαίνει σε περιόδους υποχωρήσεως των επιτοκίων και εξαρτάται από τους όρους της δανειακής συμβάσεως.

Επιπλέον, για τον προσδιορισμό του κόστους ενός δανείου, εκτός από το επιτόκιο πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συναφείς δαπάνες συνάψεως του δανείου, ο τρόπος αποσβέσεως και ο συντελεστής φορολογίας των κερδών. Γενικά το κόστος ενός δανείου είναι ίσο προς εκείνο το επιτόκιο που εξισώνει το άθροισμα των παρούσων αξιών όλων των σχετικών με το δάνειο ταμειακών εισροών και εκροών, λαμβάνοντας υπόψη τη φορολογική επίπτωση.

Με βάση όλα όσα αναφέραμε παραπάνω για την λειτουργία των τραπεζικών ιδρυμάτων πριν από κάποια χρόνια μέχρι και σήμερα, καθώς επίσης και κάποια βασικά στοιχεία για τη λειτουργία ενός δανείου γενικότερα, μπορούμε να προχωρήσουμε στην άμεση παρακολούθηση των τραπεζικών χρηματοδοτήσεων και πιο συγκεκριμένα των επιχειρηματικών δανείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Οι πιστοδοτικές αποφάσεις των τραπεζών έχουν ως βασικούς κατευθυντήριους άξονες τον προγραμματισμό των στόχων κάλυψης των αγορών, τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής των πελατών και την προσαρμογή των στόχων και κριτηρίων των πιστοδοτήσεων στις ιδιαιτερότητες κάθε αγοράς.(ελληνικό τραπεζικό ινστιτούτο, www.Google.gr) Σύμφωνα με τα παραπάνω οι πιστωτικές αποφάσεις των τραπεζών αξιολογούνται με βάση τις ακόλουθες δέσμες κριτηρίων:

1.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ (ΙΔΙΩΤΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ)

Τα πιστωτικά κριτήρια αποτελούν ένα δυναμικό σύνολο ερωτημάτων με διαχρονικό χαρακτήρα και αφορούν την ανάλυση και τεκμηρίωση των ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων που συγκροτούν την οικονομική και επιχειρηματική ταυτότητα της υπό χρηματοδότηση εταιρίας.(Κανονισμός Τραπεζών)

A). Προσδιορισμός της πραγματικής πιστωτικής ανάγκης:

Ο προσδιορισμός της πραγματικής ανάγκης που θα καλύψει η αιτούμενη πιστοδότηση , και συγκεκριμένα η διερεύνηση και εξακρίβωση του προσδιορισμού του δανείου ,αποτελεί σημαντικό μέτρο εκτίμησης της δυνατότητας επιστροφής των δανειακών κεφαλαίων αλλά και αξιολόγησης του υφιστάμενου πιστωτικού κινδύνου. Είναι προφανές ότι η διοχέτευση της χρηματοδότησης σε ανάγκες άμεσα παραγωγικές ,οδηγεί στη δημιουργία σημαντικού σωρευτικού χρηματοοικονομικού πλεονάσματος ,ικανού να καλύψει

τις δανειακές υποχρεώσεις της επιχείρησης και την απρόσκοπτη αποπληρωμή του δανείου.

Η κατεύθυνση της έρευνας πρέπει να είναι κατεξοχήν ποιοτική, να αποσκοπεί δηλαδή στην εξακρίβωση της χρησιμοποίησης ή όχι της χρηματοδότησης για ανάγκες άμεσα παραγωγικές που θα δημιουργήσουν έσοδα στην επιχείρηση και χρηματικές εισροές ύψους ικανού για την απρόσκοπτη επιστροφή του δανείου ή της πιστώσεως. Είναι ακόμη αναγκαίο, πέρα από την ύπαρξη υγιούς πιστωτικής ανάγκης, να προσδιορίζονται το μέγεθος της ανάγκης, αλλά και οι πηγές πλήρους χρηματοδοτικής κάλυψής της ποσοτικά και χρονικά. (Κανονισμός Τραπεζών)

Κι αυτό γιατί η μερική μόνο χρηματοδότηση μιας δραστηριότητας από την Τράπεζα ή και από άλλες πηγές δεν διασφαλίζει την ολοκλήρωσή της, για να είναι δυνατή και ευχερής η αποπληρωμή της χρηματοδότησης.

B). Η δυνατότητα του πελάτη να ανταποκριθεί στις πιστωτικές του υποχρεώσεις.

Το κριτήριο αυτό αποβλέπει στη διαπίστωση των συνθηκών και δυνατοτήτων ρευστότητας του πιστούχου σε βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση. Στην έρευνα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο τα ποιοτικά όσο και τα ποσοτικά στοιχεία του πελάτη.

Τα ποιοτικά στοιχεία αφορούν την ιδιοκτησία, τη διοικητική δομή, το ιστορικό, την υποδομή και τη λειτουργική συγκρότηση της επιχείρησης, που δείχνουν το βαθμό που εξασφαλίζεται η διοικητική συνέχεια και η επιτυχής επιχειρηματική δράση (διοικητικές ικανότητες, επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, σωστή επιτελική στελέχωση, ηλικία, διαδοχή, ιστορική εξέλιξη, ηθικό συναλλακτική συμπεριφορά, προϊόντα παραγωγικά μέσα, μέθοδοι λειτουργίας, διαδικασίες και όροι συναλλαγών, κλπ).

Τα ποσοτικά στοιχεία βοηθούν στην άμεση αποτίμηση της κεφαλαιουχικής και λειτουργικής ικανότητας και αφορούν την ανάλυση των μεγεθών των λογιστικών και άλλων οικονομικών καταστάσεων, και πινάκων (ισολογισμοί, λογαριασμοί εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων, ισοζύγια, προγράμματα δραστηριότητας, ταμειακών ροών, κλπ) με σκοπό να υπάρξουν διαπιστώσεις και συμπεράσματα για την οικονομική πορεία της επιχείρησης στο παρελθόν και στο παρόν και να γίνουν εκτιμήσεις για τη μελλοντική εξέλιξή της. Η αξιοπιστία των οικονομικών πληροφοριών και στοιχείων δεν είναι πάντοτε δεδομένη. (Καταθέσεις και Χρηματοδοτήσεις, Εκδόσεις Χατζηγιάννης)

Γ). Η ανάλυση των συνθηκών της αγοράς

Οι εκτιμήσεις για την πορεία και τις προοπτικές εξέλιξης της επιχείρησης δεν θα πρέπει να βασίζονται μόνο στις διαπιστώσεις και στα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση και αξιολόγηση των ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων. Πολλές φορές οι συνθήκες της αγοράς στην οποία απευθύνεται η επιχείρηση, μεταβάλλονται και οι μεταβολές αυτές έχουν επιπτώσεις, θετικές ή αρνητικές, άλλοτε μικρότερες και άλλοτε μεγαλύτερες, στη δραστηριότητα της επιχείρησης. Είναι επομένως απαραίτητο να συνεκτιμώνται και οι συνθήκες της αγοράς, και λέγοντας αγοράς εννοούμε την αγορά του βασικού προϊόντος της επιχείρησης και κατά δεύτερο λόγο τις αγορές των συντελεστών που αυτή χρησιμοποιεί, προκειμένου να έχουμε πληρέστερη θεώρηση της πορείας και των προοπτικών της επιχείρησης.

Με τον όρο ανάλυση των συνθηκών της αγοράς νοείται η συγκέντρωση, μελέτη και αξιολόγηση των πληροφοριακών, οικονομικών και στατιστικών στοιχείων, που καλύπτουν το πλαίσιο (κλάδος, οικονομία σαν σύνολο, αγορές εξωτερικού) μέσα στο οποίο λειτουργεί παραγωγικά και συναλλακτικά η επιχείρηση. (Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, www.Google.gr) Οι διαπιστώσεις για τις συνθήκες της αγοράς δίνουν την δυνατότητα να προσδιοριστούν οι επιπτώσεις

της κατάστασης της αγοράς στη δραστηριότητα της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και η ανταγωνιστική της θέση μέσα σε αυτή την αγορά.

Η πρακτική ανάλυση των πιο πάνω πιστωτικών κριτηρίων οδηγεί σε ικανοποιητική εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, στον οποίο εκτίθεται η Τράπεζα με την εξεταζόμενη πιστοδότηση. Η μεθόδευση της εκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου θα πρέπει να έχει σαν αφετηρία την επισήμανση και τον προσδιορισμό των πιθανών κινδύνων, που είναι ενδεχόμενο να έχει η μελετώμενη πιστοδότηση, λαμβανομένων υπόψη του ποσού, της μορφής, του σκοπού, της διάρκειας του τρόπου αποπληρωμής, της αυτοεξυπηρέτησής της ή όχι κλπ.

Στη συνέχεια οι κίνδυνοι αυτοί θα πρέπει να εξετάζονται και να αξιολογούνται σε συσχετισμό με τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία της επιχείρησης, τις πραγματικές πιστωτικές ανάγκες που θα καλύψει η πιστοδότηση και τις προοπτικές της επιχείρησης, όπως διαγράφονται από τα ιστορικά της στοιχεία, τα προγράμματα δραστηριότητας και τις συνθήκες της αγοράς, προκειμένου να εκτιμηθεί η έκταση του κινδύνου, που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί από την επιχείρηση και θα αναληφθεί από την Τράπεζα.

Η εκτίμηση αυτή αποτελεί και τη βάση για τον προσδιορισμό των εξασφαλίσεων, οι οποίες πιθανόν να απαιτούνται για τη διασφάλιση του καταθέτη και του μετόχου της Τράπεζας.

1.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ

Κάθε πιστοδότηση θα πρέπει να συνδυάζεται με ικανοποιητική απόδοση για την Τράπεζα. Για την εκτίμηση της απόδοσης θα πρέπει να συνυπολογίζονται τα έσοδα από τόκους των χρηματοδοτήσεων, οι προμήθειες από χορηγήσεις εγγυητικών επιστολών, οι καταθέσεις κάθε κατηγορίας και τα έσοδα από όλες

τις παράλληλες εργασίες του πελάτη. Η αξιολόγηση της απόδοσης θα πρέπει να γίνεται με βάση ένα δείκτη που προκύπτει από τη συσχέτιση των συνολικών καθαρών εσόδων (συνολικά έσοδα μείον κόστος χρήματος και παρεχομένων υπηρεσιών) μιας χρονικής περιόδου, με το μέσο ύψος των κεφαλαίων που απασχολήθηκαν στην περίοδο αυτή. (Μέτρα για το περιορισμό των καταναλωτικών Δανείων, Κ.Σιωμόπουλος) Και επειδή ο δείκτης αυτός δεν μας εξασφαλίζει πάντοτε ικανοποιητική πληροφόρηση αφού, σαν ποσοστιαίος συντελεστής, επηρεάζεται από ποσά, τη σύνθεση κλπ των συσχετιζόμενων μεγεθών (π.χ. ένα αρκετά μικρό ύψος πιστοδοτήσεων ή μια σημαντική συμμετοχή εγγυητικών επιστολών στο ποσό των απασχοληθέντων κεφαλαίων μπορούν να δώσουν υψηλούς δείκτες) , είναι αναγκαίο να συνεξετάζεται και με τα απόλυτα μεγέθη εσόδων, κόστους και πιστοδοτήσεων από τα οποία προκύπτει.

Προκειμένου να εξετασθεί μία πιστοδότηση ως προς την απόδοσή της θα πρέπει να έχει κριθεί προηγουμένως με βάση τα άλλα κριτήρια της Τράπεζας. Με άλλα λόγια η ποιότητα των πιστοδοτήσεων, δηλαδή η ασφάλεια του κεφαλαίου και η εξασφάλιση της αποπληρωμής, μέσα στον καθορισμένο χρόνο, θα προηγούνται της απόδοσης που θα προκύψει από τη συναλλαγή.

1.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Η χορήγηση των δανείων και πιστώσεων πρέπει να συμβάλλει στην προώθηση των καθοριζόμενων από την Πολιτεία στόχων εισοδηματικών, απασχόλησης, ανάπτυξης, συναλλαγματικών, κλπ. Η τακτική που θα ακολουθείται θα είναι σύμφωνη με το γράμμα και το πνεύμα των αποφάσεων των Νομισματικών Αρχών και των Εγκυκλίων της Διοίκησης της Τράπεζας (Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, www.Google.gr).

1.4 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Η εισήγηση για την έγκριση μιας πιστοδότησης αποτελεί το πιο βασικό μέρος της όλης πιστοδοτικής λειτουργίας και καλύπτει όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες, από την έναρξη διαπραγμάτευσης με τον πελάτη - στόχο μέχρι την έγκριση της πιστοδότησης.

Τα ουσιαστικά στοιχεία, που μέσα στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να κατευθύνουν τις ενέργειες του υπεύθυνου χορηγήσεων, είναι ο προσδιορισμός των κινδύνων και η τοποθέτηση ή η προσαρμογή της συναλλαγής σε ένα επίπεδο που εξυπηρετεί τις ανάγκες του πελάτη και ικανοποιεί τα κριτήρια της Τράπεζας.

Στις απαιτούμενες ενέργειες για τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνεται, βέβαια η συγκέντρωση και ανάλυση όλων εκείνων των στοιχείων με βάση τα οποία ο πιστωτικός κίνδυνος της συναλλαγής θα μπορεί να κριθεί αν είναι αποδεκτός από την Τράπεζα.

Προκειμένου η διαδικασία εισήγησης να αντιμετωπισθεί συστηματικά και με τον πληρέστερο δυνατό τρόπο, είναι χρήσιμο να υπάρξει μια μεθόδευση των σχετικών ενεργειών, που θα συμβάλει στην άσκηση σωστής πιστοδοτικής πολιτικής και στην υπεύθυνη και γρήγορη εξυπηρέτηση του πελάτη (Μέτρα για τον περιορισμό των Καταναλωτικών Δανείων, Κώστας Σιωμόπουλος). Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στη μεθόδευση της τακτικής και των ενεργειών στις διάφορες φάσεις της διαδικασίας εισήγησης, δηλ. στην απόδοση της συναλλαγής, στην ανάλυση, στον προσδιορισμό του κινδύνου, στη μορφοποίηση της συναλλαγής και στην παρουσίαση της πιστοδότησης.

α. Αποδοχή της συναλλαγής

Πρόκειται για το αρχικό στάδιο εξέτασης της συναλλαγής που έχει σαν σκοπό να διαπιστωθεί αν η υπό συζήτηση πιστοδότηση ανταποκρίνεται στους προκαθορισμένους στόχους κάλυψης της αγοράς και αν είναι σύμφωνη με τις σχετικές διατάξεις των Νομισματικών Αρχών και τα κοινωνικά κριτήρια της Τράπεζας.

Εφ' όσον διαπιστωθεί σημαντική παρέκκλιση από τους καθορισμένους στόχους, είναι αναγκαία η υποβολή αιτιολογημένης εισήγησης, για την παρέκκλιση, στο αμέσως υπερκείμενο κλιμάκιο, του οποίου η έγκριση είναι απαραίτητη, για την αποδοχή της συναλλαγής (Οργάνωση και Λειτουργία Τραπεζών)

β. Ανάλυση

Στο στάδιο αυτό περιλαμβάνονται όλες οι ενέργειες οι σχετικές με τη συγκέντρωση στοιχείων και πληροφοριών, για την επιχείρηση και για τις συνθήκες της αγοράς της, καθώς και η επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων αυτών, προκειμένου να εκτιμηθούν ο πραγματικός σκοπός της πιστοδότησης και οι μελλοντικές δυνατότητες του πελάτη για την έγκαιρη και απρόσκοπτη εξυπηρέτησή της.

1. Ανάλυση της συναλλαγής

Η λήψη μιας σωστής πιστωτικής απόφασης προϋποθέτει επαρκή γνώση της εξεταζόμενης συναλλαγής. Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν και η ανάλυση

που θα γίνει, θα πρέπει να αποβλέπουν σε πλήρη ενημέρωση του υπεύθυνου πιστοδοτήσεων, για την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη, το χρηματοδοτικό του πρόβλημα, το σκοπό της πιστοδότησης, τη μορφή της χορήγησης και την καταλληλότητά της, το ποσό και την επάρκεια του σε σχέση με την πιστωτική ανάγκη που θα καλύψει, τη διάρκεια της πιστοδότησης (με αιτιολόγησή της), τον τρόπο αποπληρωμής (λειτουργική ή όχι) , άλλες εναλλακτικές δυνατότητες αποπληρωμής, τις επιβαρύνσεις (τόκοι, προμήθειες, τυχόν άλλα έξοδα), το είδος, την ποιότητα την αξία και την ρευστότητα των εξασφαλίσεων, που τυχόν παρέχονται για διασφάλιση της (η επάρκεια των εξασφαλίσεων θα πρέπει να εξετασθεί σε επόμενο στάδιο της διαδικασίας, όπως πιο κάτω) και την αναγκαία νομική κατοχύρωση των εξασφαλίσεων.

2. Ανάλυση του πιστοδοτούμενου

Στο στάδιο αυτό εξετάζονται και αναλύονται τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία του πελάτη, του οικονομικού ομίλου στον οποίο ανήκει και των εγγυητών.

Σ' αυτό το στάδιο ο υπεύθυνος πιστοδοτήσεων θα πρέπει να επιδιώκει ώστε οι παρατηρήσεις και κρίσεις του να είναι αντικειμενικές και τεκμηριωμένες . Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ζητούνται πληροφορίες και ποιοτικές κρίσεις από τρίτες πηγές, κυρίως από συναλλασσόμενους με τον πελάτη.

Οι κρίσεις αυτές θα αξιολογούνται σε συσχέτισμό με τα αντίστοιχα στοιχεία που προέρχονται από τον πελάτη ή υπάρχουν στην Τράπεζα, στις περιπτώσεις δε που οι κρίσεις που προέρχονται από διάφορες πηγές δεν συμπίπτουν, θα πρέπει να γίνεται περαιτέρω έρευνα.

Η μεθόδευση της ποσοτικής ανάλυσης θα πρέπει να έχει σαν αφετηρία την εξέταση της λογιστικής οργάνωσης του πελάτη (τηρούμενα βιβλία, εφαρμοζόμενες λογιστικές αρχές κοστολόγησης, μέθοδοι αποτίμησης, έλεγχοι

από ορκωτούς ή άλλους ελεγκτές, προγραμματισμός και διαδικασίες κατάρτισης, παρακολούθησης και αναθεώρησης των προγραμμάτων κλπ) (Κανονισμός Τραπεζών).

Ακολουθεί η ιστορική ανάλυση με βάση τα οικονομικά στοιχεία διαδοχικών διαχειριστικών χρήσεων που με τους κατάλληλους δείκτες, θα δώσει την εικόνα της διαχρονικής εξέλιξης της περιουσιακής και κεφαλαιακής συγκρότησης, της δανειακής επιβάρυνσης, της ρευστότητας της αποδοτικότητας, των λειτουργικών ταμειακών ροών, της ακολουθούμενης χρηματοδοτικής τακτικής, της εμπρόθεσμης ή όχι εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων, της εκτέλεσης των προγραμμάτων, της εξέλιξης της χρηματιστηριακής αξίας της μετοχής, της επενδυτικής τακτικής της πολιτικής διάθεσης των κερδών κ.λπ.

Στη συνέχεια θα πρέπει να αναλυθούν οι μελλοντικές εξελίξεις και ειδικότερα: οι προγραμματισμένοι στόχοι, οι ενέργειες και τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων, οι προβλέψεις της επιχείρησης (εύλογες ή όχι), η ληκτότητα των δανειακών υποχρεώσεων, η ευαισθησία σε δυσμενείς εξελίξεις, οι επιδράσεις των πληθωριστικών εξελίξεων και των μεταβολών των νομισματικών ισοτιμιών κλπ.

3. Μεθόδευση ανάλυσης των συνθηκών της αγοράς

Η διαδικασία ανάλυσης των συνθηκών της αγοράς έχει σαν σκοπό να μελετηθούν και να προσδιορισθούν οι ευνοϊκές ή μη επιδράσεις στη λειτουργία της επιχείρησης από το παραγωγικό - συναλλακτικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται, προκειμένου να εκτιμηθεί πληρέστερα η μελλοντική πορεία της.

Αφετηρία για την ανάλυση θα πρέπει να είναι μία επαρκής γνώση των βασικών χαρακτηριστικών της δραστηριότητας της επιχείρησης στον εφοδιασμό, στην παραγωγή, στη διάθεση και στη χρηματοδότησή της.

Στη συνέχεια θα πρέπει να εξετασθούν η φύση του προϊόντος (διάρκεια ζωής του, πολυπλοκότητα παραγωγής, ποιότητα, υποκατάστατα, κλπ.) και η κατάσταση της αγοράς (μονοπωλιακή ή ολιγοπωλιακή ή ανοικτή, εύρος αγοράς, εποχικότητα, διακυμάνσεις, είδος πελατείας, ανταγωνισμός, κλπ). Ακολουθεί ο προσδιορισμός των βασικών χαρακτηριστικών του κλάδου και ειδικότερα, η κατανομή των μεριδίων στην αγορά, ο τρόπος διαμόρφωσης των τιμών (ελεγχόμενες ή όχι), τα περιθώρια κέρδους, η δομή του κόστους (εντάσεως εργασίας ή κεφαλαίου, σχέση σταθερών και μεταβλητών δαπανών, δαπάνες ερευνών και ανάπτυξης, κόστος εφοδιασμού - παραγωγής - διάθεσης - χρηματοδότησης), η χαμηλή ή υψηλή δανειακή επιβάρυνση, οι συνθήκες ρευστότητας οι ανάγκες σε κεφάλαια και σε μακροπρόθεσμο ή βραχυπρόθεσμο δανεισμό (μόνιμα ή εποχιακά), ή επενδυτική δραστηριότητα και η εξέλιξη της τεχνολογίας. Με βάση τα στοιχεία και τις διαπιστώσεις από την ανάλυση, θα πρέπει να εξετασθούν οι επιδράσεις που προβλέπεται ότι θα δεχθεί ο κλάδος και να εκτιμηθεί η μελλοντική εξέλιξή του.

Από τη σύγκριση , τέλος , των στοιχείων της επιχείρησης με τα αντίστοιχα στοιχεία του κλάδου θα προκύψουν βασικά συμπεράσματα, για την πλεονεκτική ή όχι θέση της ανάμεσα στις ομοειδείς επιχειρήσεις, για την έκταση στην οποία μπορεί να επηρεασθεί από τις κλαδικές ή τις γενικότερες εξελίξεις και γενικά για τη μελλοντική πορεία της (Καταθέσεις-Χρηματοδοτήσεις, Εκδόσεις Ν.Γ. Χατζηγιάννης).

4. Η εξυπηρέτηση της πιστοδότησης

Τα στοιχεία της ανάλυσης θα αποτελέσουν τη βάση για να προσδιορισθούν, στη συνέχεια, οι δυνατότητες στις οποίες θα στηριχθεί η αποπληρωμή της πιστοδότησης. Οι δυνατότητες αυτές μπορούν να αναφέρονται είτε στην ίδια την πιστοδοτούμενη συναλλαγή ή στη συνολική δραστηριότητα της επιχείρησης, ή

ακόμη στην επιχείρηση σαν σύνολο, αφού ληφθούν υπόψη και τα περιουσιακά της στοιχεία ή στις εξασφαλίσεις με οποιαδήποτε μορφή.

Τις δυνατότητες εξυπηρέτησης των δανείων και πιστώσεων μπορούμε να τις εντάξουμε σε δύο βασικές διακρίσεις: στις λειτουργικές και στις μη λειτουργικές (Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, www.Google.gr).

Στις λειτουργικές περιλαμβάνονται οι δυνατότητες αποπληρωμής που προκύπτουν από την ίδια την παραγωγικό-συναλλακτική δραστηριότητα της επιχείρησης και που σχετίζονται με τις λειτουργικές ταμειακές εισροές της. Σαν μη λειτουργικές χαρακτηρίζονται οι λοιπές δυνατότητες αποπληρωμής που στηρίζονται στο μη λειτουργικό μέρος της επιχείρησης (π.χ. εκποίηση παγίων, μεταβίβαση χρεογράφων, νέα δάνεια κλπ) ή σε διάφορες εξασφαλίσεις εκτός της επιχείρησης (πχ εγγυήσεις μετόχων ή τρίτων, εξωεπιχειρηματικά ακίνητα κλπ).

Οι δυνατότητες αποπληρωμής που ικανοποιούν τα πιστωτικά μας κριτήρια είναι, βασικά, οι λειτουργικές. Κύρια επιδίωξη θα πρέπει να είναι η στήριξη μιας πιστοδότησης σε δύο, τουλάχιστον, δυνατότητες αποπληρωμής από τις οποίες η κύρια θα πρέπει να είναι λειτουργική.

Η στήριξη των πιστοδοτήσεων στην παραγωγική δραστηριότητα και στη λειτουργική τους αποπληρωμή αποτελεί το θεμέλιο της πιστοδοτικής πολιτικής της Τράπεζας.

Για ορισμένες ειδικές κατηγορίες πιστοδοτήσεων γίνεται μια εξαίρεση από την αρχή της ανάγκης ύπαρξης δύο τουλάχιστον δυνατοτήτων αποπληρωμής. Πρόκειται για τις πιστοδοτήσεις σε επιχειρήσεις των οποίων η συνολική δραστηριότητα, τα κεφάλαια και οι διαθέσιμες εξασφαλίσεις δεν επαρκούν και δεν μπορούν να αποτελέσουν μια δεύτερη δυνατότητα εξυπηρέτησης της πιστοδότησης (Κανονισμός Τραπεζών).

Η αποπληρωμή της χορήγησης στηρίζεται εδώ αποκλειστικά στην πιστοδοτούμενη συναλλαγή ή δραστηριότητα. Οι περιπτώσεις αυτές αναφέρονται στις δραστηριότητες του καπνεμπορίου, των τεχνικών εταιρειών,

των εκκοκκιστηρίων βαμβακιού (για χορηγήσεις με ενέχυρο βαμβάκι) και γενικά των επιχειρήσεων επεξεργασίας και διακίνησης αγροτικών προϊόντων, των οποίων τα μεγέθη περιουσίας και ιδίων κεφαλαίων είναι, συνήθως μικρά σε σχέση με το ύψος της απαιτούμενης, για τη δραστηριότητά τους, πιστοδότησης.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι χορηγήσεις επί συναλλαγματικών πελατείας, όταν βέβαια οι υπέγγυες συναλλαγματικές αποτελούν τη μόνη δυνατότητα εξυπηρέτησης της αντίστοιχης χρηματοδότησης.

Άλλες περιπτώσεις δραστηριοτήτων, με παρόμοια χαρακτηριστικά, μπορούν να περιληφθούν στις εξαιρέσεις, ύστερα από έγκριση της Διεύθυνσης Πίστωσης.

Οι δυνατότητες αποπληρωμής θα πρέπει να περιγραφούν και να αιτιολογηθούν στην πρόταση πιστοδότησης (στο τμήμα που αναλύονται οι πιστωτικές ανάγκες και ο πιστωτικός κίνδυνος). Σε σχέση με την αξιολόγηση των δυνατοτήτων αποπληρωμής και την περιγραφή και αιτιολόγησή τους στα εισηγητικά, θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι οι δυνατότητες αυτές πρέπει να είναι δεδομένες. Δεν μπορούν, δηλαδή, να συνδέονται και να εξαρτώνται από μελλοντικά γεγονότα, ανεξάρτητα από το πόσο πιθανό ή βέβαιο είναι ότι τα γεγονότα αυτά θα πραγματοποιηθούν.

Με την έννοια αυτή, οι λειτουργικές δυνατότητες αποπληρωμής θα πρέπει να βασίζονται στις κανονικές, φυσιολογικές συνθήκες δραστηριότητας της επιχείρησης και στις υπάρχουσες ή στις οπωσδήποτε εξασφαλισμένες παραγωγικές και συναλλακτικές δυνατότητές της. Δεν μπορεί, με άλλα λόγια, να θεωρηθεί σαν δεδομένη η λειτουργική εξυπηρέτηση μιας εξαγωγικής πιστοδότησης όταν, για την πραγματοποίηση της εξαγωγής, απαιτείται η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας της επιχείρησης, με πρόσθετες επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό ή η μερική χρηματοδοτική κάλυψη της εξαγωγής από άλλη Τράπεζα, που δεν είναι ήδη εξασφαλισμένη. Εξ' άλλου η μη λειτουργική δυνατότητα εξυπηρέτησης της πιστοδότησης δεν μπορεί να στηριχθεί σε ένα ακίνητο που πρόκειται να αγοραστεί μελλοντικά ή στη μελλοντική πώληση μηχανημάτων που δεν χρησιμοποιεί η επιχείρηση.

γ. Εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου

Τα στοιχεία, οι διαπιστώσεις και οι κρίσεις που θα προκύψουν από την ανάλυση της συναλλαγής του πιστοδοτούμενου και των συνθηκών της αγοράς είναι το απαραίτητο υλικό που θα καταστήσει δυνατή την επισήμανση των πιθανών κινδύνων, αλλά και, στην συνέχεια, την αξιολόγησή τους.

Αφού πρώτα προσδιορισθούν οι πιθανοί κίνδυνοι για τον πελάτη και για την Τράπεζα, θα πρέπει κατόπιν να ερευνηθεί πως αντιμετωπίζει η επιχείρησή τους δικούς της κινδύνους και πως κλιμακώνονται οι κίνδυνοι για την Τράπεζα κατά σειρά σπουδαιότητας.

Μετά την κλιμάκωσή τους, θα πρέπει να εξετασθεί αν οι κίνδυνοι είναι τόσο σοβαροί ώστε να αποκλείουν τη συνεργασία με τον πελάτη. Αν αντίθετα οι κίνδυνοι κρίνονται αποδεκτοί, με ορισμένες προϋποθέσεις, εξετάζεται η δυνατότητα διαφοροποίησης της δομής της συναλλαγής κατά τρόπο που να προστατεύεται η Τράπεζα από τους υπόψη κινδύνους και παράλληλα, να εξυπηρετούνται οι πιστωτικές ανάγκες του πελάτη (Καταθέσεις-Χρηματοδοτήσεις, Εκδόσεις Ν.Γ.Χατζηγιάννης).

Ο βαθμός κατοχύρωσης της Τράπεζας από την ίδια τη συναλλαγή με την τελική της μορφή, είναι προσδιοριστικός της ανάγκης πρόσθετων εξασφαλίσεων που πιθανόν να αιτούνται, για την διασφάλιση του καταθέτη και του μετόχου της Τράπεζας.

δ. Ανάλυση απόδοσης - τιμολογήσεις

Μετά την ανάλυση των πιστωτικών κινδύνων και αφού κριθεί ότι μπορούν να αναληφθούν από την Τράπεζα, εξετάζεται η απόδοση της πιστοδότησης, σύμφωνα με όσα αναφέρονται σε προηγούμενη παράγραφο. Η ανάλυση γίνεται

στο ειδικό έντυπο που έχει σχεδιαστεί για το σκοπό αυτό και με βάση τα στοιχεία που θα προκύψουν, κρίνονται η επάρκειά της ή η ανάγκη ορισμένων διαφοροποιήσεων στην δομή της συναλλαγής, που θα βελτιώσουν την απόδοση ή ακόμη η ανάγκη επαναδιαπραγμάτευσης των όρων συνεργασίας και των τιμολογήσεων με τον πελάτη, προκειμένου να εξασφαλιστεί ικανοποιητική απόδοση, που θα ανταποκρίνεται στους στόχους της Τράπεζας (Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, www.Google.gr) .

ε. Καθορισμός της δομής της συναλλαγής

Με βάση τις διαπιστώσεις που έχουν προκύψει από τα προηγούμενα στάδια της διαδικασίας εισήγησης, ο υπεύθυνος πιστοδοτήσεων θα πρέπει στο σημείο αυτό, να επανεξετάσει τη δομή της συναλλαγής , προκειμένου να κρίνει αν είναι η πλέον κατάλληλη για τη δραστηριότητα του πελάτη και, παράλληλα αν έχει επιλεγεί η καλύτερη μορφή ή ο καλύτερος δυνατός συνδυασμός από τις υπάρχουσες δυνατότητες, ώστε να εξυπηρετούνται πληρέστερα οι στόχοι και η πιστοδοτική πολιτική της Τράπεζας.

Είναι πολύ πιθανό να διαπιστωθεί ότι χρειάζεται να γίνουν ορισμένες διαφοροποιήσεις, προκειμένου η συναλλαγή να πάρει μία προσφορότερη για την Τράπεζα μορφή, όσον αφορά τους πιστωτικούς κινδύνους ή την απόδοση, χωρίς βέβαια η διαφοροποιημένη αυτή μορφή της πιστοδότησης να παύσει να εξυπηρετεί τις πιστωτικές ανάγκες του πελάτη.

Ο υπεύθυνος πιστοδοτήσεων θα πρέπει για τον λόγο αυτό, να προσδιορίσει αφ' ενός μεν ποια θα ήταν η πλέον κατάλληλη μορφή συναλλαγής αφ' ετέρου δε ποιο θα ήταν το ελάχιστο όριο που θα πρέπει να επιτύχει. Έτσι θα έχει οριοθετήσει τα περιθώρια μέσα στα οποία θα πρέπει να μορφοποιηθεί η συναλλαγή, ώστε να είναι αμοιβαία αποδεκτή.

Οι αλλαγές που θα γίνουν μπορεί να αναφέρονται στη μορφή της πιστοδότησης (πχ χρηματοδότηση για εξαγωγές αντί για ανάγκες σε κεφάλαιο κίνησης, χορήγηση εγγυητικών επιστολών αντί χρηματοδότησης, κάλυψη συγκεκριμένου έργου αντί της συνολικής δραστηριότητας της επιχείρησης, κλπ) στη διάρκεια της στον τρόπο εκταμίευσης, στα εχέγγυα, στη συμμετοχή της επιχείρησης στο χρηματοδοτούμενο έργο και στον τρόπο καταβολής της, στις παράλληλες εργασίες και τις τιμολογήσεις κλπ. Δεν αποκλείεται ακόμη να κριθεί σκόπιμη η δανειοδότηση σε συνάλλαγμα αντί σε ευρώ ή η δανειοδότηση από κοινού με άλλες Τράπεζες ή η μερική χρηματοδότηση , με την προϋπόθεση παράλληλης χορήγησης και άλλης Τράπεζας, κλπ(Κανονισμός των Τραπεζών).

Η μορφή πάντως της συναλλαγής, που τελικά θα επιλεγεί, θα πρέπει να συγκριθεί με την αρχική προκειμένου να εκτιμηθούν οι διαφοροποιήσεις που συνεπάγεται στα κριτήρια της Τράπεζας και στις πιστωτικές ανάγκες του πελάτη.

στ. Παρουσίαση της συναλλαγής

Η διαδικασία της εισήγησης ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της συναλλαγής στα αρμόδια για την έγκρισή της κλιμάκια. Η εισήγηση που θα συνταχθεί για το σκοπό αυτό θα πρέπει να είναι συνοπτική και περιεκτική. Θα πρέπει επίσης να είναι τεκμηριωμένη ως προς τις παρατηρήσεις και κρίσεις που θα περιέχονται σ' αυτή. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν βασική προϋπόθεση για να κριθεί ορθολογικά η πιστοδότηση και, ακόμη, για να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η λήψη της εγκριτικής απόφασης.

1. Περιεχόμενο Προτάσεων Πιστοδοτήσεων

Οι εισηγήσεις διατυπώνονται στα ειδικά έντυπα που έχουν σχεδιαστεί για το σκοπό αυτό. Ο τρόπος χρήσης και συμπλήρωσης των εντύπων προσδιορίζεται σε ειδικές εγκυκλίους οδηγιών της Διεύθυνσης Πίστωσης.

Τα ειδικά έντυπα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όχι μόνο για την έγκριση μιας πιστοδότησης αλλά και για κάθε μεταγενέστερη μεταβολή της (αύξηση έγκρισης κλπ).

Στα έντυπα έχουν προβλεφθεί ειδικοί χώροι για συμπλήρωση, στους οποίους καταχωρούνται ενημερωτικά και λοιπά στοιχεία για τον πιστοδοτούμενο πελάτη. Η καταχώρηση των σχετικών πληροφοριών και στοιχείων θα πρέπει να γίνεται με συνοπτικό και σαφή τρόπο, ώστε να μη δημιουργούνται περιθώρια αμφιβολιών ή ερωτηματικών στους αποδέκτες των εισηγήσεων. Για τον ίδιο λόγο είναι επίσης αναγκαίο να συμπληρώνονται όλοι οι χώροι των εντύπων. (Καταθέσεις-Χρηματοδοτήσεις, εκδόσεις Ν.Γ.Χατζηγιάννης)

Το σκεπτικό της εισήγησης πρέπει να είναι μία συνοπτική περιεκτική και τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία να αιτιολογείται η εισήγηση και από την οποία να προκύπτει η ικανοποίηση των κριτηρίων της Τράπεζας με την προτεινόμενη πιστοδότηση. Το σκεπτικό, ειδικότερα, για να έχει την απαιτούμενη πληρότητα, θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τις σχετικές παραγράφους της πρότασης Πιστοδότησης με ανάλογη ανάπτυξη της κάθε μιας χωριστά.

Περιγραφή και αιτιολόγηση της εισηγητικής πρότασης

Το σκεπτικό των Προτάσεων Πιστοδοτήσεων θα έχει την προβλεπόμενη στα οικεία έντυπα ανάπτυξη όταν η εισήγηση αφορά την αρχική έγκριση ορίων πιστοδότησης.

Στις περιπτώσεις όμως που υπάρχουν εγκεκριμένα όρια πιστοδότησης ή πρόσφατες ειδικές εγκρίσεις, των οποίων οι εισηγήσεις περιείχαν πλήρες σκεπτικό και που θα χρειασθεί να γίνει και άλλη εισήγηση, για κάποιο νέο αίτημα (τροποποίηση ορίων, ειδική χορήγηση, τροποποίηση όρων προηγούμενης

έγκρισης κλπ), τότε στο σκεπτικό της νέας αυτής εισήγησης δεν χρειάζεται να επαναληφθούν όλα όσα είχαν διατυπωθεί στο σκεπτικό της εισήγησης, που υπάρχει ήδη στο φάκελο.

Το σκεπτικό, στις περιπτώσεις αυτές, θα είναι συμπληρωματικό και θα αναφέρεται μόνο στις εξελίξεις και στις τυχόν μεταβολές, που σημειώθηκαν στο διάστημα που μεσολάβησε από το προηγούμενο πλήρες Εισηγητικό. Εάν στο ίδιο διάστημα έχει δημοσιευθεί νέος Ισολογισμός, το συμπληρωματικό σκεπτικό θα πρέπει να αναφέρεται διεξοδικά στα στοιχεία του και στις διαπιστώσεις και κρίσεις από τη σύγκρισή του με τους προηγούμενους Ισολογισμούς. Στις περιπτώσεις πιστοδότησης ομίλων συγγενών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων το σκεπτικό του εισηγητικού που θα πρέπει να συντάσσεται για κάθε επιχείρηση του ομίλου, θα έχει πλήρη ανάπτυξη. Αντίθετα το σκεπτικό του συγκεντρωτικού εισηγητικού του ομίλου θα αναφέρεται σε γενικότερες μόνο κρίσεις για τον όμιλο (παρατηρήσεις πάνω στα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία, κρίσεις για τη θέση του ομίλου στην αγορά, ανακεφαλαιωτικά στοιχεία για την απόδοση της συνολικής πιστοδότησης του ομίλου κλπ). (Κανονισμός Τραπεζών)

2. Οικονομικά και πληροφοριακά στοιχεία

Τα εισηγητικά, κατά την αποστολή τους στα αρμόδια κλιμάκια για έγκριση, θα πρέπει να συνοδεύονται με τα απαραίτητα οικονομικά και πληροφοριακά στοιχεία, και ειδικότερα, με Φύλλο Ανάλυσης Οικονομικών Στοιχείων, Ισοζύγιο Α΄ βαθμίων και Β΄ βαθμίων Λογαριασμών Γενικού Καθολικού του τελευταίου μήνα της τρέχουσας χρήσης, Δελτία πληροφοριών και ακινήτων στοιχεία, τιμολόγησης και απόδοσης των παρεχομένων υπηρεσιών μας (απολογιστική - προϋπολογιστική) στοιχεία για τις οικονομικές δυνατότητες και τη φερεγγυότητα των εγγυητών και στοιχεία αξιολόγησης - εκτίμησης των εξασφαλίσεων. (Ελληνικό Τραπεζικό Ινστιτούτο, www.Google.gr)

Οι πίνακες των οικονομικών στοιχείων θα πρέπει να καλύπτουν την περίοδο των 3 τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων.

Όταν πρόκειται για επιχειρήσεις που δεν τηρούν ανάλογα λογιστικά βιβλία και δεν συντάσσουν ισολογισμό, συνιστάται να χρησιμοποιούνται εξωλογιστικοί ισολογισμοί των δύο τελευταίων χρήσεων, τα στοιχεία των οποίων θα ελέγχονται και θα αξιολογούνται όσο το δυνατό πληρέστερα. Όταν και όπου στους πίνακες καταχωρούνται εξωλογιστικά στοιχεία, θα σημειώνεται ότι αυτά τα στοιχεία είναι εξωλογιστικά, θα γίνονται δε παρατηρήσεις και κρίσεις για την αξιοπιστία τους.

Στις περιπτώσεις μεσομακροπρόθεσμων δανείων και ειδικών πιστοδοτήσεων, για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου, οι εισηγήσεις, εκτός των πιο πάνω στοιχείων, θα πρέπει να συνοδεύονται και από πίνακες προβλέψεων, που θα καλύπτουν την περίοδο των πέντε πρώτων ετών από τη χορήγηση του δανείου (πχ προϋπολογιστικά στοιχεία εκμετάλλευσης - αποτελεσμάτων καθώς και Ταμιακό Πρόγραμμα).

3. Στοιχεία υποστήριξης των πιστοδοτήσεων

Για την πληρότητα της εισηγησης είναι αναγκαίο να αναφερθούν σ' αυτή, συνοπτικά, τα βασικά στοιχεία τα οποία έχουν κριθεί απαραίτητα για την εξασφάλιση ικανοποιητικής υποστήριξης της προτεινόμενης πιστοδότησης και κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου. (Οργάνωση και λειτουργία τραπεζών, Ν.Γ.Χατζηγιάννης)

Σαν βασικά στοιχεία υποστήριξης αναφέρονται:

1. ο τύπος και η μορφή της δανειστικής σύμβασης και οι κυριότεροι ειδικοί διασφαλιστικοί όροι
2. που θα περιληφθούν σ' αυτή.

3. ο τρόπος, οι προϋποθέσεις καθώς και τα απαραίτητα έγγραφα και δικαιολογητικά που αφορούν την εκταμίευση των δανείων και πιστώσεων.
4. οι εξασφαλίσεις οποιασδήποτε μορφής με εκτιμήσεις για την αξία, τις συνθήκες και τις δυνατότητες ρευστοποίησής τους.
5. η πρακτική διαδικασία της νομικής κάλυψης των εξασφαλίσεων, της περιοδικής παρακολούθησης και επανεκτίμησής τους, καθώς και της ασφαλιστικής τους κάλυψης.

Μερικές βασικές αναγκαιότητες για την υποστήριξη των πιστοδοτήσεων, που θα πρέπει να έχουν πάντοτε υπόψη τους οι υπεύθυνοι πιστοδοτήσεων, είναι:

- η εξασφάλιση έγκυρων αποδεικτικών στοιχείων της οφειλής.
- η διασφάλιση της χρησιμοποίησης των χορηγούμενων ποσών, για την υλοποίηση του χρηματοδοτούμενου σκοπού και την κάλυψη της πραγματικής παραγωγικής πιστωτικής ανάγκης την οποία εξυπηρετούν
- η μεθόδευση και η νομική στήριξη στη σύμβαση μιας πρακτικής διαδικασίας, που θα εξασφαλίζει διαρκή ενημερότητα στην Τράπεζα για την πρόοδο των εργασιών του πελάτη και για την κατάσταση και εγκυρότητα των εξασφαλίσεων.
- για την κάλυψη με προσωπικές εγγυήσεις, η εξασφάλιση διαρκούς ενημερότητας για την οικονομική και περιουσιακή κατάσταση και γενικά την φερεγγυότητα των εγγυητών.
- για την κάλυψη με εκχώρηση απαιτήσεων, η εξασφάλιση απρόσκοπτης είσπραξης των απαιτήσεων αυτών. Επίσης ο προσδιορισμός των λόγων που μπορούν να έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που θα εισπραχθεί και τη λήψη κάθε πρόσφορου μέτρου για την παρακολούθηση της απαίτησης και τη μη δημιουργία αιτιών μείωσής της

- για την ενεχυρίαση συναλλαγματικών ή επιταγών, η εξασφάλιση ικανοποιητικής πληροφόρησης για την πολιτική πωλήσεων και την οργάνωση του τμήματος πιστώσεων του πελάτη. Επίσης η αποφυγή συγκεντρώσεων χαρτοφυλακίου σημαντικών ποσών σε λίγους αποδέκτες και η διασφάλιση έγκαιρης πληρωμής από τον πελάτη των συναλλαγματικών που δεν πληρώνονται από τους αποδέκτες τους.

- για την υποθήκη - προσημείωση επί ακινήτων, ο κανονικός και πλήρης έλεγχος των τίτλων τους και η σωστή εγγραφή και η καταχώρηση των υποθηκών στα Υποθηκοφυλακεία. Επίσης η εξασφάλιση δυνατότητας περιοδικής επανεξέτασης της κατάστασης, των μεταβολών και της αξίας των ακινήτων και των βαρών τους. Ακόμη η ασφάλιση των ακινήτων και η νομότυπη εκχώρηση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων στην Τράπεζα.

ζ. Εισηγήσεις με FAX

Η μορφή αυτή των εισηγήσεων (με FAX) θα πρέπει να περιορίζεται σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις πιστοδοτήσεων και θα ακολουθεί αμέσως η υποβολή του πρωτότυπου εισηγητικού διαφορετικά οι πιστοδοτήσεις αυτές θα θεωρείται ότι έγιναν χωρίς κανονική έγκριση και έτσι θα ελέγχονται από την Διεύθυνση Γενικής Επιθεώρησης.

η. Εισηγήσεις ειδικών κατηγοριών πιστοδοτήσεων

Ορισμένες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, όπως είναι τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια, κυρίως για κάλυψη επενδυτικών προγραμμάτων, πιστοδοτήσεις (χρηματοδοτήσεις και εγγυοδοσίες) για την εκτέλεση έργων κλπ, παρουσιάζουν

βασικές ιδιαιτερότητες, που έχουν ανάγκη ειδικότερης ανάλυσης. (καταθέσεις-χρηματοδοτήσεις, εκδόσεις Ν.Γ.Χατζηγιάννης)

Το περιεχόμενο των εισηγήσεων και ιδιαίτερα το σκεπτικό τους θα πρέπει να καλύπτει και τα στοιχεία της ανάλυσης, που είναι αναγκαία για να κριθούν σωστά οι ειδικότερες αυτές μορφές πιστοδοτήσεων.

Για τη χορήγηση, ειδικότερα, μεσομακροπροθέσμων επενδυτικών δανείων, η σχετική ανάλυση θα πρέπει να αντιμετωπίζει, με ιδιαίτερη βαρύτητα, τις μακροπρόθεσμες προοπτικές της επιχείρησης και τους σχετικούς κινδύνους.

Τα βασικά σημεία που απαιτούν περισσότερη προσοχή και ιδιαίτερη επιμελημένη αντιμετώπιση είναι:

- ο η μελλοντική επάρκεια της διοίκησης της επιχείρησης και η ικανότητα της να προβλέπει και να σχεδιάζει σωστά, αλλά και να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τυχόν προβλήματα ή εξελίξεις μη επιθυμητές, που μπορεί να παρουσιαστούν στο μέλλον.

- ο τα προϊόντα που θα παραχθούν ή οι υπηρεσίες που θα προσφερθούν και οι δυνατότητες προώθησής τους (συνθήκες αγοράς, ανταγωνισμός, κόστος, τιμές, προσφορά, ζήτηση, υποκατάστατα, επιδράσεις γενικότερων δυσμενών οικονομικών εξελίξεων κλπ).

- ο η σωστή σύλληψη και ο καλός σχεδιασμός της επένδυσης σε σχέση με τις συνθήκες της αγοράς (τόπος εγκατάστασης, υποδομή, οικονομικότητα μεγέθους επένδυσης, τεχνολογία και εναλλακτικές δυνατότητες των μέσων παραγωγής, τεχνική υποστήριξη, πρόβλεψη για μελλοντικές επεκτάσεις οικονομική κατανομή κεφαλαίων σε κτίρια και εξοπλισμό, επάρκεια πρώτων υλών, ύπαρξη ειδικευμένου και μη προσωπικού κλπ).

ο το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του επενδυτικού έργου, οι πιθανότητες χρονικών αποκλίσεων και οι επιπτώσεις αυτών των αποκλίσεων.

ο Επίσης η έρευνα για την ύπαρξη εναλλακτικών λύσεων αποπληρωμής τα οικονομικά στοιχεία του έργου και το χρηματοδοτικό σχήμα κάλυψής του (προϋπολογισμός, εκτιμήσεις, προβλέψεις για αποκλίσεις και συναλλαγματικές διαφορές, κατάλληλη μορφή χρηματοδότησης του έργου, χρηματοδοτική κάλυψη αποκλίσεων, προσδιοριστικοί παράγοντες του ποσού, της διάρκειας, του τρόπου και χρόνου εκταμίευσης του δανείου, μορφή συμμετοχής των επενδυτών κλπ).

ο τα προγράμματα δραστηριότητας και ταμειακών ροών της επιχείρησης, η αξιολόγηση των παραδοχών στις οποίες έχουν στηριχθεί οι προβλέψεις και η εκτίμηση των μελλοντικών συνθηκών εξυπηρέτησης των δανείων με βάση τα προγράμματα και εναλλακτικούς υπολογισμούς σ' αυτά (μεταβολές στις παραδοχές ώστε να εξετάζονται οι επιπτώσεις στην πληρωμή του δανείου από τυχόν διαφοροποιήσεις στη μελλοντική εξέλιξη των εργασιών της επιχείρησης) του δανείου.

ο οι πιστωτικοί κίνδυνοι, που στις πιστοδοτήσεις αυτές ενισχύονται από τη μεγαλύτερη διάρκεια του δανείου και επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες (νέα δραστηριότητα, μικρή ή μεγάλη κατασκευαστική περίοδος, αποκλίσεις στο χρόνο πραγματοποίησης και στο κόστος της επένδυσης, συναλλαγματικές μεταβολές, αλλαγές στην τεχνολογία, υποκατάστατα προϊόντων, διακυμάνσεις τιμών, δυσχέρειες στην έναρξη λειτουργίας, δυσκολίες προσαρμογής, εκπαίδευση προσωπικού, επιπτώσεις πολιτικών μεταβολών , επιδράσεις οικονομικής συγκυρίας, μεταβολές της νομοθεσίας κλπ.)

Οι πιστοδοτήσεις για την εκτέλεση έργων απαιτούν και μία ειδικότερη ανάλυση που, κατά κύριο λόγο, αναφέρεται τόσο στο έργο του οποίου θα χρηματοδοτηθεί η εκτέλεση, όσο και στις δυνατότητες και τις συνθήκες εκτέλεσής του.

Μία τεχνική αξιολόγηση είναι, καταρχήν, αναγκαία, ιδιαίτερα αν το έργο είναι μεγάλο, προκειμένου να εξασφαλισθεί ικανοποιητική ενημερότητα της Τράπεζας, σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου, την εκτίμηση του κόστους σε σχέση με την προσφορά του κατασκευαστή, τις πιθανότητες αποκλίσεων στο κόστος και στις προθεσμίες κατασκευής, τα απαιτούμενα μέσα (εξοπλισμός, υλικά, ειδικευμένο και μη προσωπικό), τις πιθανότητες ύπαρξης τεχνικών προβλημάτων κατά την εκτέλεση και τις επιπτώσεις τους στο κόστος και στο χρόνο του έργου κλπ.

Με βάση τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου θα πρέπει να εκτιμηθούν οι δυνατότητες κατασκευής του από τον ανάδοχο και οι σχετικοί κίνδυνοι.

Η σχετική έρευνα θα πρέπει να καλύπτει τόσο τις τεχνικές όσο και τις διοικητικές και οικονομικές δυνατότητες του κατασκευαστή (ιστορικό, εμπειρία, προσωπικό, οργάνωση, τεχνικά μέσα, αλλά έργα σε εξέλιξη, χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του υπό χρηματοδότηση και των λοιπών υπό εκτέλεση έργων, οικονομικά μέσα, χρηματοδοτικό σχήμα, ταμειακές ροές του έργου, δυνατότητες αντιμετώπισης αποκλίσεων, εναλλακτικές δυνατότητες για την ολοκλήρωση του έργου σε περίπτωση ύπαρξης δυσκολιών κλπ) .(κανονισμός τραπεζών)

Με ανάλογη μεθόδευση θα πρέπει να αντιμετωπίζονται και άλλες μορφές πιστοδοτήσεων που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες (χρηματοδότηση ναυτιλίας, εξορυκτικών επιχειρήσεων, προγραμμάτων ερευνών και νέων εφαρμογών, κλπ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Πρώτα από όλα, τα όρια της Εγκριτικής αρμοδιότητας κάθε κλιμακίου μετά από εισήγηση της Δ/νσης Πίστεως καθορίζονται και αναθεωρούνται με απόφαση του Συμβουλίου Πιστοδοτήσεων και ανακοινώνονται από την ίδια Διεύθυνση.

2.1 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ

Α). δυσμενή στοιχεία /ληξιπρόθεσμες οφειλές

Για πελάτες που έχουν δυσμενή στοιχεία δεν ισχύει το εγκριτικό όριο του καταστήματος. Στην περίπτωση αυτή αρμόδιο για την έγκριση καθίσταται το αμέσως επόμενο εγκριτικό κλιμάκιο, δηλαδή ο Περιφερειακός Διευθυντής.

Εξαιρούνται πελάτες με δυσμενή στοιχεία μέχρι € 1.500,00 που εμφανίζονται πριν την τελευταία τριετία και τα οποία έχουν τακτοποιηθεί και αιτιολογηθεί επαρκώς στο κατάστημα.

Επίσης όταν η επιχείρηση, για την οποία έχουν εγκριθεί και υφίστανται πιστοδοτήσεις, παρουσιάσει δυσμενείς μεταβολές που δεν υπήρχαν κατά την έγκριση των πιστώσεων ή καθυστερημένες οφειλές στην Τράπεζα (ή σε άλλες Τράπεζες) πέραν του 2μήνου από οποιαδήποτε αιτία ή δυσμενή στοιχεία που υποδηλώνουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των οφειλών σε τρίτους ή σε άλλες Τράπεζες κλπ τότε οι πιστώσεις που έχουν εγκριθεί (όρια, ειδικές εγκρίσεις) παύουν να ισχύουν και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Στις περιπτώσεις αυτές το κατάστημα οφείλει με ειδικό σημείωμα να αναφέρει μέσω του Περιφερειακού Διευθυντή στη Δ.Π. τα σχετικά προβλήματα της Επιχείρησης και

να εισηγηθεί για τη διασφάλιση - είσπραξη των τυχόν οφειλών και την περαιτέρω ακολουθητέα τακτική (Κανονισμός Πιστοδοτήσεων, 2007).

Το ΣΠ μετά από εισήγηση της Δ.Π. δύναται να παύσει την ισχύ εγκρίσεων (όρια ειδικές εγκρίσεις) σε περίπτωση που οι πιστούχοι παρουσιάσουν δυσμενείς μεταβολές επί των οικονομικών κλπ στοιχείων τους.

B). Ακάλυπτες πιστοδοτήσεις

Τα καταστήματα μπορούν να χρησιμοποιούν μέρος του ορίου τους σε ακάλυπτες πιστοδοτήσεις και το υπόλοιπο ή το σύνολό τους σε καλυμμένες πιστοδοτήσεις με τις προβλεπόμενες στον παρόντα Κανονισμό εξασφαλίσεις.

Οι Εγγυητικές Επιστολές, οι Ενέγγυες Πιστώσεις ως και η υποχρέωση καταβολής περιθωρίου για προθεσμιακές αγορές ή προπωλήσεις συναλλάγματος κατατάσσονται στις ακάλυπτες Πιστοδοτήσεις εκτός εάν καλύπτονται με τις αναφερόμενες στον παρόντα Κανονισμό εξασφαλίσεις.

Αυτονόητο είναι ότι εφόσον για τμήμα των εγγυοδοσιών υπάρχουν αντίστοιχες εξασφαλίσεις τότε το υπόλοιπο μέρος θεωρείται ως ακάλυπτο.

Γ). καλυμμένες πιστοδοτήσεις

Ως καλυμμένες Πιστοδοτήσεις θεωρούνται μόνο εκείνες για τις οποίες έχουμε έναν ή περισσότερους συνδυασμούς από τα πιο κάτω καλύμματα:

1. Συναλλαγματικές πελατείας τουλάχιστον 115% (προκειμένου για προκαταβολές) ή προεξόφληση συν/κών πελατείας.
2. Επιταγές μεταχρονολογημένες τουλάχιστον 115%.
3. Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών αξίας τουλάχιστον 120% της χρηματοδότησης με βάση Ενέγγυα Πίστωση που θα έχει ανοίξει στην Τράπεζά μας από Τράπεζες Δυτικών Χωρών ή θα είναι επιβεβαιωμένη απ' αυτές.
4. Μετρητά ή Καταθέσεις σε ποσοστό τουλάχιστον 100%.
5. Εγγυήσεις Τραπεζών - το κείμενο των οποίων θα έχει εγκριθεί από τη Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών και οι οποίες θα καλύπτουν τις συμβάσεις μέσω των οποίων γίνονται οι χορηγήσεις.
6. Α' υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων τουλάχιστον κατά 130% και στα λοιπά ακίνητα κατά 150%. Προκειμένου για εγγραφή υποθηκοπροσημειώσεων σε μη αστικά και εκτός σχεδίου ακίνητα θα χρειάζεται απαραίτητα η Έγκριση του Περιφερειακού Διευθυντή για τις χορηγήσεις εντός των ορίων των καταστημάτων. (Απαραίτητη η εκτίμηση του ακινήτου από την Τεχνική Υπηρεσία της Τράπεζας. Η αξία του ακινήτου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τις υποθ/σεις).

7. Ενεχυρίαση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών εκτιμημένης ή τιμολογιακής αξίας τουλάχιστον 130% της χρηματοδότησης.
8. Ενεχυρίαση γεγενημένων απαιτήσεων από συμβάσεις με Δημόσια νοσοκομεία σε ποσοστό τουλάχιστον 120%.
9. Ενεχυρίαση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ) σε ποσοστό τουλάχιστον 110%.
10. Ενεχυρίαση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ) σε ποσοστό τουλάχιστον 110%
11. Ενεχυρίαση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (ΜΙΚΤΟ) σε ποσοστό τουλάχιστον 150%.
12. Ενεχυρίαση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων (ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ) σε ποσοστό τουλάχιστον 200%
13. Ενεχυρίαση εκχωρήσιμων γεγενημένων πρωτοτύπων πιστοποιημένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου Δημ. Οργανισμού και ΝΠΔΔ σε ποσοστό 120% και εφ' όσον αυτές οι πιστοποιήσεις γίνουν αποδεκτές από τους πιο πάνω φορείς των έργων ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ είναι η εκχώρηση των συμβάσεων των έργων ταυτόχρονα με τις πιστοποιήσεις.

Δ). ενοχικές εξασφαλίσεις/ τριτεγγυήσεις

Στις περιπτώσεις πιστούχων προσωπικών εταιρειών - ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων - συνιστάται η λήψη των προσωπικών εγγυήσεων των ομόρρυθμων και ετερόρρυθμων εταίρων.

Είναι υποχρεωτική σε όλες τις περιπτώσεις η λήψη της εγγύησης από τα πρόσωπα που προσφέρουν τις διάφορες εξασφαλίσεις, ή εκχωρούν καταθέσεις των προς εξασφάλιση πιστοδοτήσεων.

Όταν οι πιστούχοι είναι ατομικές επιχειρήσεις συνιστάται η λήψη των εγγυήσεων τρίτων φερέγγυων προσώπων.

Όταν πρόκειται για Ανώνυμες Εταιρείες ή ΕΠΕ συνιστάται η λήψη των προσωπικών εγγυήσεων των κυριότερων μετόχων ή εταίρων.

Ε). Δελτίο πληροφοριών

Η ύπαρξη Δελτίου Πληροφοριών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για οποιασδήποτε μορφής πιστοδότηση εφόσον υπερβαίνει το ποσό των € 1.500. Δεν απαιτείται Δελτίο Πληροφοριών όταν πρόκειται για Προσωπικά Δάνεια σε Ιδιώτες καθώς και για δάνεια για αγορά επισκευή ή κατασκευή κατοικιών από ιδιώτες(Κανονισμός Πιστοδοτήσεων, 2007).

Η σύνταξή τους γίνεται από τους καθοριζόμενους από τον Περιφερειακό Διευθυντή πληροφοριολήπτες ύστερα από εισήγηση του κατ/τος και ελέγχονται - θεωρούνται από τις εγκριτικές υπογραφές του καταστήματος. Αντίγραφο αυτών θα αποστέλλεται προς ενημέρωση στον Περιφερειακό Διευθυντή. Η ανανέωση του Δελτίου Πληροφοριών θα γίνεται ανά διετία το αργότερο.

2.2 ΕΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ

Απαιτούνται τρεις υπογραφές για την έγκριση των εισηγητικών πιστοδοτήσεων: Προϊστάμενου Χορηγήσεων, Υποδιευθυντή Καταστήματος ή ελλείψει αυτού, του εξουσιοδοτημένου με Α΄ υπογραφή λειτουργού και του Διευθυντού του Καταστήματος.

Οι αναπληρωτές, σε περίπτωση απουσίας των πιο πάνω, ορίζονται από τον Διευθυντή του Καταστήματος. Σε περίπτωση απουσίας του Διευθυντού του Καταστήματος δεν ισχύει το εγκριτικό όριο του Καταστήματος και οι πιστοδοτήσεις θα εγκρίνονται από το επόμενο Εγκριτικό Κλιμάκιο.

Η απόφαση θα λαμβάνεται κατά πλειοψηφία με υποχρεωτική σ' αυτήν της έγκρισης του Διευθυντού του Καταστήματος. Η τυχόν αρνητική θέση ενός εκ των μελών θα διατυπώνεται υποχρεωτικά επί της εισηγήσεως.

2.3 ΕΓΚΡΙΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η εγκριτική διαδικασία είναι η ακόλουθη:

α. Τα Καταστήματα εγκρίνουν μέσα στο όριό τους. Για ειδικές πιστοδοτήσεις καθώς και για ποσά πέραν των ορίων τους, απαιτείται η έγκριση ανωτέρων εγκριτικών κλιμακίων.

β. Οι Περιφερειακοί Διευθυντές εγκρίνουν μέσα στο όριό τους. Για ειδικές πιστοδοτήσεις καθώς και για ποσά πέραν των ορίων τους, απαιτείται η έγκριση ανωτέρων εγκριτικών κλιμακίων.

Τα αιτήματα των καταστημάτων έστω και αν αυτά τροποποιούνται από οποιοδήποτε ενδιάμεσο εγκριτικό κλιμάκιο, η τελική τους έγκριση θα δίνεται από το αρμόδιο λόγω ύψους δυνητικών οφειλών εγκριτικό κλιμάκιο αφού ληφθούν υπόψη το ύψος των ακαλύπτων και η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων – πιστοδοτήσεων(εγκύκλιος 2756/2, 2007). Οι απορριπτικές αποφάσεις των αρμοδίων εγκριτικών κλιμακίων θα κρίνονται από το αμέσως επόμενο εγκριτικό κλιμάκιο του οποίου η απόφαση θα ισχύει τελεσίδικα.

Τα εγκριτικά όρια κάθε εγκριτικού κλιμακίου ισχύουν κατά επιχείρηση. Για περιπτώσεις ομίλων συγγενών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων, από άποψη φορέων ή κεφαλαίων, τα όρια ισχύουν κατά όμιλο συμφερόντων.

Για την έγκριση, από το αρμόδιο κλιμάκιο, λαμβάνεται υπ' όψη η συνολική πιστοδότηση της επιχείρησης ή του ομίλου, ανεξάρτητα αν έχει χρησιμοποιηθεί μόνο κατά ένα μέρος. Αν υπάρχουν εγκρίσεις πιστοδοτήσεων, που δεν χρησιμοποιήθηκαν για όλο το ποσό που είχε εγκριθεί, πρέπει να σημειώνεται στο εισηγητικό αν θα χρησιμοποιηθεί ή αν ακυρώνεται η έγκριση, για το υπόλοιπο, ώστε να προσδιορίζεται με ακρίβεια η συνολική πιστοδότηση, που θα ισχύει και να φαίνεται καθαρά, ποιο είναι το αρμόδιο, για την έγκρισή της κλιμάκιο (Κανονισμός Πιστοδοτήσεων, 2007). Σε περίπτωση που δεν θα αναφέρεται το ανεκτέλεστο μέρος των εγκρίσεων τότε δεν μπορεί αυτό να χρησιμοποιηθεί.

Ειδικά όταν πρόκειται για εγγυητικές επιστολές Συμμετοχής και Καλής Εκτέλεσης, θα πρέπει οπωσδήποτε να γίνεται εκτίμηση και των μελλοντικών πιστοδοτικών αναγκών, που θα προκύψουν από την χορήγησή τους.

Σε περίπτωση π.χ. εγγυητικής Συμμετοχής, θα πρέπει να εκτιμηθούν και οι εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης και προκαταβολής που θα απαιτηθούν σε περίπτωση κατακύρωσης της σύμβασης καθώς και η χρηματοδότηση που τυχόν θα χρειαστεί για την εκτέλεσή της. Οι μελλοντικές αυτές πιστωτικές ανάγκες θα αναφέρονται στο εισηγητικό και όσες από αυτές θα καλυφθούν από την

Τράπεζά μας, θα συνυπολογίζονται στο ύψος της συνολικής προτεινόμενης πιστοδότησης, προκειμένου η εγγυητική συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης να εγκριθεί από το αρμόδιο κλιμάκιο (εγκύκλιος 2756/4, 2007).

Κατά την έγκριση εγγυητικών Συμμετοχής ή Καλής Εκτέλεσης, στο επίπεδο του καταστήματος, ή κατά τη χορήγηση τέτοιων εγγυητικών (με βάση εγκεκριμένα αντίστοιχα όρια ή κατόπιν τροποποίησης εγκρίσεων, στο επίπεδο του καταστήματος), οι εκτιμώμενες πρόσθετες συναφείς πιστοδοτικές ανάγκες του πελάτη (για χρηματοδοτήσεις ή εγγυητικές) πρέπει να καλύπτονται από τα ήδη εγκεκριμένα αντίστοιχα πιστωτικά του όρια.

Σε αντίθετη περίπτωση (αν δεν έχουν εγκριθεί τέτοια όρια ή δεν επαρκούν τα ήδη εγκεκριμένα), θα έχει εκτιμηθεί η δυνατότητα κάλυψης των αναγκών αυτών, είτε από την Τράπεζά μας, είτε από άλλους πιστωτικούς φορείς, ή πάντως, θα έχει γίνει ιδιαίτερη και σαφής επισήμανση στον πελάτη ότι η Τράπεζα δεν δεσμεύεται, στο στάδιο αυτό, για την κάλυψη και των τυχόν πρόσθετων όπως παραπάνω πιστοδοτικών του αναγκών.

2.4 ΕΓΚΡΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Τα πιστωτικά όρια κάθε εγκριτικού κλιμακίου αφορούν πιστοδοτήσεις όλων των μορφών (χρηματοδοτήσεις, εγγυοδοσίες, ανοίγματα πιστώσεων χωρίς ή με μικρότερο κάλυμμα-αντίκρισμα προθεσμιακές αγορές ή προπωλήσεις συναλλάγματος) σε Ευρώ και σε συνάλλαγμα με διάρκεια μέχρι 12 μήνες.

Ειδικά όμως για τις ακόλουθες περιπτώσεις πιστοδοτήσεων, τα πιστωτικά όρια διαφοροποιούνται και ισχύει γι' αυτές η παρακάτω ειδική εγκριτική διαδικασία. Διευκρινίζεται σχετικά ότι η ειδική αυτή Εγκριτική διαδικασία (έγκριση και από ανώτερο ή ανώτερα κλιμάκια) θα εφαρμόζεται μόνο για την έγκριση ή την

τροποποίηση της αρχικής έγκρισης των ειδικών αυτών πιστοδοτήσεων(εγκύκλιος 2756/3, 2007).

α. Μεσομακροπρόθεσμα δάνεια

Τα αιτήματα για μεσομακροπρόθεσμα δάνεια όλων των κατηγοριών σε Ευρώ ή σε συνάλλαγμα, με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός (1) έτους, με συνέγκριση του Περιφερειακού Διευθυντή θα υποβάλλονται μέσω της Δ/σης Πίστεως προς έγκριση από το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων.

Εξαιρούνται:

Τα αιτήματα για μέσο-μακροπρόθεσμα δάνεια όλων των κατηγοριών σε € ή Ξ/Ν εφ' όσον καλύπτονται με τα καλύμματα των περιπτώσεων (4), (6), (9) και (10) και έχουν διάρκεια μέχρι 10 χρόνια θα εγκρίνονται ως εξής:

1).Μέχρι € 500.000 από τους Περιφερειακούς Διευθυντές.

2).Μέχρι € 1.000.000 από τον Γενικό Διευθυντή κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πίστεως και συνέγκρισης των προ αυτού κλιμακίων.

3).Μέχρι € 2.000.000 από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Πίστεως και συνέγκρισης των προ αυτού κλιμακίων. Για ποσά πέραν του ορίου του απαιτείται η έγκριση του Συμβουλίου Πιστοδοτήσεων.

Αιτήματα βραχυπροθέσμων πιστοδοτήσεων για τον ίδιο πελάτη θα κρίνονται από τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια ανάλογα με το συνολικό ύψος των πάσης

φύσεως οφειλών –προτεινομένων και υφισταμένων- και παρότι έχουν εγκριθεί από τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια μεσομακροπρόθεσμα δάνεια γι' αυτόν.

β. Εγγυητικές επιστολές χωρίς ημερομηνία λήξης

Για τις εγγυητικές επιστολές στο κείμενο των οποίων δεν προσδιορίζεται η ημερομηνία μέχρι της οποίας ισχύουν, δεν αρκεί η έγκριση από το αρμόδιο κλιμάκιο. Χρειάζεται και έγκριση του αμέσως ανώτερου εγκριτικού κλιμακίου. Στον περιορισμό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι εγγυητικές επιστολές που απευθύνονται στο Δημόσιο και σε ΝΠΔΔ, για τις οποίες αρκεί η έγκριση από το αρμόδιο, λόγω ποσού κλιμακίου, έστω και αν δεν αναφέρεται στο κείμενό τους η συγκεκριμένη λήξη(Κανονισμός πιστοδοτήσεων, 2007).

γ. Χορηγήσεις επί συναλλαγματικών / επιταγών

Το ύψος των χορηγήσεων (και προεξοφλήσεων) επί συναλλαγματικών και επιταγών ενός αποδέκτη /εκδότη ή ενός ομίλου συγγενών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων δεν θα ξεπερνά :

α. το 10% του εγκεκριμένου ΠΟ που καλύπτεται με αξιόγραφα πελατείας.

β. το 15% του ορίου του πιστούχου για χρηματοδοτήσεις εντός του εγκριτικού ορίου του καταστήματος

γ. το 10% του συνόλου (αιχμή) των άληκτων αξιόγραφων, πλέον των ανεκτέλεστων εγκρίσεων, πλέον των νέων εγκρίσεων για χρηματοδοτήσεις που καλύπτονται με αξιόγραφα (όταν δεν υπάρχει Πιστωτικό όριο σε ισχύ).

δ. Άλλες ειδικές περιπτώσεις πιστοδοτήσεων

Για τις πιο κάτω περιπτώσεις πιστοδοτήσεων δεν αρκεί η έγκριση από το αρμόδιο, λόγω ποσού, κλιμάκιο αλλά απαιτείται και έγκριση από το αμέσως ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο:

- Δάνεια για την αγορά χρεογράφων

- Χρηματοδοτήσεις ή εγγυοδοσίες για υποκατάσταση άλλων δανειστών της επιχείρησης που θέλουν να αποσυρθούν.

- Ε/Ε σε συνάλλαγμα για ποσά πέραν των € 50.000.- με διάρκεια πέραν των 12 μηνών

- Ενέγγυες Πιστώσεις για ποσά πέραν των € 50.000.- με διάρκεια πέραν των 12 μηνών

ε. Αρμοδιότητα έγκρισης για αποδέσμευση καλυμμάτων

Στις περιπτώσεις που έχουν εξοφληθεί οι οφειλές της επιχείρησης και του ομίλου της, η έγκριση για την αποδέσμευση καλυμμάτων δίδεται ως εξής:

1. Από τον Περιφερειακό Διευθυντή για τις πιστοδοτήσεις αρμοδιότητας των Καταστημάτων.
2. Από τα εγκριτικά κλιμάκια πέραν του Καταστήματος που έχουν εγκρίνει τις αντίστοιχες πιστοδοτήσεις.
3. Από τη Διεύθυνση Εμπλοκών για τους λογαριασμούς Δικαστικού που εμπίπτουν στην εγκριτική της αρμοδιότητα.
4. Για τις πέραν της εγκριτικής της αρμοδιότητας εμπλοκές, από τα αρμόδια λόγω ύψους εγκριτικά κλιμάκια μετά από κοινή εισήγησή της με τη Διεύθυνση Πίστεως.

Άρση υποθηκών και προσημειώσεων από κάθε κλιμάκιο θα γίνεται ΜΟΝΟ με τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών.

Στις περιπτώσεις μερικής εξόφλησης των οφειλών, η έγκριση για ολική ή μερική άρση υποθηκών και προσημειώσεων, καθώς και για αντικατάσταση των ενυπόθηκων ακινήτων θα δίνεται από τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια με ελάχιστο επίπεδο αυτό του Περιφερειακού Διευθυντού ή του Διευθυντή του Δικτύου. Σ' όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις απαιτείται η γνωμάτευση της Διεύθυνσης Δικαστικού.

Για την αντικατάσταση των λοιπών ,πλην υποθηκών, καλυμμάτων απαιτείται έγκριση του αρμόδιου, λόγω ύψους συνολικής πιστοδότησης, εγκριτικού κλιμακίου και σε ελάχιστο επίπεδο από τον Περιφερειακό Διευθυντή ή τον Διευθυντή του Δικτύου.

2.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ, ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ

α. Σύνταξη - αποστολή προτάσεων πιστοδοτήσεων για έγκριση

Για την έγκριση μιας πιστοδότησης συντάσσεται έγκαιρα σχετική πρόταση πιστοδοτήσεων στο ειδικό έντυπο με όλα τα απαιτούμενα στοιχεία(εγκύκλιος 2756/3, 2007). Για κάθε χορήγηση μέσα στο πιστωτικό όριο της αρμοδιότητάς του, το Κατάστημα θα πρέπει να συντάσσει εισηγητικό και να εγκρίνει όρια πιστοδότησης, ετήσιας το πολύ διάρκειας. Αντίγραφα αυτών θα αποστέλλονται αυθημερόν στον Περιφερειακό Διευθυντή.

Προτάσεις πιστοδοτήσεων που πρέπει να εγκριθούν από ανώτερα εγκριτικά κλιμάκια θα στέλνονται εις τριπλούν συνοδευόμενα όμως απαραίτητα με όλα τα οικονομικά και λοιπά στοιχεία για έγκριση (δηλ. θα υποβάλλεται πλήρης φάκελος του πιστούχου).

Επισημαίνεται ότι προτάσεις θα υποβάλλονται για έγκριση, μόνο εφ' όσον υπάρχουν ανάλογα αιτήματα του πελάτη, για συγκεκριμένες μορφές και μεγέθη πιστοδοτήσεων. Αν, παρά ταύτα και για οποιοδήποτε λόγο (προγραμματισμένη μελλοντική συνεργασία, προσπάθεια προσέγγισης πελάτη, κλπ), υποβληθεί πρόταση χωρίς να υπάρχει αίτημα πελάτη, θα γίνεται σχετική αναφορά, με δέσμευση των αρμοδίων λειτουργών, για ενεργοποίηση των πιστωτικών ορίων της έγκρισης, μέσα σε προκαθορισμένα χρονικά πλαίσια.

Για τις περιπτώσεις αιτημάτων πιστοδοτήσεων , που ξεπερνούν το Εγκριτικό όριο της αρμοδιότητας του καταστήματος και που κρίνονται ως μη αποδεκτά για θετική εισήγηση από το κατάστημα, θα συντάσσεται συνοπτικό Σημείωμα, στο οποίο θα σημειώνονται περιληπτικά και οι λόγοι για τους οποίους απορρίφθηκε το αίτημα. Τα σημειώματα αυτά υπογράφουν οι αρμόδιοι, για την έγκριση πιστοδοτήσεων και θα κοινοποιούνται στον Περιφερειακό Διευθυντή.

β. Αρίθμηση Προτάσεων Πιστοδοτήσεων

Κάθε πρόταση πιστοδοτήσεως, είτε αφορά σε ειδική έγκριση είτε σε πιστωτικό όριο, τροποποίηση ή αναθεώρηση αυτών είτε εμπίπτει στο εγκριτικό όριο του καταστήματος πρέπει να είναι αριθμημένη.

Η αρίθμηση δίνεται μέσα από το ειδικό προς τούτο τηρούμενο Βιβλίο - Πρωτόκολλο με την καταχώριση όλων των στοιχείων της Πρότασης και έγκρισης και θα αρχίζει κάθε χρόνο από τον αριθμό 1 προτάσσοντας τον Κωδικό του καταστήματος

γ. Έγκριση

Η έγκριση, για όλες τις μορφές πιστοδοτήσεων, θα φέρει τις υπογραφές των αρμοδίων. Εφόσον στην έγκριση περιληφθούν ειδικοί ή πρόσθετοι όροι ή και οδηγίες και κατευθύνσεις, το περιεχόμενο του κειμένου της έγκρισης θα πρέπει να εκτελεσθεί χωρίς παρεκκλίσεις.

Αν ο ειδικός χώρος των εντύπων δεν επαρκεί για την καταχώριση του κειμένου της έγκρισης, τα ανώτερα, του αρχικά εισηγούμενου εγκριτικά κλιμάκια θα χρησιμοποιούν ιδιαίτερο φύλλο, στο οποίο θα καταχωρούν ολόκληρο το κείμενο της έγκρισης, ύστερα από παραπομπή σ' αυτό που θα σημειώνεται στο χώρο του εντύπου του εισηγητικού που προορίζεται για την καταχώριση του κειμένου της έγκρισης(Κανονισμός πιστοδοτήσεων, 2007). Οι αρμόδιοι για την έγκριση θα υπογράφουν στο εισηγητικό, για την παραπομπή και στο ιδιαίτερο φύλλο, για το κείμενο της έγκρισης.

Η διαβίβαση της τελικής έγκρισης στο κατάστημα για εκτέλεση θα γίνεται από το κατά περίπτωση εγκριτικό κλιμάκιο ή από τη Διεύθυνση Πίστωσης με την επιστροφή στο Κατάστημα του εγκεκριμένου Εισηγητικού και του τυχόντος

Πρόσθετου Φύλλου με τους όρους της έγκρισης για τις περιπτώσεις ειδικών εγκρίσεων ή της Απόφασης του αρμοδίου κλιμακίου όταν πρόκειται για πιστωτικό όριο.

δ. Τροποποιήσεις εγκρίσεων

Στις προτάσεις πιστοδοτήσεων αναφέρονται όλοι οι όροι χορήγησης των πιστώσεων που, εφόσον εγκριθούν, θα πρέπει να τηρηθούν από το κατάστημα χωρίς καμία παρέκκλιση. Για οποιαδήποτε μεταβολή στους όρους αυτούς (πχ χορήγηση πριν από τη λήψη των εξασφαλίσεων, χορήγηση προκαταβολής πριν από την κάλυψη με ενέχυρο, μεγαλύτερη διάρκεια για εξόφληση της πιστοδότησης, κλπ) χρειάζεται προηγούμενη έγκριση από τα κλιμάκια, που έχουν εγκρίνει την πίστωση.

Για μεταβολές, που βελτιώνουν ή δεν διαφοροποιούν ουσιαστικά τους όρους της έγκρισης, όσον αφορά τα κριτήρια χορήγησης των πιστώσεων, τον τρόπο αποπληρωμής, τις εξασφαλίσεις την απόδοση για την τράπεζα κλπ. αρκεί η έγκριση του καταστήματος με ευθύνη του.

Γίνεται γι αυτό σχετικό σημείωμα στο οποίο αναφέρεται και η μεταβολή που γίνεται στους αρχικούς όρους έγκρισης. Το σημείωμα αυτό υπογράφεται από τους αρμόδιους για την έγκριση των πιστοδοτήσεων στο επίπεδο του καταστήματος.

ε. Ισχύς εγκρίσεων

Οι εγκρίσεις ορίων πιστοδότησης δεν μπορούν να έχουν διάρκεια μεγαλύτερη από ένα χρόνο. Οι ειδικές εγκρίσεις δεν ισχύουν για διάστημα μεγαλύτερο των

δύο μηνών(εγκύκλιος 2756/2, 2007). Η προθεσμία, βέβαια αυτή δεν ισχύει όταν στην ειδική έγκριση έχει καθορισθεί τμηματική χορήγηση σε ορισμένο χρόνο, μεγαλύτερο των δύο μηνών (πχ χορήγηση για εισαγωγή πρώτων υλών που θα γίνει τμηματικά σε 4 μήνες, δάνεια για πάγιες εγκαταστάσεις, καθυστέρηση χορήγησης λόγω εγγραφής υποθήκης - προσημείωσης, κλπ) . Η διάρκεια της έγκρισης τότε αρχίζει από την εγγραφή των προσημειώσεων.

Επειδή είναι πιθανό να υπάρχουν διαφοροποιήσεις μέσα στο χρονικό διάστημα, που ισχύουν οι πιστοδοτήσεις που έχουν εγκριθεί για μια επιχείρηση, είναι επιθυμητό να μη δεσμεύεται η τράπεζα στους πελάτες της για τις χορηγούμενες πιστώσεις. Πρέπει, για το λόγο αυτό , να δηλώνεται ρητά στους πιστούχους ότι οι χορηγούμενες πιστοδοτήσεις (όρια ή ειδικές εγκρίσεις) υπόκεινται σε περιοδικές αναθεωρήσεις, ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν ή τις συνθήκες της αγοράς ή την εξέλιξη της δραστηριότητας του δανειζόμενου και ότι μπορούν να διαφοροποιηθούν οποτεδήποτε, εάν, κατά την άποψη της τράπεζας, υπάρξουν δυσμενείς συνθήκες. Για τις περιπτώσεις αυτές πρέπει να συνομολογούνται και ειδικοί συμβατικοί όροι, που να επιτρέπουν στην Τράπεζα να αναστέλλει τη χορήγηση των αχρησιμοποίητων υπολοίπων των πιστώσεων, όταν το κρίνει σκόπιμο, λόγω δυσμενών στην κατάσταση του δανειζόμενου.

στ. Περιοδική θεώρηση εγκρίσεων

Για τις πιστοδοτήσεις που κρίνεται αναγκαίο πρέπει να γίνονται περιοδικές θεωρήσεις των εγκρίσεων μέσα στο χρονικό διάστημα της ισχύος τους. Οι θεωρήσεις γίνονται κάθε 2,3 ή 6 μήνες, ανάλογα με το μέγεθος του προβλήματος. Για το λόγο αυτό, κατά την έγκριση των πιστοδοτήσεων των κατηγοριών αυτών, πρέπει στα εισηγητικά να σημειώνεται και η ημερομηνία επόμενης θεώρησης. Την ημερομηνία αυτή προτείνει η εισηγούμενη μονάδα και εγκρίνει το αρμόδιο κλιμάκιο.

Είναι βέβαια δυνατό, να ορισθεί στην έγκριση, ημερομηνία επόμενης θεώρησης από ένα εγκριτικό κλιμάκιο και στην περίπτωση που δεν έχει προταθεί με το σχετικό εισηγητικό.

Θεώρηση, τουλάχιστον κάθε 6 μήνες, θα γίνεται και στις πιστοδοτήσεις χωρίς προβλήματα που έχουν δοθεί με ειδικές εγκρίσεις (πχ μακροπρόθεσμα δάνεια, λοιπές χορηγήσεις μη επαναλαμβανόμενες μετά την είσπραξή τους) ή με χρήση πιστωτικών ορίων, τα οποία δεν ανανεώνονται μετά τη λήξη τους, για οποιοδήποτε λόγο(Κανονισμός πιστοδοτήσεων, 2007). Η πρώτη θεώρηση θα γίνεται 6μήνες μετά την εκταμίευση, εκτός αν η έγκριση προβλέπει θεώρηση νωρίτερα. Η ημερομηνία κάθε επόμενης θεώρησης θα ορίζεται κατά την προηγούμενη, στην περίπτωση δε που δεν έχει ορισθεί ημερομηνία, η επόμενη θεώρηση θα γίνεται σε 6 μήνες από την προηγούμενη, εκτός αν κατά τη διάρκεια ισχύος της υπάρξουν τυχόν δυσμενείς εξελίξεις.

Για τη θεώρηση θα γίνεται σχετική εισήγηση, στην οποία θα αναφέρονται οι παρατηρήσεις και διαπιστώσεις για την εξέλιξη της πιστοδότησης και για την πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθώς και οι προτάσεις για την πιο πέρα πιστοδοτική τακτική. Ειδικότερα για τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια, θα σχολιάζονται επιπροσθέτως η τήρηση ή όχι των ειδικών όρων με τους οποίους έχει εγκριθεί η χορήγησή τους, καθώς και οι λόγοι της τυχόν μη τήρησης ορισμένων από τους όρους αυτούς.

Η θεώρηση θα γίνεται από το αρμόδιο για την έγκριση κλιμάκιο. Ειδικότερα, όμως, στις ειδικές μορφές πιστοδοτήσεων, για τη χορήγηση των οποίων δεν αρκεί η έγκριση από το αρμόδιο, λόγω ποσού κλιμάκιο, αλλά απαιτείται και έγκριση από ανώτερο ή ανώτερα κλιμάκια, η θεώρηση θα γίνεται από το αρμόδιο, λόγω συνολικής πιστοδότησης κλιμάκιο, και σε ελάχιστο επίπεδο από την Περιφερειακή Διεύθυνση, για τις πιστοδοτήσεις των Καταστημάτων της, η από την Δ/νση του Δικτύου για τους πιστούχους αρμοδιότητάς του(εγκύκλιος 2756/1, 2007).

ζ. Εκτέλεση εγκρίσεων

Για να γίνει οποιαδήποτε εκταμίευση, με βάση εγκεκριμένα όρια ή ειδικές εγκρίσεις και μέσα στα χρονικά όρια ισχύος των εγκρίσεων, απαραίτητες προϋποθέσεις είναι: να μην έχει παρέλθει η ημερομηνία θεώρησης της πιστοδότησης, να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης, με τους οποίους έχει εγκριθεί η πιστοδότηση και να μη συντρέχουν αντικειμενικές δυσμενείς προϋποθέσεις εξέλιξης της πιστοδότησης. Σε αντίθετη περίπτωση, προκειμένου να γίνει οποιαδήποτε εκταμίευση, απαιτείται νέα εξέταση, δηλαδή νέα εισήγηση και έγκριση από τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια. Οι αποφάσεις των εγκριτικών κλιμακίων θα κοινοποιούνται αυθημερόν στο αμέσως υπερκείμενο κλιμάκιο.

η. Όμιλοι επιχειρήσεων

Στις περιπτώσεις συγγενών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων από άποψη φορέων ή κεφαλαίων, το πιστωτικό όριο κάθε εγκριτικού κλιμακίου ισχύει κατά όμιλο συμφερόντων. Για το λόγο αυτό θα εγκρίνεται ταυτόχρονα η πιστοδότηση όλων των επιχειρήσεων του ομίλου, που είναι πιστούχοι της τράπεζας, αλλά θα συντάσσεται κι ένα συγκεντρωτικό εισηγητικό με τα συνολικά όρια πιστοδότησης όλων των επιχειρήσεων του ομίλου.

Στις περιπτώσεις αυτές το συγκεντρωτικό εισηγητικό του ομίλου θα συνοδεύεται και από ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία όλων των συγγενών ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων (και εκείνων που δεν είναι πιστούχοι μας).

Η πιστοδότηση όλων των επιχειρήσεων εντός ομίλου πρέπει να γίνεται από ένα μόνο κατάστημα. Εξαίρεση από την αρχή αυτή μπορεί να γίνει μόνο σε περιπτώσεις που υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες.

Όταν ένας όμιλος πιστοδοτείται από δύο ή περισσότερα καταστήματα, κάθε κατάστημα έχει την ευθύνη για την πλήρη και διαρκή ενημέρωση του άλλου ή των άλλων καταστημάτων, σχετικά με την πορεία των επιχειρήσεων του ομίλου που πιστοδοτεί και την εξέλιξη της συνεργασίας του με τις επιχειρήσεις αυτές.

Στις περιπτώσεις που οι επιχειρήσεις του ομίλου πιστοδοτούνται από δύο ή περισσότερα καταστήματα, για λόγους ταχύτερης εξυπηρέτησης, μπορεί τα εισηγητικά να υποβάλλονται ανεξάρτητα, θα αναφέρεται δε, σε εμφανές σημείο κάθε εισηγητικού ο όμιλος που ανήκει η επιχείρηση, και το συνολικό ύψος πιστοδότησης ώστε να προσδιορίζεται και το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο(Κανονισμός πιστοδοτήσεων, 2007).

Βασικό κριτήριο για την ένταξη μιας επιχείρησης σε ένα όμιλο, είναι ο έλεγχός της από άλλη ή άλλες επιχειρήσεις του ομίλου ή από τα πρόσωπα που ελέγχουν τον όμιλο.

Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει τέτοιος απόλυτος έλεγχος η ένταξη ή όχι μίας επιχείρησης σε ένα όμιλο θα πρέπει να κρίνεται, από τα αρμόδια για την έγκριση των πιστοδοτήσεων κλιμάκια, αφού ληφθεί υπόψη η ύπαρξη και άλλων στοιχείων εξάρτησης (π.χ. διοίκηση της επιχείρησης από τα ίδια πρόσωπα, εξαρτώμενη δραστηριότητα, πιστοδότηση από τον όμιλο κλπ).

Για τις περιπτώσεις αυτές οι εκτιμήσεις θα πρέπει να αποβλέπουν στον προσδιορισμό του βαθμού επηρεασμού της επιχείρησης από την καλή ή κακή εξέλιξη μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων ενός ομίλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

3.1 Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Σύμφωνα με τον τραπεζικό κανονισμό η ταξινόμηση των πιστοδοτήσεων έχει σκοπό να επισημανθούν οι όποιες πιστοδοτήσεις παρουσιάζουν αρνητικά πιστωτικά στοιχεία ή μια επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του πελάτη, να μελετηθούν τα σχετικά προβλήματα, να εκτιμηθεί ο βαθμός του κινδύνου και να μεθοδευτούν, στη συνέχεια, διαδικασίες και διορθωτικά μέτρα, ώστε να περιοριστούν οι ενδεχόμενες ζημιές.

Η ταξινόμηση αποτελεί εσωτερική διαδικαστική λειτουργία αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τις διαχειριστικές Υπηρεσίες. Δηλαδή, γνώση της ταξινόμησης μπορούν να έχουν μόνο οι εμπλεκόμενοι λειτουργοί των Μονάδων και τα ελεγκτικά όργανα της Τράπεζας. Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της ταξινόμησης σημαίνει ακόμη πως σε καμία περίπτωση και για κανένα λόγο δεν επιτρέπεται να γνωστοποιηθεί σε τρίτους, πελάτες, συναλλασσομένους ή όχι με την Τράπεζα (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

3.2 ΟΡΙΣΜΟΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΩΝ

Με δεδομένο ότι μεταξύ μιας κανονικής πιστοδότησης και μιας ανεπίδεκτης είσπραξης απαίτησης, μεσολαβεί μια σειρά άλλων περιπτώσεων με ενδιάμεσα

κλιμακούμενης έκτασης και έντασης προβλήματα και κινδύνους, που έχουν ανάγκη διαφορετικών διορθωτικών μέτρων, η ταξινόμηση των πιστοδοτήσεων της Τράπεζας, σύμφωνα με τον ισχύοντα τραπεζικό κανονισμό, είναι η εξής :

3.2.1 Κανονικές Πιστοδοτήσεις.

Στην ταξινόμηση αυτή περιλαμβάνονται οι πιστοδοτήσεις που ικανοποιούν απόλυτα τα πιστωτικά κριτήρια της Τράπεζας. Ειδικότερα, η ταξινόμηση Κανονική Πιστοδότηση (Κ) προϋποθέτει επαρκές πληροφοριακό υλικό και αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία, από την ανάλυση των οποίων διαπιστώνονται ορθή – παραγωγική χρησιμοποίηση των πιστώσεων, διοικητική επάρκεια, ικανοποιητική οικονομική πορεία της επιχείρησης στο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον, ευνοϊκές συνθήκες αγοράς, ώστε να τεκμηριώνεται η δυνατότητα απρόσκοπτης εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων της επιχείρησης. Προϋποθέτει επίσης την πιστή τήρηση της εγκριτικής διαδικασίας.

3.2.2 Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών.

Οφειλές για τις οποίες υπάρχουν ενδείξεις αδυναμιών στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη ή στην πιστοληπτική ικανότητα ή στην συναλλακτική του δραστηριότητα. Περιπτώσεις επίσης οφειλών με ανεπαρκείς πηγές κεφαλαίων, αδυναμίες στη διοίκηση ή στα ηθικά στοιχεία των διοικούντων ή στις συνθήκες της αγοράς, ανεπαρκή εχέγγυα ή αβέβαιη δυνατότητα ομαλής αποπληρωμής. Στην ταξινόμηση αυτή θα πρέπει να περιληφθούν και οι οφειλές για τις οποίες δεν υπάρχουν επαρκή πληροφοριακά και οικονομικά στοιχεία, ώστε να αναλυθούν και να εκτιμηθούν πληρέστερα ορισμένες αδυναμίες που διαφαίνονται.

3.2.3 Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων.

Στην ταξινόμηση αυτή περιλαμβάνονται οι πιστοδοτήσεις που δεν ικανοποιούν τα πιστωτικά κριτήρια. Πρόκειται δηλαδή για τις απαιτήσεις των οποίων η κανονική αποπληρωμή εξελίσσεται ή βρίσκεται ήδη σε κίνδυνο, λόγω αρνητικών τάσεων, ή δυσμενών εξελίξεων στα ποιοτικά ή στα ποσοτικά στοιχεία της επιχείρησης, στην πιστοληπτική της ικανότητα, στις συνθήκες της αγοράς και στη θέση της επιχείρησης στην αγορά.

3.2.4 Απαιτήσεις σε εμπλοκή.

Σαν εμπλοκές χαρακτηρίζονται οι απαιτήσεις των οποίων η λειτουργική εξυπηρέτηση δεν είναι δυνατή και η εξόφληση, ολική ή μερική, είναι αμφισβητήσιμη.

3.2.5 Απαιτήσεις επισφαλείς.

Σαν επισφαλείς ταξινομούνται οι απαιτήσεις από τις οποίες προβλέπεται ότι θα υπάρξει απώλεια, ανεξάρτητα αν μπορεί ή όχι να προσδιοριστεί το ύψος της τελικής ζημιάς.

3.3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Μελετώντας τον τραπεζικό κανονισμό παρατηρούμε ότι, η ταξινόμηση κάθε πιστοδότησης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκρισή της από το

αρμόδιο κλιμάκιο. Έγκριση μη ταξινομημένης πιστοδότησης δεν ισχύει και δεν μπορεί να εκτελεστεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.

Δυσμενέστερη αλλαγή της ταξινόμησης γίνεται λοιπόν κατά την εγκριτική διαδικασία, κατά την επιθεώρηση των χορηγήσεων των Μονάδων, αλλά και κατά την περίοδο παρακολούθησης – εξυπηρέτησης της πιστοδότησης, εφόσον σημειωθούν δυσμενείς μεταβολές των στοιχείων της χορήγησης.

Ταξινόμηση πρέπει να γίνεται και στην περίπτωση που απορρίπτεται κάποια εισήγηση πιστοδότησης η οποία τότε ισχύει και αφορά την ήδη υφιστάμενη οφειλή του πελάτη (Εγκύκλιος 2756 / 1, 2007).

3.4. ΣΥΝΕΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.

3.4.1 Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών.

Οποτεδήποτε μια πιστοδότηση ταξινομηθεί σαν Πιστοδότηση με ενδείξεις αδυναμιών (ΚΑ) οι ήδη υπάρχουσες εγκρίσεις πιστοδότησης (όρια ή ειδικές εγκρίσεις) παύουν να ισχύουν. Η διαχειριστική Μονάδα προβαίνει αμέσως σε μια επανεξέταση της πιστοδότησης και της έκτασης του προβλήματος, της διαπίστωσης του βαθμού κατοχύρωσης και διασφάλισης της Τράπεζας σε σχέση με το πρόβλημα και τις εκτιμήσεις των συνθηκών και δυνατοτήτων βελτίωσης με κατάλληλες ενέργειες και διορθωτικά μέτρα.

3.4.2 Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων.

Οποτεδήποτε μια πιστοδότηση ταξινομηθεί σαν Πιστοδότηση εκτός κριτηρίων (ΕΚ) είτε από τη Διαχειριστική Μονάδα ή από Υπερκείμενο Κλιμάκιο, τη Δ/ση Πίστεως ή την Δ/ση Γενικής Επιθεώρησης, οι ήδη υπάρχουσες εγκρίσεις που

έχουν δοθεί με βάση την προηγούμενη ταξινόμηση αναστέλλονται και μπαίνει σε άμεση εφαρμογή μια διαδικασία επανεξέτασης της πιστοδότησης και άμεσης μεθόδευσης κατάλληλων διορθωτικών ενεργειών . Ήτοι (Εγκύκλιος 2756 / 2, 2007):

3.4.2.1 Επανεξέταση συμβάσεων

Επανεξέταση των δανειστικών συμβάσεων τυπικά και ουσιαστικά και έλεγχος της κανονικότητας και της νομικής τους πληρότητας.

3.4.2.2 Έλεγχος τήρησης

Έλεγχος για την τήρηση από τον πελάτη των υποχρεώσεων του προς την Τράπεζα, όπως προβλέπονται από τη δανειστική σύμβαση ή από άλλα έγγραφα.

3.4.2.3 Επανεξέταση

Επανεξέταση της προσωπικής κατάστασης της διοίκησης και των εγγυητών.

3.4.2.4 Επανέλεγχος

Επανέλεγχος όλων των εξασφαλίσεων (υποθηκών, προσημειώσεων, ενεχύρων, εγγυήσεων, γραμματίων, επιταγών, εκχωρημένων συμβάσεων ή απαιτήσεων, αρνητικών υποθηκοπροσημειώσεων κλπ.) ως προς τη νομική τους κατοχύρωση, της τρέχουσας κατάστασης, και αξίας τους, των συνθηκών και των δυνατοτήτων ρευστοποίησης των και όπου απαιτείται λαμβάνονται τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Εξέταση επίσης των προνομιακών δικαιωμάτων επί της περιουσίας

πελάτη και εγγυητών, της φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας τους, καθώς και της ενημερότητας προς κάθε άλλο δανειστή τους.

3.4.2.5 Διερεύνηση

Διερεύνηση της δυνατότητας λήψης πρόσθετων εξασφαλίσεων οποιασδήποτε μορφής από την επιχείρηση, τους φορείς της και τους εγγυητές και έλεγχος των ακινήτων στα υποθηκοφυλακεία.

3.4.2.6 Ανάλυση

Εκ νέου ανάλυση των οικονομικών στοιχείων και των συνθηκών της αγοράς προς την κατεύθυνση του προσδιορισμού του προβλήματος και της έκτασης του, της εκτίμησης των συνθηκών και δυνατοτήτων βελτίωσης και αναζήτησης των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων ή ενεργειών.

3.4.2.7 Διερεύνηση θέσης

Διερεύνηση της θέσης και της συμπεριφοράς των άλλων τραπεζών που πιστοδοτούν την επιχείρηση και των λοιπών δανειστών της.

3.4.2.8 Μεθόδευση προγράμματος δράσης

Μεθόδευση ενός διορθωτικού προγράμματος δράσης με ημερομηνίες – στόχους, που ανάλογα με την έκταση του προβλήματος και τις εκτιμημένες δυνατότητες βελτίωσης μπορεί να αναφέρεται :

⇒ στον έλεγχο της δραστηριότητας της επιχείρησης και ιδιαίτερα των δαπανών και των πληρωμών με προγράμματα προϋπολογισμών και προβλέψεων που θα παρακολουθούνται συστηματικά ως προς την τήρηση τους από την επιχείρηση.

⇒ στη λήψη νέων ή πρόσθετων εξασφαλίσεων.

⇒ στην επαναδιαπραγμάτευση των όρων ή και της χρονικής διάρκειας και του τρόπου και χρόνου εξόφλησης των δανείων και πιστώσεων, τόσο της Τράπεζας όσο και των λοιπών τραπεζών και δανειστών.

⇒ στη χορήγηση πρόσθετων πιστοδοτήσεων με ειδικούς όρους και με ορισμένες προϋποθέσεις.

⇒ στη ρευστοποίηση ορισμένων καλυμμάτων που θα ενίσχυε τη θέση της επιχείρησης.

⇒ στην κεφαλαιακή ή πιστωτική ενίσχυση της επιχείρησης από τους φορείς της ή και από τρίτους (πελάτες, προμηθευτές, εγγυητές, συγγενείς των ιδιοκτητών, άλλοι κεφαλαιούχοι κλπ.) που μπορεί να ενδιαφέρονται για την απρόσκοπτη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης ή και για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της.

⇒ στην αναζήτηση άλλων δυνατοτήτων υποστήριξης (πιστώσεις ή εξασφαλίσεις από ένα άλλο πιστωτικό ίδρυμα, ενδεχόμενη υποστήριξη από αρμόδιο κρατικό φορέα κλπ.)

Μετά λοιπόν την επανεξέταση της θέσης της επιχείρησης και τον καθορισμό του προγράμματος επανόρθωσης, θα υποβληθεί αναφορά – εισήγηση της διαχειριστικής Μονάδας προς τη Δ/ση Πίστης, μέσω του αρμόδιου Περιφερειακού Διευθυντή ή της αντίστοιχης Διεύθυνσης. Η αναφορά αυτή πρέπει

να υποβληθεί σύντομα και το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία του δυσμενέστερου χαρακτηρισμού, θα καλύπτει συνοπτικά όλα τα πιο πάνω θέματα επανεξέτασης και διορθωτικής δράσης, ενώ συγχρόνως θα είναι και εισήγηση για έγκριση του προγράμματος επανόρθωσης της πιστοδοτικής τακτικής που θα ακολουθηθεί και του ύψους και των μορφών των μελλοντικών πιστοδοτήσεων.

Η διαχειριστική Μονάδα εξακολουθεί να παρακολουθεί στενά την επιχείρηση και όπου κρίνεται αναγκαίο θα γίνονται περαιτέρω διορθώσεις του προγράμματος δράσης και να παρθούν εναλλακτικά μέτρα.

3.4.3 Απαιτήσεις σε εμπλοκή.

Οποτεδήποτε μια πιστοδότηση ταξινομηθεί σαν Απαίτηση σε εμπλοκή (EM) είτε από τη διαχειριστική Μονάδα είτε από Υπερκείμενο Κλιμάκιο ή από τη Δ/ση Πίστωσης ή από τη Δ/ση Γενικής Επιθεώρησης οι ήδη υπάρχουσες εγκρίσεις πιστοδότησης (ειδικές ή όρια) που έχουν δοθεί με βάση την προηγούμενη ταξινόμηση παύουν να ισχύουν και μπαίνει αμέσως σε εφαρμογή η διαδικασία παρακολούθησης των εμπλοκών.

Οι σχετικές ενέργειες είναι οι εξής :

3.4.3.1 Προηγούμενη ταξινόμηση Πιστοδοτήσεις εκτός κριτηρίων ή Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών.

Εφόσον η πιστοδότηση προηγουμένως είχε ταξινομηθεί «EK» ή «KA» και έγιναν οι ενέργειες που προβλέπονται για τις ταξινομήσεις αυτές η διαχειριστική Μονάδα πρέπει να επανεξετάσει την εξέλιξη της πιστοδότησης σε σχέση με τα μέτρα του προγράμματος διορθωτικής δράσης που είχε ακολουθηθεί και να προσδιορίσει τα σχετικά αποτελέσματα και τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτά.

Θα πρέπει επίσης να εκτιμηθούν οι προοπτικές της πιστοδότησης όπως διαγράφονται πλέον μετά τις νεώτερες εξελίξεις και να προσδιοριστούν και να προγραμματισθούν οι μελλοντικές ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν και τα κατάλληλα μέτρα που θα πρέπει να παρθούν για να αποφευχθούν ή να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανές ζημιές.

3.4.3.2 Προηγούμενη ταξινόμηση διαφορετική των Πιστοδοτήσεων εκτός κριτηρίων ή Πιστοδοτήσεις με ενδείξεις αδυναμιών.

Αν η πιστοδότηση πριν ταξινομηθεί Απαίτηση σε εμπλοκή (EM) δεν είχε ταξινομηθεί Πιστοδότηση εκτός κριτηρίων (EK) ή Πιστοδότηση με ενδείξεις αδυναμιών (KA) η διαχειριστική Μονάδα θα πρέπει να επανεξετάσει την πιστοδότηση και να κάνει τις ενέργειες που περιγράφονται πιο πάνω. Θα πρέπει επίσης να προσδιορίσει και να προγραμματίσει τις αναγκαίες ενέργειες και τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή ζημιών ή για την ελαχιστοποίηση τους.

3.4.3.3 Αναγγελία

Μετά τις παραπάνω ενέργειες θα συνταχθεί έκθεση αναγγελίας της εμπλοκής με παραλήπτη τον Περιφερειακό Δ/ντή. Όταν το συνολικό ύψος της απαίτησης ξεπερνά το ποσό των € 14.000, τότε η αναγγελία διαβιβάζεται στη Δ/νση Εμπλοκών.

Στην έκθεση της αναγγελίας θα επισυνάπτονται Ισολογισμοί (λογιστικοί ή εξωλογιστικοί) και λογαριασμοί εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων, πρόσφατα Ισοζύγια, δελτίο πληροφοριών, φύλλο ακίνητης περιουσίας για τον πρωτοφειλέτη, τους μετόχους και τους εγγυητές, εκτιμήσεις ακινήτων κλπ. Για το περιεχόμενο της έκθεσης αναγγελίας των εμπλοκών εκδόθηκαν εγκύκλιες οδηγίες και όπου απαιτηθούν θα εκδοθούν νέες από τη Δ/νση Εμπλοκών.

3.4.4 Απαιτήσεις επισφαλείς.

Οποτεδήποτε μια πιστοδότηση ταξινομηθεί σαν επισφαλής (ΑΕ) οι εγκρίσεις που είχαν δοθεί με βάση την προηγούμενη ταξινόμηση παύουν να ισχύουν και μπαίνει αμέσως σε εφαρμογή η διαδικασία παρακολούθησης των επισφαλειών.

Οι ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν είναι οι εξής :

3.4.4.1 Προηγούμενη ταξινόμηση Απαιτήσεις σε εμπλοκή.

Εφόσον προηγήθηκε η ταξινόμηση της πιστοδότησης σαν Απαίτηση σε εμπλοκή (EM) και έγιναν οι προβλεπόμενες για την ταξινόμηση αυτή ενέργειες η διαχειριστική Μονάδα επανεξετάζει την εξέλιξη της πιστοδότησης σε σχέση με τα μέτρα και το πρόγραμμα διορθωτικής δράσης που ακολουθήθηκε και προσδιορίζει τα σχετικά αποτελέσματα και τους λόγους που οδήγησαν σ' αυτά. Γίνεται επίσης εκτίμηση των προοπτικών της πιστοδότησης όπως διαγράφονται πλέον μετά τις νεώτερες εξελίξεις και προγραμματισμός των μελλοντικών ενεργειών που πρέπει να γίνουν και των κατάλληλων μέτρων που πρέπει να παρθούν για να ελαχιστοποιηθούν οι ζημιές.

Μετά τις ενέργειες αυτές θα συνταχθεί από τη διαχειριστική Μονάδα η σχετική εισήγηση που θα υποβληθεί στη Δ/νση Πίστεως με κοινοποίηση στα ενδιαμέσα Κλιμάκια. Το περιεχόμενο της εισήγησης θα είναι ανάλογο με εκείνο της έκθεσης αναγγελίας εμπλοκής, θα περιέχει όμως επί πλέον και σχετικές προτάσεις για μερική ή ολική απόσβεση της επισφαλούς απαίτησης.

3.4.4.2 Προηγούμενη ταξινόμηση διαφορετική της Απαίτηση σε εμπλοκή.

Αν η πιστοδότηση δεν είχε ταξινομηθεί σαν Απαίτηση σε εμπλοκή (EM) ή σαν Πιστοδότηση εκτός κριτηρίων (EK) ή σαν Πιστοδότηση με ενδείξεις αδυναμιών

(KA) γίνονται όλες οι ενέργειες επανεξέτασης και αναγγελίας που προβλέπονται για τις ταξινομήσεις Πιστοδότηση εκτός κριτηρίων (EK) και Απαίτηση σε εμπλοκή (EM). Η επανεξέταση όμως και η αναγγελία γίνονται με βάση της ταξινόμηση Απαίτηση επισφαλής (AE) η δε έκθεση αναγγελίας – εισήγησης θα περιέχει και προτάσεις για μερική ή ολική απόσβεση της επισφαλούς απαίτησης.

3.5. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΕΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Οι πιστοδοτήσεις σε ιδιώτες, σύμφωνα με τον κανονισμό, έχουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τις διαφοροποιούν από τις λοιπές χορηγήσεις που καλύπτουν τις άλλες δραστηριότητες. Ειδικότερα οι πιστοδοτήσεις αυτές καλύπτουν καταναλωτικές και όχι παραγωγικές ανάγκες, η δε αποπληρωμή τους πραγματοποιείται και επηρεάζεται από το διαθέσιμο ατομικό και οικογενειακό εισόδημα και όχι από λειτουργικές πηγές. Οι πιστοδοτήσεις σε επαγγελματίες λόγω του μικρού σχετικά ύψους ανά πελάτη, του αυξημένου κόστους διαχείρισης και της συνολικής τους απόδοσης έχουν περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά με τις πιστοδοτήσεις σε ιδιώτες και αντιμετωπίζονται κατά ενιαίο τρόπο. Τα χαρακτηριστικά λοιπόν αυτά επηρεάζουν τη γενικότερη πιστοδοτική πολιτική, τις διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων και φυσικά την ταξινόμησή τους (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

3.6. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τον ισχύοντα τραπεζικό κανονισμό και τις ανάλογες εγκυκλίους, η ταξινόμηση σχεδιάστηκε και καθιερώθηκε για :

3.6.1 Εντοπισμός προβλημάτων

Εντοπίζονται έγκαιρα τα προβλήματα των πιστοδοτήσεων και να γίνονται οι αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες από τις διαχειριστικές Μονάδες, τα Υπερκείμενα Κλιμάκια και την Δ/ση Πίστεως.

3.6.2 Κατάταξη

Κατατάσσονται οι προβληματικές πιστοδοτήσεις σύμφωνα με τη σοβαρότητα του πραγματικού και πιθανού κινδύνου ζημίας.

3.6.3 Κοινή γλώσσα

Εφαρμόζεται κοινή γλώσσα και μέθοδος στον προσδιορισμό και χειρισμό των προβληματικών πιστοδοτήσεων.

3.6.4 Ιεράρχηση προβλημάτων

Ιεραρχούνται τα προβλήματα των πιστοδοτήσεων κατά σειρά προτεραιότητας να διενεργείται η διάγνωση τους σε μία περιοδική βάση και για να εξασφαλιστεί η πραγματοποίηση των καταλλήλων διορθωτικών ενεργειών.

3.6.5 Αξιολόγηση χαρτοφυλακίου

Αξιολογείται η ποιότητα του Χαρτοφυλακίου και να διασφαλίζεται η επάρκεια της συνολικής πρόβλεψης κάλυψης της πιθανής ζημιάς από τις πιστοδοτήσεις.

3.6.6 Αξιολόγηση μονάδων

Αξιολογούνται οι διαχειριστικές Μονάδες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

4.1. ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τον τραπεζικό κανονισμό, η διαρκής παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση σωστής πιστοδοτικής πολιτικής και καλής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου των χορηγήσεων. Η συστηματική και μεθοδευμένη παρακολούθηση, όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις του ισχύοντος τραπεζικού κανονισμού και τις σχετικές εγκυκλίους, εξασφαλίζει στο λειτουργό των πιστοδοτήσεων, όχι μόνο μία διαρκώς πληρέστερη γνώμη, για την τρέχουσα εξέλιξη και για τις προοπτικές της επιχείρησης, που έχει πιστοδοτήσει, αλλά και τη δυνατότητα πρόβλεψης των μελλοντικών της αναγκών και εκτίμησης των δυνατοτήτων διεύρυνσης της συνεργασίας.

Με βάση αυτούς τους στόχους, η παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων θα πρέπει να καλύπτει όλους τους τομείς, που εξασφαλίζουν μία ικανοποιητική και σφαιρική πληροφόρηση για την παρούσα και μελλοντική πορεία της επιχείρησης. Έτσι, πέρα από τη διαρκή παρακολούθηση της εξέλιξης των χορηγητικών λογαριασμών, των καλυμμάτων και της απόδοσής τους, η παρακολούθηση θα πρέπει να καλύπτει και τους βασικούς τομείς των ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων της επιχείρησης αλλά και των συνθηκών της αγοράς της (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

4.1.1. Διοικητική επάρκεια

Για να εκτιμηθεί σωστά η ποιότητα διαχείρισης των πιστούχων, απαιτείται μία συνεχής παρακολούθηση της όλης δραστηριότητάς των. Τα στελέχη των πιστοδοτήσεων, πέρα από τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριακού υλικού από διάφορες πηγές, θα πρέπει να διατηρούν μία απευθείας επαφή με τους πελάτες τους με περιοδικές και σωστά προγραμματισμένες επισκέψεις στον τόπο των επιχειρήσεών τους. Η συχνότητα αυτών των επισκέψεων πρέπει να είναι ανάλογη με τη δυναμικότητα του πελάτη, την έκταση της συνεργασίας και τις προοπτικές διεύρυνσής της και ακόμη με τις τυχόν ιδιορρυθμίες αυτής της συνεργασίας. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να γίνεται μια, τουλάχιστον, τέτοια επίσκεψη το χρόνο. Για τους σημαντικότερους, όμως πελάτες οι επισκέψεις δεν θα πρέπει να είναι λιγότερες από 2-3 κάθε χρόνο. Οι επισκέψεις αυτές δεν πρέπει να γίνονται σε ένα πρόσωπο. Αντίθετα πρέπει να επιδιώκεται επαφή σε όλα τα επίπεδα της διοίκησης ή τουλάχιστον σε εκείνα που επηρεάζουν τις οικονομικές αποφάσεις.

Όλες οι σχετικές πληροφορίες από τις επισκέψεις θα πρέπει να καταχωρούνται περιληπτικά αλλά περιεκτικά στο ειδικό έντυπο («Σημείωμα Επίσκεψης»), στο οποίο θα παρατίθενται επίσης και τα συμπεράσματα - αποτελέσματα των συνομιλιών. « Σημείωμα Επίσκεψης» θα συντάσσεται ακόμη και για τηλεφωνικές επικοινωνίες, όταν αυτές είναι «ουσιαστικές» και καλύπτουν βασικά και στοιχειώδη θέματα διαχείρισης σχέσεων ή πληροφόρησης. Έτσι με τον τρόπο αυτό παρέχεται το αναγκαίο πληροφοριακό υλικό για τη διαρκή και πληρέστερη σχετική ενημέρωση, τόσο των υπεύθυνων του καταστήματος και ειδικότερα σε περίπτωση αντικατάστασης τους, όσο και των λοιπών αρμοδίων για την έγκριση των πιστοδοτήσεων στα ανώτερα εγκριτικά κλιμάκια. Τα Σημειώματα Επίσκεψης θα αρχειοθετούνται στο «φάκελο εγκρίσεων πιστοδοτήσεων» του πελάτη.

Τα Εισηγητικά που υποβάλλονται προς έγκριση σε ανώτερο κλιμάκιο θα συνοδεύονται από τα «Σημειώματα Επίσκεψης» (φωτοαντίγραφα) που

συντάχθηκαν για όσες επισκέψεις ή επαφές έγιναν, στο διάστημα που μεσολάβησε από την προηγούμενη ανανέωση ή θεώρηση των πιστοδοτήσεων του πελάτη. Ειδικότερα, όταν η συνολική πιστοδότηση του πελάτη δεν υπερβαίνει το ποσό των € 300.000 το εισηγητικό μπορεί να συνοδεύεται από Σημείωμα Επίσκεψης μόνο για την τελευταία (πρόσφατη) ή ουσιαστική επίσκεψη - επαφή με τον πελάτη (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

4.1.2. Οικονομικά Στοιχεία

Μία κανονική ανάλυση των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης, στο ειδικό έντυπο (Φύλλο Όρων Συνεργασίας με τον πελάτη, ονομαζόμενο ΦΟΣ ή Πίνακα Συγκριτικών Συνοπτικών Οικονομικών Στοιχείων) ανάλογα με το μέγεθος του πελάτη, πρέπει να γίνεται τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο και κατά προτίμηση, με την παραλαβή του ετήσιου Ισολογισμού. Η ετήσια αυτή ανάλυση δεν είναι, βέβαια, επαρκής. Θα πρέπει να γίνονται και ενδιάμεσες επισκοπήσεις μέσα στο χρόνο, με βάση τα Ισοζύγια Γενικού Καθολικού ή και άλλες λογιστικές και λοιπές καταστάσεις.

Σκοπός της ανάλυσης είναι η διαπίστωση της τρέχουσας κατάστασης της επιχείρησης, αλλά και των προοπτικών εξέλιξής της. Ειδικότερα, το αντικείμενο και η μεθόδευση της ανάλυσης πρέπει να αποβλέπουν στον προσδιορισμό της παρούσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και στην εξακρίβωση των θετικών ή αρνητικών παραγόντων, που επηρέασαν και διαμόρφωσαν την κατάσταση αυτή, στην εκτίμηση των μελλοντικών εξελίξεων, θετικών ή αρνητικών, που επηρεάζουν αντίστοιχα την επέκταση της συνεργασίας και την εξυπηρέτηση της πιστοδότησης, στην εξακρίβωση της τήρησης των συμβατικών όρων ή άλλων ειδικών συμφωνιών και ακόμη στην επιβεβαίωση και τεκμηρίωση των απόψεων και κρίσεων που υπάρχουν για τους διάφορους τομείς δράσεως της επιχείρησης (διοίκηση, οργάνωση, σωστός προγραμματισμός, νέες εφαρμογές κλπ). Η σπουδαιότητα της ανάλυσης είναι προφανής και, σε καμία

περίπτωση, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν δευτερεύουσας σημασίας απασχόληση του τομέα, που είναι υπεύθυνος για τις πιστοδοτήσεις.

Βασικό μέλημα μετά την ανάλυση είναι η, κατά την έγκριση των δανείων και πιστώσεων, συνομολόγηση συμβατικών όρων ή άλλων συμφωνιών, που θα καλύπτουν την παροχή στην Τράπεζα των απαραίτητων οικονομικών και λοιπών στοιχείων των πιστούχων (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

4.1.3. Η εξέλιξη των συνθηκών της αγοράς

Για την πληρότητα της παρακολούθησης, είναι αναγκαία μία διαρκής ενημερότητα, πάνω στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Η ενημερότητα αυτή δίνει τη δυνατότητα της εκτίμησης των επιδράσεων που δέχεται ή προβλέπεται ότι θα δεχθεί στο μέλλον η επιχείρηση από το περιβάλλον μέσα στο οποίο ασκείται η δραστηριότητά της. Η παρακολούθηση θα πρέπει να αναφέρεται στη μεθόδευση μιας διαδικασίας ανανέωσης των σχετικών στοιχείων που έχουν ληφθεί υπόψη κατά την έγκριση της πιστοδότησης ή και συγκέντρωσης άλλων ή περισσότερων στοιχείων (πληροφοριακά, οικονομικά, λογιστικά, στατιστικά, δημοσιεύματα κλπ) που θα πρέπει να αξιολογούνται, σε συσχέτισμό με τις εξελίξεις που σημειώνονται στην επιχείρηση (Εγκύκλιος 2756 / 1, 2007).

4.1.4. Παρακολούθηση εξασφαλίσεων

Η παρακολούθηση των εξασφαλίσεων πρέπει να καλύπτει τη νομική τους κατοχύρωση, την τρέχουσα κατάσταση και αξία και την ασφάλισή τους. Με βάση τις γενικές κατευθύνσεις, που αναφέρονται στο σχετικό με την υποστήριξη των πιστοδοτήσεων τμήμα του παρόντος κανονισμού και τις ιδιαιτερότητες που

χαρακτηρίζουν τις συγκεκριμένες εξασφαλίσεις κάθε πιστοδότησης, οι υπεύθυνοι, λειτουργοί του καταστήματος (Γραφείο Χορηγήσεων) θα πρέπει να μεθοδεύουν ένα πρόγραμμα περιοδικών επιθεωρήσεων των εξασφαλίσεων, για τις διαπιστώσεις των οποίων θα ενημερώνονται οι υπεύθυνοι για την έγκριση των πιστοδοτήσεων, οι οποίοι και θα σημειώνουν ενυπόγραφα στο σχετικό σημείωμα (έκθεση πραγματογνωμοσύνης, εκτίμηση ακινήτου, κατάσταση αποδεκτών υπεγγύων συναλλαγματικών κλπ) την ενημέρωσή τους, καθώς και τις τυχόν απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες, που πρέπει να γίνουν.

Η συχνότητα της επιθεώρησης των εξασφαλίσεων των κανονικών πιστοδοτήσεων εξαρτάται από το είδος του κάθε καλύμματος και από τη συχνότητα των μεταβολών, που μπορούν να το επηρεάσουν.

Για τις βασικές πάντως μορφές εξασφάλισης θα πρέπει να γίνονται οι πιο κάτω σημειούμενες επιθεωρήσεις:

- Για τις υποθήκες - προσημειώσεις και για τη νομική κατάσταση και την αξία των ακινήτων, τουλάχιστον 2 φορές το χρόνο.
- Για τα εμπορεύματα σε ενέχυρο: τρεις τουλάχιστον φορές το χρόνο.
- Για τις υπέγγυες (ή προεξοφλημένες) συναλλαγματικές - επιταγές: τρεις μέχρι έξι φορές το χρόνο, ανάλογα με τη μικρή ή μεγάλη συγκέντρωση ενοχών στους αποδέκτες τους.
- Για τις εκχωρημένες απαιτήσεις: τρεις τουλάχιστον φορές το χρόνο, ανάλογα με το είδος της απαίτησης και την ιδιότητα του πληρωτή.

- Για τις εγγυήσεις: μια ή δύο φορές το χρόνο, ανάλογα με τη σημασία τους για την πιστοδότηση, με τη μορφή της εγγύησης και τον εγγυητή.

Περισσότερες από τις πιο πάνω αναφερόμενες επιθεωρήσεις είναι επιθυμητές και θα πρέπει να γίνονται στις περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο (Εγκύκλιος 2756 / 3, 2007).

4.1.5. Εξέλιξη απόδοσης

Η εξασφάλιση ικανοποιητικής απόδοσης, για τις πιστοδοτήσεις και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, απαιτεί παρακολούθηση της τήρησης των όρων συνεργασίας και των συμφωνιών που έχουν γίνει με τον πελάτη. Μια επισκόπηση κάθε 3 μήνες είναι απαραίτητη προκειμένου να εξετάζεται η πορεία της συνεργασίας και να γίνονται ενέργειες για βελτίωση της απόδοσης, όταν υπάρχουν αποκλίσεις από τους στόχους της Τράπεζας ή τις ειδικές συμφωνίες με τον πελάτη. Η περιοδική αυτή επισκόπηση της εξέλιξης της απόδοσης πρέπει να γίνεται και για τους πελάτες που δεν πιστοδοτούνται από την Τράπεζα (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

4.2. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Η παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων είναι έργο των αρμοδίων οργάνων του καταστήματος.

4.3. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

4.3.1. Έγκριση - παρακολούθηση πιστοδοτήσεων

Η αρχειοθέτηση όλων των στοιχείων και εγγράφων, που αφορούν την έγκριση και την παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων κάθε επιχείρησης, γίνεται σε ειδικό φάκελο (φάκελος εγκρίσεων πιστοδοτήσεων Υποδ. Α΄).

Οι φάκελοι του αρχείου πρέπει να περιέχουν ένα επαρκές ιστορικό της πιστωτικής σχέσης με τον πελάτη, ταξινομημένο κατά τρόπο που θα εξασφαλίζει επαρκή και γρήγορη ενημέρωση.

4.3.2. Εκτέλεση πιστοδοτήσεων

Η αρχειοθέτηση όλων των στοιχείων και εγγράφων, που αφορούν την υλοποίηση της έγκρισης δηλ. την εκτέλεση της πιστοδότησης κάθε επιχείρησης, γίνεται σε ιδιαίτερο φάκελο που τιτλοφορείται «φάκελος χορηγήσεων» (Υποδ. Β΄). Το αρχείο αυτό τηρείται στο επίπεδο του καταστήματος, αρμόδιος δε για την τήρησή του, την αρίθμηση των φακέλων, την προσθήκη και αφαίρεση εγγράφων και για την ασφάλεια του αρχείου είναι ο υπεύθυνος του Γραφείου Χορηγήσεων.

Στις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει σημαντικός όγκος δικαιολογητικών και προκειμένου ο «φάκελος χορηγήσεων» να μην είναι ογκώδης και δύσχρηστος, είναι δυνατό τα δικαιολογητικά αυτά να αρχειοθετούνται σε ιδιαίτερο φάκελο, που θα αποτελεί παράρτημα του «φακέλου χορηγήσεων». Η ύπαρξη, βέβαια, ιδιαίτερου φακέλου δικαιολογητικών, θα σημειώνεται στον κύριο φάκελο, ώστε να είναι ευχερής η αναζήτησή του. Στο «Φάκελο Χορηγήσεων» θα διευκολύνει την

άμεση συσχέτισή τους με τη συγκεκριμένη χορήγηση που καλύπτουν (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007).

4.4. ΦΑΚΕΛΟΣ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ /ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ο φάκελος έγκρισης της πιστοδότησης περιλαμβάνει τα εξής οικονομικά στοιχεία (Εγκύκλιος 2756 / 2, 2007):

❖ ΑΙΤΗΜΑ - ΕΓΚΡΙΣΗ – ΟΡΟΙ

- Αίτημα
- Σκεπτικό Έγκρισης
- Όροι - Προϋποθέσεις

❖ ΕΚΘΕΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- Έκθεση Οικονομικής Ανάλυσης
- Φύλλο Ανάλυσης Οικονομικών Στοιχείων
- Δελτίο Αποδοτικότητας - Σχέσεις με την Τράπεζα
- Οφειλές σε Άλλες Τράπεζες και Όροι

❖ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Ισολογισμοί
- Ισοζύγια
- Φορολογικές Δηλώσεις

❖ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

- Κατάσταση ακίνητης περιουσίας
- Πιστοποιητικά μεταβολές κλπ
- Εκτιμήσεις κλπ

❖ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Ιστορικό - Μέτοχοι - Πελάτες - Προμηθευτές
- Δελτίο Πληροφοριών
- Δυσμενή Στοιχεία
- Διάφορες Πληροφορίες - Τράπεζες - Τύπος κλπ
- Κρίσεις Αγοράς

4.5. ΦΑΚΕΛΟΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

Ο φάκελος των χορηγήσεων περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία (Εγκύκλιος 2756 / 2, 2007):

❖ ΕΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

-Αντίγραφα εγκρίσεων με τους όρους της έγκρισης

❖ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

-Παρεπόμενα σύμφωνα

- Πρόσθετες Πράξεις

❖ ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

-Εγγυήσεις

-Τριτεγγυήσεις

-Υποθήκες - Προσημειώσεις (απαραίτητη η καρτέλα Δικαστικού)

- Εκχωρήσεις - Ενεχυριάσεις

- Δικαιολογητικά (Αντίγραφα ενταλμάτων, πινάκια αξιών, δικαιολογητικά δαπανών, υπεύθυνες δηλώσεις κλπ).

❖ **ΕΓΓΡΑΦΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ**

- Τίτλοι

- Πιστοποιητικά Ακινήτων

❖ **ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ**

-Με πελάτη

- Με Υπηρεσίες Τράπεζας

❖ **ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΩΝ ΝΟΜΙΣΜ. ΑΡΧΩΝ**

❖ **ΕΓΓΡΑΦΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ-ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι σημερινές, έντονα ανταγωνιστικές, συνθήκες στην τραπεζική αγορά ωθούν τις τράπεζες στη δημιουργία νέων προϊόντων για την κάλυψη των διαρκώς αυξανόμενων απαιτήσεων των πελατών τους. Μετά από μία πολύ αναλυτική περιγραφή των επιχειρηματικών δανείων καλό θα ήταν να αναφερθούμε σε κάποια βασικά στοιχεία που αφορούν τα καταναλωτικά και τα στεγαστικά δάνεια, καθώς επίσης και στη σχέση τους με τα επιχειρηματικά.

Σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2523/ 12-06-2006 επιτρέπεται η χρηματοδότηση φυσικών προσώπων με σκοπό την αγορά αγαθών και υπηρεσιών για την κάλυψη προσωπικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της εξόφλησης πάσης φύσεως ληξιπρόθεσμων ή άληκτων οφειλών τους, χωρίς περιορισμούς ή ειδικούς όρους ως προς το ύψος, το επιτόκιο, τη διαδικασία και τη μορφή χρηματοδότησης (www.wani.org.gr, 09/08/2007). Η χρηματοδότηση θα παρέχεται με βάση τραπεζικά κριτήρια που αφορούν, ιδίως, την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών που υιοθετεί και εφαρμόζει η τράπεζα.

Οι χρηματοδοτήσεις καταναλωτικής πίστης είναι εκείνη η μορφή άμεσης χρηματοδότησης που απευθύνεται αποκλειστικά στους ιδιώτες- καταναλωτές για την κάλυψη των προσωπικών αναγκών τους και έχουν ως στόχο την ενίσχυση των καταναλωτικών τους δυνατοτήτων. Άρα στόχοι της τράπεζας είναι από τη μία οι ιδιώτες καταναλωτές για την παροχή πιστώσεων με σκοπό την κάλυψη προσωπικών-καταναλωτικών αναγκών και από την άλλη οι επιχειρήσεις καταναλωτικών ειδών παροχής υπηρεσιών για την παροχή πιστώσεων μέσω της επιχείρησης.

5.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

Τα βασικά κριτήρια για τις χορηγήσεις καταναλωτικής και στεγαστικής πίστης είναι:

- ✓ Το εισόδημα του πελάτη (ύψος και σταθερότητα) και η δυνατότητα εξόφλησης των μηνιαίων δόσεων
- ✓ Η φερεγγυότητα του πελάτη και του τυχόν εγγυητή

- ✓ Τα περιουσιακά στοιχεία, ακίνητα και κινητά εάν υπάρχουν

- ✓ Η τυχόν συνεργασία του με την τράπεζα σε άλλους τομείς

- ✓ Η άσκηση επαγγέλματος ή επιχειρηματικής δραστηριότητας και ο χρόνος απασχόλησης

και διακρίνονται ως εξής:

α) Ποσοτικά κριτήρια

- ύψος και πηγή εισοδήματος

Εδώ εννοείται το δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα του συζύγου, της συζύγου και των άλλων μελών της οικογένειας καθώς και η πηγή απόκτησής του.

- περιουσιακά στοιχεία

Ενώ το ύψος και η πηγή εισοδήματος αποτελούν κριτήρια για την ικανότητα αποπληρωμής των δόσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και ιδίως η ύπαρξη ακίνητης περιουσίας ενισχύουν την φερεγγυότητα του πελάτη και βοηθούν στις περιπτώσεις αναγκαστικής είσπραξης της απαίτησης(www.daneia.natreal.gr ,15/08/2007). Επίσης η ύπαρξη κινητής περιουσίας ενισχύει τη θέση της τράπεζας.

β) Ποιοτικά κριτήρια

- είδος και σταθερότητα απασχόλησης

Το κριτήριο αυτό αποδεικνύει την σταθερότητα της πηγής εισοδήματος και κατά συνέπεια την ικανότητα αποπληρωμής των δόσεων.

-σταθερότητα τόπου διαμονής

Σε περίπτωση διαμονής σε μη ιδιόκτητη κατοικία πρέπει να διερευνάται η σταθερότητα διαμονής στη δηλωθείσα διεύθυνση, επειδή συχνές μετακινήσεις οφείλονται πολλές φορές στην προσπάθεια αποφυγής πιέσεων προς εκπλήρωση οικονομικών υποχρεώσεων.

γ) Οικογενειακή κατάσταση

-Η γνώση της οικογενειακής κατάστασης του πελάτη και των οικονομικών βαρών που απορρέουν από αυτή είναι αναγκαία για την ορθή εκτίμηση της οικονομικής του κατάστασης (www.daneia.natreal.gr ,15/08/2007). Η δαπάνη ενοικίου και ο αριθμός των μελών της οικογένειας αποτελούν την μεγαλύτερη πηγή εξόδων διαβίωσης.

δ) Ηλικία

-Επιθυμητοί πελάτες είναι άτομα ηλικίας 22-75 ετών. Για τις χρηματοδοτήσεις μέσω δανείων ανακυκλούμενης πίστωσης και πιστωτικών καρτών το όριο ηλικίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 65 έτη.

ε) Συνεργασία με τράπεζες

-Προηγούμενη καλή συνεργασία με την τράπεζα, λαμβάνεται σοβαρά υπόψη διότι αποδεικνύει κατά κανόνα την φερεγγυότητα του πελάτη.

ζ) Δυσμενή στοιχεία

-Η τυχόν ύπαρξη δυσμενών στοιχείων θα λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και θα συνεκτιμάται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης του συστήματος μέτρησης πιστωτικού κινδύνου (ΣΜΠΚ).

5.2 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Απαραίτητα δικαιολογητικά για τους πιστούχους-εγγυητές και στις δύο κατηγορίες δανείων είναι:

↳ Αστυνομική ταυτότητα

↳ Τελευταία απόδειξη μισθοδοσίας

↳ Τελευταίο πρωτότυπο εκκαθαριστικό σημείωμα εφορίας. Σε περίπτωση που ο πιστούχος ή ο εγγυητής δεν είναι μισθωτός χρειάζονται πρωτότυπα εκκαθαριστικά σημειώματα της εφορίας των δύο τελευταίων χρόνων(www.disabled.gr, 12/09/2007)

↳ Δήλωση οφειλών τραπεζικών χρηματοδοτήσεων.

Εναλλακτικά θα προσκομίζεται η τελευταία υποβληθείσα δήλωση φορολογίας εισοδήματος(έντυπο Ε1) σε περίπτωση μη παραλαβής του τελευταίου εκκαθαριστικού σημειώματος.

5.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΟΡΙΑ ΠΕΛΑΤΩΝ

1) Ετήσιο όριο οικογενειακού εισοδήματος

Ελάχιστο όριο ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος του αιτούντος την χρηματοδότηση ορίζεται το ποσό των 8.000,00€.

2) Προσδιορισμός δόσεων προς διαθέσιμο εισόδημα

Για τον προσδιορισμό της δόσης θα λαμβάνεται υπόψη το σύνολο της δανειακής επιβάρυνσης του αιτούντος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που υπάρχουν στη διάθεση της τράπεζας και από τα στοιχεία του συστήματος συγκέντρωσης κινδύνων της Τειρεσίας, καθώς και άλλα στοιχεία που είναι δυνατόν να έρθουν σε γνώση της τράπεζας(www.danea.natreal.gr ,20/08/2007).

3) Χορηγήσεις χαμηλού πιστωτικού ορίου

Κατ' εξαίρεση και εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα του αιτούντος ανέρχεται από 3.000,00€ έως 8.000,00€ επιτρέπεται η χορήγηση δανείου καταναλωτικής πίστης με όριο έως 1.500,00€ και πιστωτικής κάρτας με πιστωτικό όριο έως 1.500,00€. Αυτά τα όρια δεν θα υπερβαίνουν το 20% του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος. Παρέχεται όμως η δυνατότητα χορήγησης αυξημένου πιστωτικού ορίου έως 40% με την λήψη φερέγγυου εγγυητή.

5.4 ΕΓΚΡΙΤΙΚΑ ΟΡΙΑ

1) Πιστωτικά όρια

Εγκρίνει:

-Χορηγήσεις πιστωτικών ορίων μέχρι του ποσού των 750.000€ εκ των οποίων τα 150.000€ ακάλυπτα.

-Αιτήματα πελατών επαναφοράς ελάχιστης καταβολής οφειλών από πιστωτικές κάρτες και δάνεια ανακυκλούμενης πίστωσης με σκοπό την εξομάλυνση των λογαριασμών σε απλή καθυστέρηση μέχρι 6 μήνες, με την προϋπόθεση καταβολής των ληξιπρόθεσμων δόσεων και μόνο για την πρώτη φορά που ο λογαριασμός θα βρεθεί σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών(www.disabled.gr, 15/09/2007).

-Αιτήματα πελατών για την τροποποίηση ορών χορήγησης υφισταμένων δανειοδοτήσεων καταναλωτικής πίστης.

-Χορηγήσεις πιστωτικών ορίων μέχρι του ποσού των 1.500€ ανά πελάτη χωρίς την προσκόμιση οικονομικών στοιχείων .

2) Ανάπτυξη εργασιών

Με σκοπό την ανάπτυξη των εργασιών της τράπεζας στον τομέα της καταναλωτικής πίστης εγκρίνει την σύναψη συνεργασιών μέχρι του ποσού των 750.000€ ανά συνεργασία κατόπιν:

-Εισηγήσεων καταστημάτων ή

-προσέλκυσης πελατείας μέσω του γραφείου ανάπτυξης εργασιών και προώθησης πωλήσεων της διεύθυνσης καταναλωτικής πίστης

-με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πώλησης καταναλωτικών ειδών, υπηρεσιών και διαμεσολάβησης για την προώθηση πιστωτικών καρτών και δανείων καταναλωτικής πίστης προς την πελατεία τους(www.daneia.natreal.gr ,17/09/2007).

Για τις εγκρίσεις πέραν των ορίων της διεύθυνσης καταναλωτικής πίστης απαιτείται η έγκριση του γενικού διευθυντή και των επόμενων αρμοδίων εγκριτικών κλιμακίων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον κανονισμό πιστοδοτήσεων της τράπεζας.

Η διεύθυνση καταναλωτικής πίστης εγκρίνει χορηγήσεις πιστωτικών ορίων για καταναλωτικά ή πιστωτικές κάρτες σύμφωνα με τον εγκεκριμένο από το

Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων Κανονισμό Πιστοδοτήσεων Καταναλωτικής Πίστης
ως εξής:

1. Ακάλυπτες χρηματοδοτήσεις μέχρι του ποσού των € 30.000
2. Καλυμμένες χρηματοδοτήσεις μέχρι του ποσού των € 60.000

Τα πέραν των ορίων της Διεύθυνσης Καταναλωτικής Πίστης αιτήματα εγκρίνονται από το Γενικό Διευθυντή μέσα στο πλαίσιο του εγκριτικού του ορίου.

5.5 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Η Δ/ση στεγαστικής πίστης εγκρίνει εισηγήσεις Καταστημάτων που αφορούν δάνεια στεγαστικής πίστης που παρεκκλίνουν των υφιστάμενων οδηγιών και μέχρι ποσού € 250.000.-. Οι πέραν του ποσού αυτού εισηγήσεις εγκρίνονται από το Γενικό Διευθυντή εντός του ορίου αυτού κατόπιν συνέγκρισης της Δ/σης.

5.5.1 ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ

α. Δάνεια μέχρι € 30.000 για αγορά ακινήτων

1. Δεν απαιτείται έλεγχος τίτλων από την Τράπεζα. Αρκεί έκθεση τίτλων Δικηγόρου του πελάτη.

2. Εγγράφεται μόνο προσημείωση υποθήκης.

3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν έλεγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

β. Δάνεια για αγορά ακινήτων από € 30.000 μέχρι € 150.000

1. Δεν απαιτείται έλεγχος τίτλων εφόσον υπάρχει έκθεση τίτλων του παρόντος στο Συμβόλαιο Δικηγόρου, αλλιώς απαιτείται έλεγχος τίτλων 10ετίας από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών, εφόσον το χρηματοδοτούμενο ακίνητο αποτελεί οριζόντιο ιδιοκτησία, 20ετίας δε εφόσον δεν αποτελεί οριζόντιο ιδιοκτησία(www.daneia.natreal.gr ,13/10/2007).

2. Εγγράφεται μόνο προσημείωση υποθήκης.

3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

γ. Δάνεια για αγορά ακινήτων από € 150.000 και άνω

1. Απαιτείται έλεγχος τίτλων από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών

2. Εγγραφή προσημείωση

3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

δ. Δάνεια για αποπεράτωση

1. Απαιτείται έλεγχος τίτλων από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών.
2. Μέχρι € 150.000 **μόνο** εγγραφή προσημείωσης.
3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο την συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

5.6 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

5.6.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Υπάρχουν δύο κατηγορίες επιχειρηματικών δανείων:

-Χορήγηση δανείου με εμπράγματα εξασφάλιση παρέχεται είτε με αξιόγραφα(επιταγές, συναλλαγματικές, μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια), είτε προσημειώνοντας/ υποθηκεύοντας ένα ακίνητο με ποσοστό εξασφάλισης 130%(δηλαδή χορηγούμε αξία 100.000€ και η εξασφάλιση είναι 130.000€).

-Χορήγηση δανείου χωρίς εμπράγματα εξασφάλιση παρέχεται μόνο σε εταιρίες με πολύ καλά οικονομικά αποτελέσματα(κερδοφορία) για τουλάχιστον τέσσερα συνεχόμενα έτη.

5.6.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

α. Χρηματοδοτήσεις μέχρι € 150.000

1. Έλεγχος τίτλων από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών 10ετίας για οριζόντιες ιδιοκτησίες, 20ετίας για οικόπεδα, αγροτεμάχια κλπ.
2. Εγγράφεται μόνο προσημείωση.
3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

β. Χρηματοδοτήσεις άνω των € 150.000

1. Έλεγχος τίτλων από Διεύθυνση Νομικών υπηρεσιών.
2. Έγγραφή προσημείωσης και υποθήκης.

3. Δυνατότητα έκδοσης καρτέλας από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

5.6.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΟΥ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Για δάνεια μέχρι € 150.000 δύναται να λαμβάνονται για εμπράγματα εξασφάλιση ακίνητα που προέρχονται από χρησικτησία εφ' όσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και έγκριση του αρμόδιου εγκριτικού κλιμακίου εκτός Καταστήματος.

5.6.4 ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΒΑΡΩΝ ΑΠΟ ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΑ

Προς αντιμετώπιση του προβλήματος καθυστέρησης της εκταμίευσης των δανείων λόγω καθυστέρησης έκδοσης των πιστοποιητικών εγγραφής εμπραγμάτων εξασφαλίσεων από τα Υποθηκοφυλακεία μπορεί να εκδίδεται καρτέλα από την Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών κατόπιν ελέγχου εγγραφής βαρών με στόχο τη συντόμευση του χρόνου εκταμίευσης του δανείου.

5.7 ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Η κάθε τράπεζα προωθεί και τα τρία είδη δανείων αντίστοιχα. Μεγαλύτερη ζήτηση όμως έχουν τα καταναλωτικά δάνεια, γιατί πρόκειται για μικρότερα ποσά, στα οποία δεν υπάρχει μεγάλη δέσμευση του πελάτη. Η χορήγηση στεγαστικού

δανείου έχει μεγαλύτερη εξασφάλιση(προσημείωση, υποθήκη) ως προς την αποπληρωμή /είσπραξη σε σχέση με τα καταναλωτικά και τα επιχειρηματικά. Επιπλέον, η εμπορική αξία του ακινήτου αυξάνεται με την πάροδο των ετών, οπότε η τράπεζα είναι εξασφαλισμένη ως προς τη χορήγηση του αρχικού κεφαλαίου. Επίσης, η δόση του δανείου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1/3 του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος.

Ο αριθμός των επιχειρηματικών δανείων έχει αυξηθεί τα τελευταία δέκα χρόνια γιατί ενισχύονται από πόρους του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης της Ε.Ε. Η στήριξη με τη μορφή της άμεσης κεφαλαιουχικής ενίσχυσης, των μικρών επιχειρήσεων αποτελεί κρίσιμης σημασίας ζήτημα. Οι μικρές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα αυτές που δραστηριοποιούνται στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες της χώρας, βιώνουν προβλήματα προσαρμοστικότητας και έχουν λιγότερες ευκαιρίες ανάπτυξης έναντι των μεγάλων επιχειρήσεων ή αυτών που δραστηριοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο. Παράλληλα, χαρακτηρίζονται από περιορισμένη δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων, εξαιτίας κυρίως της αδυναμίας πρόσβασης τους στο χρηματοοικονομικό σύστημα, από έλλειψη τεχνογνωσίας, από αδυναμία επέκτασης σε διευρυμένες αγορές, ενώ συνήθως αντιμετωπίζουν υψηλότερα κόστη παραγωγής και λειτουργίας. Η επιλογή της στήριξης και ανάπτυξης των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων σε περιφερειακό επίπεδο αποβλέπει πρωτίστως στην τόνωση της περιφερειακής οικονομίας, στη διατήρηση θέσεων εργασίας και στη δημιουργία νέων, με απώτερο σκοπό τη συγκράτηση του πληθυσμού στις περιοχές αυτές και στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής. Τέλος, το γεγονός αυτό βοήθησε πολύ στην ανάπτυξη της οικονομίας του κράτους γενικότερα, διότι μειώθηκε η ανεργία, τονώθηκε η ανταγωνιστικότητα του επιχειρηματικού τομέα της χώρας μας εφόσον με τα προγράμματα αυτά εκσυγχρονίστηκε ο τρόπος παραγωγής των προϊόντων και βελτιώθηκε η ποιότητά και η ποσότητά τους. Απόρροια αυτής της ενέργειας ήταν να αυξηθούν οι εξαγωγές μας, ενώ παράλληλα μειώθηκε και το έλλειμμα του ισοζυγίου της χώρας μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα εξεταστούν οι δύο βασικές μέθοδοι αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται περισσότερο από τις τράπεζες για την αξιολόγηση μιας επιχείρησης που ζητά δανειοδότηση.

Η μία είναι η μέθοδος “The 5 C’ s of Credit”, η οποία χρησιμοποιείται πολύ συχνά από τις τράπεζες όταν πρόκειται να δανειοδοτήσουν μια επιχείρηση. Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται κυρίως όταν υποψήφια προς δανειοδότηση είναι μια μικρομεσαία επιχείρηση. Η άλλη είναι η μέθοδος “Credit Ranking”, στην οποία κύριο ρόλο έχουν τα lending criteria, δηλαδή τα κριτήρια χρηματοδότησης μέσω των οποίων αποφασίζεται το αν θα χρηματοδοτηθεί η επιχείρηση.

6.1 Μέθοδος αξιολόγησης “The 5 C’s of Credit”.

Σύμφωνα με την μελέτη του Philip R. Beaulieu, “A note on the role of memory in commercial loan officer use of accounting and character information.” όταν ο ιδιοκτήτης ή ο εκπρόσωπος μιας μικρομεσαίας επιχείρησης απευθύνεται σε μια τράπεζα για να χρηματοδοτήσει την επιχείρησή του θα πρέπει να έχει πάντα στο μυαλό του το τι θα του ζητηθεί, τόσο για την επιχείρηση του, όσο και για τον ίδιο, ώστε να εγκρίνουν και στη συνέχεια να του δώσουν τα κεφάλαια που ζητά. Αν και κάθε περίπτωση επιχείρησης, όπως και δανείου, είναι μοναδική και στην ουσία τους κινούνται κάτω από ειδικές συνθήκες, πολλές τράπεζες τείνουν να ομαδοποιούν κάποιες συνιστώσες και χρησιμοποιούν τη μέθοδο των “5 C’ s of Credit” (τα 5 C της πιστοδότησης – δανειοδότησης), και αποφασίζουν μέσω αυτής για το αν θα πραγματοποιηθεί η χρηματοδότηση ή όχι (www.scopous.com).

Τα “5 C’ s of Credit” συνοψίζονται στα εξής :

- ❖ Character (Χαρακτήρας επιχείρησης).
- ❖ Capacity (Δυναμικότητα – ικανότητα επιχείρησης).
- ❖ Capital (Κεφάλαιο επιχείρησης).
- ❖ Conditions (Όροι – προϋποθέσεις ανάπτυξης επιχείρησης).
- ❖ Collateral (Εξασφαλίσεις δανειοδότησης επιχείρησης).

6.1.1 Character (Χαρακτήρας επιχείρησης).

Μέγιστης σημασίας στοιχείο είναι ο χαρακτήρας της επιχείρησης, δηλαδή ο χαρακτήρας του μάνατζμεντ της επιχείρησης και η ηγεσία της, καθώς και η θέση τους στην αγορά και στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρηση. Ο χαρακτήρας της επιχείρησης είναι πολύ σημαντικό στοιχείο γιατί παίζει σπουδαίο ρόλο για τους διάφορους επενδυτές, οι οποίοι θα αποφασίσουν να τοποθετήσουν τα χρήματά τους στην επιχείρηση εκείνη που θα έχει τις καλύτερες συστάσεις. Άλλο ένα σημαντικό στοιχείο είναι τρόπος που η επιχείρηση μεταχειρίζεται το προσωπικό και τους πελάτες της. Επίσης σημαντικό στοιχείο είναι το πόσο διέπεται από υπευθυνότητα η επιχείρηση, ως προς την πραγματοποίηση των στόχων της, όσων αφορά στις προδιαγραφές ποιότητας που απαιτούνται, καθώς και στα χρονικά περιθώρια που καθορίζονται τόσο από την ίδια, όσο και από τους πελάτες της. Όλα αυτά συντελούν στον χαρακτηρισμό του μάνατζμεντ και όλης της επιχείρησης.

Τα παραπάνω απευθύνονται αποκλειστικά στην επιχείρηση και πιο συγκεκριμένα στην διοίκηση της επιχείρησης, η οποία περνά από την διαδικασία του χαρακτηρισμού από την τράπεζα. Ο τρόπος που ασκεί η διοίκηση τα καθήκοντά της, καθώς και το πώς συνδέουν τα στελέχη την επιχειρηματική και την προσωπική ζωή τους, δίνει στοιχεία για το πώς χειρίζεται η διοίκηση την ίδια την επιχείρηση. Η δουλειά του εκάστοτε υπεύθυνου, από το προσωπικό της τράπεζας, που έχει αναλάβει την αξιολόγηση μιας επιχείρησης, ώστε να της χορηγηθεί ένα δάνειο, πρέπει να εξετάσει εξονυχιστικά κάθε λεπτομέρεια σχετική

με την υποψήφια προς δανειοδότηση επιχείρηση. Αυτό σημαίνει πως μια ισχυρή διοίκηση και ένας χαρισματικός ηγέτης στην επιχείρηση θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν και να διαχειριστούν άψογα μια οποιοδήποτε είδους και μεγέθους κρίση που ίσως εμφανιστεί στην επιχείρηση. Γι' αυτό και οι ιδιοκτήτες μικρομεσαίων επιχειρήσεων δίνουν έμφαση τόσο στην προβολή τόσο της επιχείρησης, όσο και της προσωπικότητας τους και στο γεγονός ότι προσπαθούν αυτή να διαφαίνεται σε ότι αφορά στην επιχείρησή τους. Έτσι πολλές φορές, κυρίως σε ότι αφορά στην αντιμετώπιση της επιχείρησης από τις τράπεζες, η επιχείρηση και ο ιδιοκτήτης ή ο εκπρόσωπος καταλήγουν να ταυτίζονται με την επιχείρηση, με τα όποια θετικά ή αρνητικά στοιχεία επακολουθούν από αυτό. Γι' αυτό το λόγο πολλές φορές κατά την διαδικασία της αξιολόγησης της επιχείρησης από την τράπεζα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο η προσωπικότητα και πολλές φορές δρα καταλυτικά στο αποτέλεσμα.

6.1.2 Capacity (Δυναμικότητα – ικανότητα επιχείρησης).

Το σκέλος αυτό της διαδικασίας αξιολόγησης της επιχείρησης αναφέρεται στο ιστορικό της, όσων αφορά στο δανεισμό της, καθώς και στις πληρωμές της. Επίσης αναφέρεται και πιο συγκεκριμένα στο ύψος του χρέους που μπορεί να χειριστεί η επιχείρηση.

Υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία τα όποια παρακολουθούνται και αξιολογούνται από τους υποψηφίους επενδυτές, προτού αυτοί αποφασίσουν για το αν θα επενδύσουν τα χρήματά τους σε μια επιχείρηση. Το ίδιο ισχύει και για μια τράπεζα. Επίσης οι υποψήφιοι επενδυτές θέλουν να αποκτήσουν κάποιο βαθμό οικειότητας με την επιχείρηση, προτού επενδύσουν σε αυτήν. Όλα αυτά πραγματοποιούνται γνωρίζοντας το ύψος των οφειλών της επιχείρησης, το κατά πόσο θα μπορέσει η επιχείρηση να αντεπεξέλθει σε αυτά, καθώς και τον βαθμό επικινδυνότητας, τόσο από την πλευρά της επιχείρησης και το πώς θα ανταπεξέλθει στα χρέη της, όσο και από την πλευρά τους και το πόσο η όποια τους επένδυση θα αποδειχθεί προσοδοφόρα, όσο το δυνατόν πιο ακίνδυνα.

6.1.3 Capital (Κεφάλαιο επιχείρησης).

Το σκέλος αυτό της αξιολόγησης αναφέρεται στο πόσο κεφάλαιο έχει επενδυθεί ήδη στην επιχείρηση, από διάφορες πηγές όπως οι μέτοχοι και οι εξωτερικοί επενδυτές. Πολλές φορές οι επενδυτές εκλαμβάνουν θετικά το να υπάρχει, από την πλευρά της επιχείρησης, κάποιος οικονομικός στόχος στον οποίο είναι προσηλωμένη, προσπαθώντας να τον επιτύχει με κάθε διαθέσιμο σε αυτή μέσο και τρόπο, ακόμα και παίρνοντας εξαιρετικά μεγάλο ρίσκο. Στο σκέλος αυτό τόσο τα οικονομικής φύσεως δεδομένα και στατιστικά στοιχεία της επιχείρησης, όσο και η προσωπική σφραγίδα του ή των ιδιοκτητών, αποτελούν στοιχεία – κλειδιά για την αξιολόγηση του κεφαλαίου.

Εάν, για παράδειγμα, η επιχείρηση λειτουργεί με αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα (ζημία), ενδιαφέρει πάρα πολύ την τράπεζα να ξέρει το αν όλοι οι επενδυτές θα εισφέρουν χρήματα για να ξεπεραστεί η κρίση.

Εξετάζεται επίσης το κατά πόσο θα μπορέσει η διοίκηση να ανταπεξέλθει στις αυξανόμενες οικονομικές απαιτήσεις μιας εκκολλαπτόμενης επιχείρησης ή μιας επιχείρησης που συνεχώς μεγαλώνει και συνάμα να ανταπεξέλθουν και στα προσωπικά τους έξοδα.

Τέλος εξετάζεται το κατά πόσο θα μπορούσε τόσο το ιστορικό της επιχείρησης, όσο και οι άψογες πελατειακές της σχέσεις να υπερκαλύψουν ένα γεγονός όπως το να μην εμφανίζονται ικανοποιητικά ή καθόλου κέρδη.

Όλα αυτά μπορούν να θεωρηθούν δείκτες για το αν θα αντιμετωπιστεί η επιχείρηση σαν συμπαγής ή θα βασιστεί η αξιολόγηση σε επιμέρους τμήματά της για να θεωρηθεί ότι καλύπτει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την χορήγηση του δανείου.

6.1.4 Conditions (Όροι – προϋποθέσεις ανάπτυξης).

Στο σκέλος αυτό εξετάζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες δραστηριοποιείται η επιχείρηση στον κλάδο της. Αν η επιχείρηση είναι ευαίσθητη στις διάφορες οικονομικές κρίσεις που μπορεί να πλήξουν οποτεδήποτε τον κλάδο για παράδειγμα, η τράπεζα θέλει να είναι σίγουρη όσων αφορά το κατά πόσο θα μπορέσει η επιχείρηση να ανταπεξέλθει, μέσω του μάνατζμεντ και της κάλυψης των εξόδων της και να εξέλθει αλώβητη από αυτήν.

Επίσης εξετάζεται το κατά πόσο επηρεάζεται η επιχείρηση από την μόδα και το κατά πόσο μπορεί να συμβαδίσει με αυτήν, και να συνεχίσει την κερδοφόρο λειτουργία της.

Τέλος εξετάζεται το κατά πόσο μπορεί να επηρεάσουν την επιχείρηση οικονομικές και πολιτικές αλλαγές σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο, όσων αφορά στην εξέλιξη και την ανάπτυξή της.

6.1.5 Collateral (Εξασφαλίσεις δανειοδότησης επιχείρησης).

Όσο οι πληρωμές των δόσεων με μετρητά είναι η άμεση πηγή της εξόφλησης του δανείου, οι τράπεζες ψάχνουν και για μια δευτερεύουσα πηγή εξασφάλισης για την εξόφληση. Τέτοια πηγή εξασφάλισης της εξόφλησης είναι τα στοιχεία που έχει στην κατοχή της η επιχείρηση και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σαν εναλλακτικός τρόπος εξόφλησης του χρέους, όπως πάγια στοιχεία (κτίρια, μηχανήματα κ.α.) και καταθέσεις.

Οι εξασφαλίσεις που απαιτούν οι τράπεζες είναι μεγάλο πρόβλημα για μια επιχείρηση η οποία δεν είναι τόσο μεγάλη ή έως ότου να αποδείξει έμπρακτα ότι δεν θα δημιουργηθεί πρόβλημα στις πληρωμές της.

Αν δεν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία στο όνομα της επιχείρησης οι τράπεζες στρέφονται στα προσωπικά περιουσιακά στοιχεία των ιδιοκτητών. Φυσικά αυτό είναι μεγάλο ρίσκο για τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι δεν θέλουν να βρεθούν ξαφνικά

χωρίς κανένα περιουσιακό στοιχείο γιατί έπρεπε να ανταπεξέλθουν στο επιχειρηματικό τους δάνειο. Γι' αυτό και πρέπει να το σκεφτούν καλά προτού αποφασίσουν να ζητήσουν ένα μεγάλο επιχειρηματικό δάνειο στο οποίο ίσως δεν μπορέσουν να ανταπεξέλθουν.

Ένας επιχειρηματίας πρέπει να σκέφτεται πάντα ότι η μέθοδος αξιολόγησης "The 5 C's of Credit" μιας επιχείρησης περιλαμβάνει πέντε μέρη, αυτά όμως δεν βαραίνουν εξίσου στην τελική απόφαση. Οι όποιοι δανειστές, και ιδίως οι τράπεζες είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ως προς το πού και πως θα επενδύσουν τα χρήματά τους. Έτσι έστω και μία αδυναμία μπορεί να αναστρέψει μια γενικά καλή και σταθερή οικονομική εικόνα μιας επιχείρησης. Για παράδειγμα, αν μια επιχείρηση είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη στα οικονομικά скаμπανεβάσματα, μάλλον θα δυσκολευτεί αρκετά να πάρει κάποιο επιχειρηματικό δάνειο από κάποια τράπεζα, κατά τη διάρκεια μιας γενικής οικονομικής ύφεσης, ακόμα και αν ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται είναι σχετικά σταθερός. Επίσης, αν η διοίκηση της επιχείρησης δεν φαίνεται τόσο ικανή, πάλι η επιχείρηση θα δυσκολευτεί στο να την εμπιστευτούν, ακόμα και αν τα οικονομικά της στοιχεία είναι άψογα και μέσω αυτών σχηματίζεται η εικόνα μιας απόλυτα σταθερής επιχείρησης. Όπως φαίνεται από την ανάλυση που προηγήθηκε, η επιχείρηση αξιολογείται σαν ολοκληρωμένο πακέτο, και όχι σαν επιμέρους κομμάτια, με σημαντικότερο όλων την προσωπικότητα της.

6.2 Μέθοδος αξιολόγησης "Credit Ranking".

Σύμφωνα με την μελέτη των Singh και Kwansa, Financing the lodging industry in the next millennium, όταν μια επιχείρηση χρειάζεται κεφάλαια για διάφορους λόγους όπως για αγορά εμπορευμάτων, παγίων ή για κεφάλαια κίνησης, απευθύνεται σε ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ώστε να τα δανειστεί από αυτό. Τότε, η τράπεζα, θα ακολουθήσει μια διαδικασία αξιολόγησης της επιχείρησης, χρησιμοποιώντας κάποια κριτήρια (lending criteria), ώστε να αποφασιστεί η δανειοδότηση της επιχείρησης.

Η αξιολόγηση των επιχειρήσεων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στηρίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, όπως παρουσιάζονται παρακάτω, τα οποία εξεταζόμενα σε διαχρονική βάση και συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα του κλάδου προσδιορίζουν το επίπεδο βιωσιμότητας και πιστοληπτικής ικανότητας της επιχείρησης.

Η επιχείρηση προσκομίζει στην τράπεζα τα διάφορα δικαιολογητικά και τα οικονομικά στοιχεία που απαιτούνται. Θεωρείται απαραίτητη η σύνταξη μιας τεκμηριωμένης εισήγησης. Η διαβάθμιση σε κάθε κριτήριο θα προκύπτει από τα αντίστοιχα σημεία της εισήγησης, τα στοιχεία της οποίας προκύπτουν από τα έγγραφα και τα στοιχεία της εταιρίας, φορολογικών και ασφαλιστικών αρχών, τραπεζών, κλαδικών συνδέσμων επιχειρήσεων και εργαζομένων, καθώς επίσης και από δημοσιεύματα, άρθρα, επισκέψεις, συζητήσεις και λοιπές αξιόπιστες πηγές (www.scopous.com).

Σύμφωνα λοιπόν με τον ισχύοντα τραπεζικό κανονισμό και τις αντίστοιχες εγκυκλίους, τα κυριότερα κριτήρια χρηματοδότησης των επιχειρήσεων είναι (Τραπεζικός Κανονισμός, 2007):

- ❖ Ιστορικό επιχείρησης
- ❖ Επιχειρηματική Εικόνα
- ❖ Συναλλακτική Τάξη
- ❖ Ανταγωνιστική Θέση
- ❖ Σταθερότητα Εταιρίας και Κλάδου
- ❖ Διοίκηση / Διεύθυνση Εταιρείας
- ❖ Στοιχεία Ισολογισμών
- ❖ Στοιχεία λογαριασμών Αποτελεσμάτων Χρήσεων
- ❖ Στοιχεία Ταμειακών Ροών και Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών

6.2.1 Ιστορικό επιχείρησης

Εξετάζοντας το ιστορικό της επιχείρησης, ο αξιολογητής στοχεύει στον προσδιορισμό της θέσης του πελάτη στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται, της σταθερότητας και της ομαλής ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του, καθώς και της ύπαρξης επιχειρηματικών, επενδυτικών και στρατηγικών στόχων που θα συμβάλλουν αποφασιστικά στην εξέλιξη της επιχείρησης.

6.2.2 Επιχειρηματική Εικόνα

Η επιχειρηματική εικόνα του πελάτη βοηθά τον αξιολογητή να εκτιμήσει το βαθμό στον οποίο οι βασικές επιχειρηματικές λειτουργίες του, έχουν αναπτυχθεί και έχουν ανάλογα οργανωθεί, ώστε να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στην αποστολή και στους επιχειρηματικούς στόχους που έχουν συνολικά τεθεί ή υιοθετηθεί από την επιχείρηση.

Τα κύρια σημεία προς εξέταση της επιχειρηματικής εικόνας είναι τα εξής:

- Η οργάνωση, η οργανωτική δομή και λειτουργία και το ανθρώπινο δυναμικό.
- Το μέγεθος της επιχείρησης.
- Το τεχνολογικό επίπεδο και ο βαθμός αξιοποίησης των παραγωγικών εγκαταστάσεων, ο τεχνολογικός εξοπλισμός και το ποσοστό απασχόλησής του, και η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων.
- Ο τόπος εγκατάστασης της μονάδας, η απόσταση και ευχέρεια πρόσβασης προς τα κέντρα προμήθειας πρώτων υλών και τις τελικές αγορές και η ικανοποιητική υποδομή.
- Το δίκτυο διανομής (εταιρικό ή τρίτων) των προϊόντων, ο βαθμός οργάνωσής του και η γεωγραφική κατανομή.

6.2.3 Συναλλακτική Τάξη

Η συναλλακτική τάξη αναφέρεται στην τήρηση των κανόνων των δανειακών συμβάσεων γενικότερα. Με βάση το κριτήριο αυτό αξιολογείται όχι μόνο η τακτικότητα των πληρωμών αλλά και η τήρηση όρων, όπως η παροχή έγκυρων και κατατοπιστικών πληροφοριών για τα στοιχεία της εταιρίας, καθώς και πληροφορίες για τη συμπεριφορά του πελάτη προς άλλες τράπεζες με τις οποίες έχει επίσης συνεργασία. Τα στοιχεία αξιολόγησης που μπορεί να χρησιμοποιηθούν σε αυτή την περίπτωση είναι τα εξής:

- Οι υποχρεώσεις προς την τράπεζα και άλλες τράπεζες.
- Οι υποχρεώσεις προς ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμούς, το Δημόσιο και προμηθευτές.
- Εμπορικές πληροφορίες που θα διατίθενται στην τράπεζα από κάθε σχετική πηγή για επιχειρήσεις με κακή συναλλακτική τάξη στο ιστορικό τους (επιταγές, συναλλαγματικές κτλ.).

Για τη διαβάθμιση των πελατών στο κριτήριο αυτό πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπόψη και οι πληροφορίες φερεγγυότητας του πελάτη από το δίκτυο «Τειρεσίας» ή άλλη πηγή εμπορικών πληροφοριών. Όλα τα λοιπά χαρακτηριστικά θα λειτουργούν διαζευκτικά.

6.2.4 Ανταγωνιστική Θέση

Με τον προσδιορισμό της ανταγωνιστικής θέσης του πελάτη σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις του κλάδου, ο αξιολογητής δύναται να εντοπίσει την ύπαρξη συγκριτικού πλεονεκτήματος έναντι των ανταγωνιστών, με βάση την επάρκεια των συστημάτων διοίκησης, διαχείρισης, ελέγχου κόστους παραγωγής, marketing, τιμολογιακής στρατηγικής, χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ηγετικής ομάδας.

Μερικά από τα σημεία προς εξέταση είναι τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς και οι προβλεπόμενες τάσεις τους.
- Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης.
- Το επίπεδο του ανταγωνισμού και η ικανότητα αντιμετώπισής του.
- Η ανταπόκριση του προϊόντος στην αγορά και η εξέλιξη της ζήτησης.
- Η ενδεχόμενη επιρροή της τιμολογιακής πολιτικής και της πολιτικής σε θέματα προϊόντων των ανταγωνιστών στις δραστηριότητες του πελάτη.
- Ο χαρακτήρας της αγοράς (πλήρως ανταγωνιστική, ολιγοπωλιακή).

6.2.5 Σταθερότητα Εταιρίας και Κλάδου.

Με την ανάλυση της σταθερότητας του πελάτη και του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται, ο αξιολογητής δύναται να προσδιορίσει το βαθμό στον οποίο οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του πελάτη μπορούν να επηρεαστούν από τις συνθήκες που επικρατούν στη συγκεκριμένη αγορά, λαμβάνοντας πάντα υπόψη και τις μελλοντικές προοπτικές, όπως εμφανίζονται με βάση τα προβλέψιμα δεδομένα της αγοράς.

Ενδεικτικά, τα υπό εξέταση στοιχεία είναι τα εξής:

- Οι κλαδικές – τοπικές ιδιαιτερότητες που επικρατούν στους τομείς δραστηριότητας του πελάτη.
- Η δραστηριοποίηση του πελάτη σε κλάδο που η ζήτηση είναι στάσιμη ή πτωτική με έντονες συνθήκες ανταγωνισμού.

Η πληροφόρηση του αξιολογητή μπορεί να προέρχεται από συζητήσεις και επαφές με εκπροσώπους του πελάτη ή άλλες αξιόπιστες πηγές, από διαχρονικές αναλύσεις των βασικών μεγεθών της εταιρίας (κύκλος εργασιών, καθαρά κέρδη κτλ) σε σχέση με άλλους ανταγωνιστές, καθώς και από δημοσιεύσεις ή ανακοινώσεις τόσο της ίδιας της εταιρείας σχετικά με μελλοντικά

σχέδια ανάπτυξης και πορείας των εργασιών της, όσο και γενικότερες (κυβερνητικές αποφάσεις, κοινοτικές οδηγίες κτλ) που αφορούν τον κλάδο συνολικά.

6.2.6 Διοίκηση / Διεύθυνση Εταιρείας

Με την εξέταση της Διοίκησης / Διεύθυνσης της εταιρίας ο αξιολογητής δύναται να διαγνώσει τη σταθερότητα της επιχείρησης όπως αυτή διασφαλίζεται ή ενδεχομένως διαταράσσεται από το ανθρώπινο δυναμικό της επιχείρησης και την ικανότητα της ηγετικής της ομάδας.

Ευνόητο είναι ότι τα παραπάνω θα πρέπει να συσχετίζονται επιπλέον με την αποτελεσματικότητα και τα αποτελέσματα της επιχείρησης.

Ως προς τη Διοίκηση / Διεύθυνση της επιχείρησης, τα υπό εξέταση επιμέρους σημεία αφορούν στην εκτίμηση της ηγετικής της ομάδας:

- Να διαμορφώνει συλλογική στρατηγική,
- Να θέτει στόχους και να προγραμματίζει την επίτευξή, τους μέσω της διαχείρισης με βέλτιστο τρόπο των διαθέσιμων πόρων,
- Να ελέγχει την επίτευξη των παραπάνω στόχων,
- Να γνωρίζει και να έχει εμπειρία στο αντικείμενο της επιχείρησης,
- Να εξασφαλίζει τη συνέχεια ανεξαρτήτως εξωτερικών συνθηκών (ύπαρξη διάδοχης κατάστασης και απασχόλησης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού, σχέσεις εταίρων, προσωπικού κτλ).

6.2.7 Στοιχεία Ισολογισμών.

Η ανάλυση των στοιχείων ισολογισμού αποσκοπεί στη διάγνωση της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Με τη βοήθεια χρηματοοικονομικών

δεικτών ο αξιολογητής αναλύει την εξέλιξη της επιχείρησης με βάση το μέσο όρο του κλάδου στον οποίο αυτή δραστηριοποιείται. Η ανάλυση αυτή είναι συχνά σε θέση να αποκαλύψει αδυναμίες που ενδεχομένως να επηρεάσουν αρνητικά τη μελλοντική ρευστότητα της επιχείρησης και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης των δανειακών υποχρεώσεων.

Για πελάτες με νεοϊδρυόμενες μονάδες θα χρησιμοποιούνται ως οικονομικά στοιχεία το τελευταίο ισοζύγιο του πελάτη, οι προϋπολογιστικοί λογαριασμοί εκμετάλλευσης και το ταμειακό πρόγραμμα τριετίας, με βάση το υποβαλλόμενο επιχειρησιακό του σχέδιο.

Επισημαίνεται ότι, από ένα μεγάλο αριθμό χρηματοοικονομικών δεικτών οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη χρηματοοικονομική ανάλυση των επιχειρήσεων (Ρευστότητας, Κυκλοφοριακής Ταχύτητας, Ξένων προς Ίδια Κεφάλαια κτλ), για τη διαβάθμιση στο κριτήριο αυτό θα χρησιμοποιηθούν υποχρεωτικά οι παρακάτω δείκτες, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και η χρησιμοποίηση άλλων που, κατά την κρίση του αξιολογητή, απαιτούνται για τη διαμόρφωση συνολικής εικόνας:

- Ο Δείκτης (Γενικής) Κυκλοφοριακής Ρευστότητας
- Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων
- Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Απαιτήσεων και
- Ο Δείκτης Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια
- Το Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης

Χρήσιμος και ουσιαστικός είναι επίσης ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων (Χρηματοοικονομική Επιχειρήσεων, Σ. Κοτσανίδης, 2005):

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις Χ 365

Κόστος Πωληθέντων

Επισημαίνεται ότι τα δυσμενή στοιχεία για τα οποία υπάρχουν αποφάσεις ή πιστοποιήσεις ότι έχουν τακτοποιηθεί, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία διόρθωσής τους στον «Τειρεσία», θα θεωρούνται ως τακτοποιημένα.

6.2.8 Στοιχεία λογαριασμών Αποτελεσμάτων Χρήσεων.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης αποσκοπεί στην ανάλυση της κερδοφορίας του πελάτη αλλά και στη γενικότερη αξιολόγηση της παραγωγικής του διαδικασίας σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Κατά την ανάλυση πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο διαχωρισμό μεταξύ έκτακτων και τακτικών κερδών / ζημιών, ώστε να μπορούν να αξιολογηθούν σωστά οι μελλοντικές προοπτικές του πελάτη.

Στις περιπτώσεις συνεταιριστικών οργανώσεων οι οποίες αν και έχουν κέρδη προ φόρων δεν τα παρουσιάζουν στα Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης αλλά αποδεδειγμένα τα διανέμουν στα μέλη τους με τη μορφή συμπληρωματικών τιμών, ο αξιολογητής μπορεί να τα λάβει υπόψη για τον υπολογισμό των σχετικών δεικτών.

Δείκτες (Χρηματοοικονομική Επιχειρήσεων, Σ. Κοτσανίδης, 2005).

- Ρυθμός αύξησης πωλήσεων
- Περιθώριο μικτού κέρδους
- Περιθώριο καθαρού κέρδους
- Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων
- Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων

Πληροφορίες

- Αποτελέσματα Εκμετάλλευσης των τελευταίων 3 χρόνων

- Προβλέψεις Αποτελεσμάτων Εκμετάλλευσης για τον χρονικό ορίζοντα της δανειοδότησης
- Μέσες τιμές Δεικτών για τον κλάδο δραστηριοποίησης της εταιρίας
- Ενδεικτικές τιμές Δεικτών των θεωρούμενων ως πρωτοπόρων εταιριών στον κλάδο.

6.2.9 Στοιχεία Ταμειακών Ροών και Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών.

Η ανάλυση αυτή απαιτεί μια πρόβλεψη των ταμειακών ροών για το χρονικό ορίζοντα της δανειοδότησης (1 χρόνος για τα Βραχυπρόθεσμα / Κεφάλαια Κίνησης και 5 χρόνια για τα Μακροπρόθεσμα δάνεια). Πρόκειται για δύσκολη διαδικασία που όμως είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση του πελάτη. Κατά την κατάρτιση του πίνακα μελλοντικών ταμειακών ροών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνολικές υποχρεώσεις του πελάτη εκτός από το συγκεκριμένο δανειακό αίτημα, ενδεχομένως και με άλλες τράπεζες ή οργανισμούς (ΙΚΑ, Δημόσιο). Επιπλέον πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες πληρωμής μερισμάτων (όπου υπάρχουν) και οι επενδυτικές ανάγκες του πελάτη σε πάγιο εξοπλισμό. Κατά την πρόβλεψη μελλοντικών ταμειακών ροών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συντηρητικές εκτιμήσεις (από τα ταμειακά προγράμματα που θα λαμβάνονται από τις εταιρίες σε μηνιαία, τριμηνιαία ή εξαμηνιαία βάση) και να λαμβάνεται επίσης υπόψη και ένα δυσμενές σενάριο (worst- case scenario), μέσα από τα εναλλακτικά σενάρια που πρέπει να περιέχονται στα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια.

Το σενάριο αυτό θα προκύπτει από τις συντηρητικές εκτιμήσεις του αξιολογητή για τις βασικές παραμέτρους διαμόρφωσης αποτελεσμάτων (π.χ. τιμές προϊόντων και α' υλών, κόστος επένδυσης, πληθωρισμός, επιτόκια, ποσότητες προϊόντων κτλ).

Στην περίπτωση επενδυτικού σχεδίου και χορήγησης Μέσο / Μακροπρόθεσμου δανείου, η αξιολόγηση θα λαμβάνει υπόψη την Καθαρή Παρούσα Αξία (NRV) και τον Δείκτη Εσωτερικής Αποδοτικότητας (IRR). Το Επιτόκιο Προεξόφλησης των Μελλοντικών Ροών θα προσδιορίζεται από τον αξιολογητή (ανάλογα με το είδος / ποσό της επένδυσης) και τις ιδιαιτερότητες του κλάδου (π.χ. επιτόκιο μακροπρόθεσμου δανεισμού, ομόλογα Δημοσίου, πληθωρισμός τιμών).

Δείκτες (Χρηματοοικονομική Επιχειρήσεων, Σ. Κοτσανίδης, 2005).

- Δείκτης Εξυπηρέτησης Χρηματοοικονομικών

Με την υπόθεση ότι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί (στοιχεία αποτελεσμάτων χρήσεων) είναι και λογαριασμοί χρηματικών ροών (υπόθεση, η οποία δεν αληθεύει πάντα), ο δείκτης δίνεται από τον τύπο:

Καθαρά Αποτελέσματα προ φόρων+ Σύνολο Αποσβέσεων+ Τόκοι Χρεωστικοί Τόκοι Μακροπρόθεσμων και Βραχυπρόθεσμων+ Ετήσια Χρεολύσια Μακροπρόθεσμων

Για τη συγκρισιμότητά του όμως με τον αντίστοιχο της ICAP, θα υπολογίζεται με τον παρακάτω τύπο:

Καθαρά Κέρδη προ Φόρων + Χρεωστικοί Τόκοι
Χρεωστικοί Τόκοι

Πληροφορίες

- Οικονομικές Καταστάσεις (Ισολογισμοί τελευταίων 3 χρήσεων, Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων Χρήσεων),
- Προσάρτημα,
- Πίνακας Ταμειακών Ροών (cash-flow) για το διάστημα της χρηματοδότησης υπό συνήθεις και υπό δυσμενής συνθήκες,
- Στοιχεία leasing και factoring,
- Πληροφορίες για λοιπές ληξιπρόθεσμες μη λογιστικοποιημένες οφειλές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εργασία με την οποία ασχοληθήκαμε και με τίτλο “ Διαδικασίες έγκρισης, υλοποίησης και παρακολούθησης τραπεζικών χρηματοδοτήσεων” μας έδωσε τη δυνατότητα να αναλύσουμε τα κριτήρια πιστοδοτήσεων και τις διαδικασίες έγκρισης τους, να ενημερωθούμε για τη ταξινόμηση των πιστοδοτήσεων, μια διαδικασία η οποία είναι εσωτερική και δεν επιτρέπεται να γνωστοποιηθεί σε τρίτους, να μάθουμε λίγα πράγματα για την παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων και ποια επιμέρους στοιχεία αναλύονται. Επίσης κάνουμε αναφορά στα καταναλωτικά-στεγαστικά δάνεια και τα συγκρίνουμε με τα επιχειρηματικά, βοηθώντας έτσι τον αναγνώστη να κατανοήσει τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ τους. Στο τελευταίο κεφάλαιο εξετάζουμε τις δυο βασικότερες μεθόδους αξιολόγησης των επιχειρήσεων (the 5 C’s of Credit και Credit Ranking) οι οποίες χρησιμοποιούνται για αξιολόγηση διαφορετικής κατηγορίας επιχειρήσεων.

Τα κυριότερα κριτήρια αξιολόγησης για να επιτευχθεί μια πιστοδότηση είναι τα πιστωτικά, τα κριτήρια απόδοσης και τα κοινωνικά όπως προέκυψε από έρευνα που πραγματοποιήσαμε στα πλαίσια της πτυχιακής μας εργασίας σε τρεις τράπεζες. Παρόλα αυτά ο προϊστάμενος χορηγήσεων της Εμπορικής Τράπεζας, μας ενημερώνει πως μόνο τα πιστωτικά κριτήρια είναι απαραίτητα για να εγκριθεί η πιστοδότηση και μάλιστα ότι το κριτήριο της αποδοτικότητας δεν επηρεάζει πλέον καθόλου τις πιστοδοτήσεις, σύμφωνα με τη νέα συνθήκη της Βασιλείας II. Αναφερόμενοι στα κοινωνικά κριτήρια θα εξετάσουμε ξεχωριστά ένα πρόσφατο συμβάν, την περίπτωση των πυροπαθών της Ηλείας, και κατά πόσο έχει η τράπεζα τη δυνατότητα να τους αντιμετωπίσει χρησιμοποιώντας ελαστικότερα μέτρα. Και σ’ αυτή τη περίπτωση η αντιμετώπιση των πιστούχων αυτών διαφέρει από τράπεζα σε τράπεζα. “ Στη περίπτωση των πυροπαθών η τράπεζα έχει δώσει παράταση σε χρόνους εξόφλησης υποχρεώσεων και χορηγία 500.000€ για ενίσχυση των πυροπαθών.” αναφέρει η προϊσταμένη της Τράπεζας Αττικής ενώ η Εμπορική Τράπεζα τονίζει ότι δεν εφαρμόζονται κοινωνικά κριτήρια αλλά η Τράπεζα δείχνει την ευαισθησία της κάνοντας δωρεές, με μείωση χρεών και

εφαρμόζοντας τις αποφάσεις της Πολιτείας για ρύθμιση χρεών με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Βασικό μέρος της έγκρισης μιας πιστοδότησης αποτελεί η εισήγηση. Σ' αυτό το σημείο συντάσσεται το δελτίο πληροφοριών για τη επιχείρηση αφού προηγηθεί επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της. Γνωματεύουν οι δικηγόροι για τη νομιμοποίηση του υπογράφοντος, ελέγχεται η περιουσιακή κατάσταση με έρευνα σε κτηματολόγια και υποθηκοφυλακεία. Τέλος αναλύονται τα οικονομικά στοιχεία, προσδιορίζεται η πιστωτική ανάγκη και υποβάλλεται η εισήγηση με συνημμένα όλα τα παραπάνω στοιχεία (Τράπεζα Αττικής). Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις οι εισηγήσεις μπορούν να αποστέλλονται μέσω fax στη Τράπεζα.

Αμέσως επόμενο στάδιο αποτελεί η διαδικασία έγκρισης της πιστοδότησης. Για να αναλυθεί μια υπό έγκριση πιστοδότηση ο πιστούχος προσκομίζει στη Τράπεζα τα οικονομικά στοιχεία της τελευταίας τριετίας(Ε9, ισολογισμοί και πρόσφατα ισοζύγια)(Εμπορική Τράπεζα, Τράπεζα Αττικής). Κομμάτι της διαδικασίας αυτής αποτελεί και το μέχρι ποιο ποσό έχει αρμοδιότητα έγκρισης το κατάστημα για ακάλυπτες και καλυμμένες χρηματοδοτήσεις. Σύμφωνα με τη προϊσταμένη της Τράπεζας Αττικής τα καταστήματα έχουν εγκριτική ευχέρεια για καλυμμένες με προσημείωση, αξιόγραφα, καταθέσεις, ενεχυρόγραφα, κ.λπ. πιστοδοτήσεις έως 50.000€. Πάνω από αυτό το ύψος καλυμμένων και για ακάλυπτες πιστοδοτήσεις αρμόδιες είναι η Διεύθυνση Επιχειρηματικής Πίστης, το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας. Για την καλύτερη και σωστότερη αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας η τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα σύστημα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας , το ICAP, το οποίο είναι εξωτερικό σύστημα μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα στη προσπάθεια της να έχει συγκεντρωμένες τις πιστοδοτήσεις, διευκολύνοντας έτσι το έργο της για γρηγορότερο εντοπισμό των πιστοδοτήσεων που έχουν αρνητικά στοιχεία και κολλήματα, τις ταξινομεί με βάση κάποια κοινά στοιχεία. Αυτό τη βοηθάει κατά πολύ γιατί οι πιστοδοτήσεις είναι χιλιάδες και σε διαφορετική περίπτωση τα πράγματα θα γινόντουσαν πολύ περίπλοκα.

Εφόσον εγκριθεί η πιστοδότηση απαραίτητη είναι η διαρκής παρακολούθηση της επιχείρησης κατά μικρά χρονικά διαστήματα έτσι ώστε να επαληθεύεται η καλή διαχείριση του χαρτοφυλακίου και η άσκηση σωστής πιστοδοτικής πολιτικής. Η διαρκής ενημέρωση μέσω μηνιαίων ισοζυγίων, πληροφοριών από την αγορά και επανέλεγχο δυσμενών στοιχείων είναι οι τρόποι παρακολούθησης ενός επιχειρηματικού δανείου σύμφωνα με τον προϊστάμενο χορηγήσεων της Εμπορικής Τράπεζας. Επιπρόσθετα παρακολουθείται η απόδοση της σχέσης καθώς και η αξία και η τρέχουσα κατάσταση των εξασφαλίσεων όπως τονίζει η προϊσταμένη της Τράπεζας Αττικής.

Σε περίπτωση σημαντικής μείωσης του κύκλου εργασιών, εμφάνισης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων μονιμότερου χαρακτήρα, κάλυψης ενσώματων ακινητοποιήσεων με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια, καθυστέρησης πληρωμής υποχρεώσεων σε τράπεζες ή προμηθευτές, συχνή εμφάνιση απλήρωτων επιταγών και κυρίως η εμφάνιση δυσμενών στοιχείων η Τράπεζα χτυπάει συναγερμό για τη διακοπή της σχέσης με το χρηματοδοτούμενο πελάτη. Επόμενο στάδιο και εφόσον δεν συμμορφώνεται, η Τράπεζα, αρχικά, ενοχλεί τηλεφωνικά τον πιστούχο. Αν παρόλα αυτά δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του γίνεται καταγγελία της σύμβασης και ξεκινούν οι διαδικασίες αναγκαστικής είσπραξης. Σε ακραίες περιπτώσεις η Τράπεζα προβαίνει σε κατάσχεση ακινήτων και πλειστηριασμό.

Εκτός από τα επιχειρηματικά δάνεια ανάλογης ζήτησης είναι και τα στεγαστικά καθώς επίσης και τα καταναλωτικά. Τα δύο τελευταία, και ιδιαίτερα τα καταναλωτικά, προτιμούνται από τον πελάτη γιατί αφορούν μικρότερα ποσά και είναι πιο εύκολα στην απόκτηση τους. Συνεπώς οι Τράπεζες ψάχνουν δελεαστικούς τρόπους για να προωθήσουν και τα επιχειρηματικά δάνεια. Σ' αυτό βοηθούν οι επιδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του 3^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης που αφορούν τα επιχειρηματικά δάνεια.

Για την αξιολόγηση μιας επιχείρησης χρησιμοποιούνται κάποιοι μέθοδοι, επικρατέστεροι των οποίων είναι τα “5 C’s of credit” και τα “Credit Ranking”.

Τα “5 C’s of credit” είναι τα εξής: χαρακτήρας επιχείρησης (character), δυναμικότητα-ικανότητα επιχείρησης (capacity), κεφάλαιο επιχείρησης (capital), όροι-προϋποθέσεις ανάπτυξης (conditions), εξασφαλίσεις δανειοδότησης επιχείρησης (collateral). Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται κυρίως για τη δανειοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με την άλλη μέθοδο κύριο ρόλο έχουν τα lending criteria, δηλαδή τα κριτήρια χρηματοδότησης τα οποία είναι: ιστορικό επιχείρησης, επιχειρηματική εικόνα, συναλλακτική τάξη, ανταγωνιστική θέση, σταθερότητα εταιρίας και κλάδου, διοίκηση/διεύθυνση εταιρίας, στοιχεία ισολογισμών, στοιχεία λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως και τέλος στοιχεία ταμειακών ροών και εξυπηρέτησης χρηματοοικονομικών. Εξετάζοντας όλα τα παραπάνω κριτήρια η Τράπεζα είναι σε θέση να κρίνει αν η επιχείρηση είναι κατάλληλη για ν’ ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που θα δημιουργηθούν σε περίπτωση που της χορηγήσει το δάνειο.

Κλείνοντας, θέλουμε να τονίσουμε το πόσο σημαντικό είναι για τον πελάτη να γνωρίζει και να ενημερώνεται για το τραπεζικό προϊόν που ενδιαφέρεται να αποκτήσει και να μη κάνει βεβιασμένες κινήσεις επηρεασμένος από τις διαφημίσεις και από τρίτους. Με αυτό το τρόπο καταφέρνει να επιτύχει το στόχο του και να προσανατολιστεί στο προϊόν εκείνο που τον συμφέρει καλύτερα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Με ποια κριτήρια εγκρίνονται οι πιστοδοτήσεις
2. Το κριτήριο αποδοτικότητας μιας σχέσης πόσο επιβαρύνει τη τελική έγκριση σε σχέση με αυτό της πιστωτικής ανάγκης.
3. Ποια είναι τα σημεία συναγερμού για τη διακοπή της σχέσης με το χρηματοδοτούμενο πελάτη
4. Ποιοί είναι οι βασικοί αριθμοδείκτες στους οποίους βασίζεται η τράπεζα για την ανάλυση μιας πιστοδότησης
5. Πώς διαβαθμίζεται η πιστοληπτική ικανότητα ενός πελάτη, βάσει εσωτερικού ή εξωτερικού συστήματος αξιολόγησης
6. Ποια θα ήταν τα κοινωνικά κριτήρια της τράπεζας σε σχέση με τη φερεγγυότητα ή την αποδοτικότητα ενός πιστούχου στη περίπτωση των πυροπαθών του νομού Ηλείας
7. Ποια οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να προσκομίσει μια εταιρία για να αναλυθεί μια υπό έγκριση πιστοδότηση
8. Σε περίπτωση μη ομαλής αποπληρωμής ποιες διαδικασίες ακολουθούνται για την είσπραξη της απαίτησης

9. Ποιοί είναι οι τρόποι παρακολούθησης ενός επιχειρηματικού δανείου

10. Ποιές επιχειρήσεις αποτελούν target group της τράπεζας

11. Μέχρι ποιο ποσό έχει αρμοδιότητα έγκρισης το κατάστημα για ακάλυπτες και καλυμμένες χρηματοδοτήσεις εγκριτικές ευχέρειες καταστημάτων-διοίκησης

12. Ποιά διαδικασία ακολουθείται για την εισήγηση χορήγησης ενός επιχειρηματικού δανείου

13. Ποιές μορφές χρηματοδότησης υπάρχουν προς τις επιχειρήσεις

14. Ποια είναι τα πιστωτικά κριτήρια στα οποία πρέπει να ανταποκρίνεται η επιχείρηση για τη λήψη ενός δανείου

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ)

1) Α. Πιστωτικά κριτήρια (προσδιορισμός πιστωτικής ανάγκης, δυνατότητα του πελάτη για ανταπόκριση στις πιστωτικές του ανάγκες, ανάλυση συνθηκών αγοράς-κίνδυνος αγοράς)

Β. Κριτήρια απόδοσης

Γ. Κοινωνικά κριτήρια (π.χ. δάνεια πυροπαθών)

2) Οι πιστοδοτήσεις συνδυάζονται με ικανοποιητική απόδοση, η αξιολόγηση της οποίας προκύπτει από τον συσχετισμό συνολικών καθαρών εσόδων (τόκοι, προμήθειες κλπ.) περιόδου με το νέο ύψος απασχολουμένων κεφαλαίων την ίδια περίοδο. Η ποιότητα της πιστοδότησης (ασφάλεια κεφαλαίου-εξασφάλιση αποπληρωμής) προηγείται της απόδοσης που θα προκύψει από τη συναλλαγή.

3) Η έννοια των σημείων συναγερμού συνδέεται με τη συμπεριφορά των πιστωτικών κριτηρίων όταν επιδεινώνονται πέρα από ορισμένα όρια όπως η σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η εμφάνιση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων μονιμότερου χαρακτήρα ή λειτουργικών ζημιών. Παραδείγματα: σημείο συναγερμού είναι η κάλυψη ενσώματων ακινητοποιήσεων (επενδύσεων) με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια ή τα αποθέματα υπερβαίνουν το 65% του κόστους πωληθέντων.

4) Α. Δείκτες εξέλιξης (αύξηση πωλήσεων, αύξηση ενεργητικού, αύξηση καθαρού αποτελέσματος %)

Β. Δείκτες αποδοτικότητας (καθαρό αποτέλεσμα / πωλήσεις, καθαρό αποτέλεσμα / σύνολο ενεργητικού, καθαρό αποτέλεσμα / ίδιο κεφάλαιο)

Γ. Κυκλοφορίες (πελατών, αποθεμάτων, προμηθευτών)

Δ. Ρευστότητας (κυκλοφοριακή, άμεση)

Ε. Δανειακή επιβάρυνση (σύνολο υποχρεώσεων / ίδια κεφάλαια, σύνολο υποχρεώσεων / σύνολο παθητικού)

ΣΤ. Κεφάλαιο κίνησης (ίδιο κεφάλαιο / πάγια)

5) Η τράπεζα έχει υιοθετήσει σύστημα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας (Credit Ranking System) το οποίο αποτυπώνει την ικανότητα αυτή σε δεκαβάθμια κλίμακα (AA, BB, B, C, D, E, F, G, H). Οι κατηγορίες F έως H είναι οι αυξημένου πιστωτικού κινδύνου. Η τελευταία διαβάθμιση NR (Not Rated) είναι μη εφικτή λόγω μη επάρκειας στοιχείων.

6) Τα κοινωνικά κριτήρια εξυπηρετούν τους στόχους που καθορίζει η πολιτεία για τη προώθηση στόχων εισοδηματικών, απασχόλησης κλπ. που έχουν πληγεί. Στη περίπτωση των πυροπαθών η τράπεζα έχει δώσει παράταση σε χρόνους εξόφλησης υποχρεώσεων και χορηγίας 500.000 € για ενίσχυση των πυροπαθών.

7) Οικονομικά στοιχεία 3ετίας των τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων (Ε9, ισολογισμοί, πρόσφατα ισοζύγια). Σε περίπτωση ειδικών πιστοδοτήσεων, όπως μακροπρόθεσμα δάνεια, προσκομίζεται πίνακας προβλέψεων που καλύπτει 5ετία από τη χορήγηση. Επίσης προσκομίζονται πιστοποιητικό εγγραφής σε επιμελητήρια, μισθωτήρια συμβόλαια και αποδεικτικά στοιχεία της περιουσίας (Ε9).

8) Καταρχάς ενοχλείται τηλεφωνικά ο πιστούχος και αν δεν υπάρχει ανταπόκριση καταγγέλλεται η σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ του δανειολήπτη και της τράπεζας και ξεκινούν οι διαδικασίες αναγκαστικής είσπραξης. Σε περίπτωση ανταπόκρισης η τράπεζα μπορεί να υπογράψει σύμφωνο ρύθμισης αποπληρωμής αφού προηγηθεί η έγκριση του προγράμματος ρύθμισης από τα αρμόδια όργανα της τράπεζας.

9) Η πιστοδότηση παρακολουθείται με επισκέψεις στις εγκαταστάσεις του πιστούχου. Περιοδικά σε 6μηνη συνήθως βάση ζητείται η προσκόμιση πρόσφατων οικονομικών στοιχείων. Η τράπεζα, επίσης, παρακολουθεί τις συνθήκες αγοράς του κλάδου που δραστηριοποιείται η επιχείρηση, την απόδοση της σχέσης καθώς και την τρέχουσα κατάσταση των εξασφαλίσεων.

10) Εκτός από τομείς όπου ανθεί συγκεκριμένη παραγωγή ή εμπόριο στο target group της τράπεζας ανήκουν όλες οι μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις των κλάδων βιομηχανίας, εμπορίου, μεταποίησης, κατασκευών και παροχής υπηρεσιών.

11) Τα καταστήματα έχουν εγκριτική ευχέρεια για καλυμμένες με προσημείωση, αξιόγραφα, καταθέσεις, ενεχυρόγραφα κλπ. πιστοδοτήσεις έως 50.000 €. Πάνω από αυτό το ύψος καλυμμένων και για ακάλυπτες πιστοδοτήσεις αρμόδιες είναι η Διεύθυνση Επιχειρηματικής Πίστης, το Συμβούλιο Πιστοδοτήσεων και το Διοικητικό Συμβούλιο της τράπεζας.

12) Συντάσσεται το δελτίο πληροφοριών για την επιχείρηση αφού προηγηθεί επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της. Γνωματεύουν οι δικηγόροι για τη νομιμοποίηση του υπογράφοντος, ελέγχεται η περιουσιακή κατάσταση με έρευνα σε κτηματολόγια και υποθηκοφυλακεία. Αναλύονται τα οικονομικά στοιχεία, προσδιορίζεται η πιστωτική ανάγκη και υποβάλλεται η εισήγηση με συνημμένα όλα τα παραπάνω στοιχεία.

13) Με βάση τη διάρκεια: βραχυπρόθεσμες, μεσομακροπρόθεσμες, μακροπρόθεσμες.

Με βάση το σκοπό: κεφάλαιο κίνησης ή επενδυτικό (αγορά στέγης, μηχανολογικού εξοπλισμού κλπ.).

Με βάση το είδος: χορήγηση ή εγγυοδοσία

Με βάση το νόμισμα: χορηγήσεις σε εγχώριο νόμισμα ή ξένο νόμισμα.

Με βάση τη ταξινόμηση: υψηλού, μετρίου, χαμηλού πιστωτικού κινδύνου

14) Α. Η δυνατότητα επιστροφής χρημάτων στη τράπεζα

Β. Στη χρησιμοποίηση της χρηματοδότησης για παραγωγικές ανάγκες οι οποίες δημιουργούν χρηματική εισροή.

Γ. Η δυνατότητα για εξυπηρέτηση υποχρεώσεων (ποιοτικά: διοικητική δομή, ιστορικό, υποδομή, λειτουργική συγκρότηση, ηλικία, διαδοχή, παραγωγικά μέσα, μέθοδοι λειτουργίας κλπ., ποσοτικά: οικονομικά στοιχεία που αποδεικνύουν ευρωστία).

Δ. Η δραστηριοποίηση σε κλάδο με προοπτικές και η ανταγωνιστική θέση στην αγορά

Ε. Η αποδοτικότητα της σχέσης για τη τράπεζα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)

1. Μόνο με πιστωτικά κριτήρια, δηλαδή δυνατότητα του υποψηφίου πιστούχου να αποπληρώσει από το παραγωγικό-συναλλακτικό του κύκλωμα το κεφάλαιο και τους τόκους του δανείου.

2. Καθόλου. Σύμφωνα μάλιστα με τη νέα συνθήκη της Βασιλείας II αν μια τράπεζα προβεί σε χρηματοδότηση η οποία κρίνεται επισφαλής είναι υποχρεωμένη να προβεί σε αυξημένες προβλέψεις, καθιστώντας έτσι ασύμφορη τη χρηματοδότηση γιατί επηρεάζει την κεφαλαιακή της επάρκεια.

3. Η εμφάνιση διαφοροποίησης της συναλλακτικής του συμπεριφοράς όπως πχ καθυστέρηση πληρωμής υποχρεώσεων σε τράπεζες ή προμηθευτές, η συχνή εμφάνιση απλήρωτων επιταγών και κυρίως η εμφάνιση δυσμενών στοιχείων.

4. Ρευστότητα κυκλοφοριακή, άμεση.

Δανειακή επιβάρυνση (leverage).

Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων, υποχρεώσεων, αποθεμάτων.

Και πολλοί άλλοι ανάλογα με τη πιστοδότηση.

5. Η τράπεζα χρησιμοποιεί εξωτερικό σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου της ICAP.

6. Δεν εφαρμόζονται κοινωνικά κριτήρια. Η τράπεζα δείχνει την ευαισθησία της με δωρεές υπέρ των πυροπαθών, με μείωση χρεών (κεφάλαιο ή τόκους

ή και τα δυο) και εφαρμόζοντας τις αποφάσεις της Πολιτείας για ρύθμιση χρεών με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

7. Δημοσιευμένοι ισολογισμοί 3 τελευταίων ετών.

Πρόσφατο δευτεροβάθμιο ισοζύγιο και αντίστοιχο περυσινό.

Αναλυτικό ισοζύγιο συγκεκριμένων λογαριασμών.

Πρόγραμμα ταμειακών ροών για μακροπρόθεσμο δάνειο.

8. Νομότυπη καταγγελία της σύμβασης.

Έκδοση διαταγών πληρωμής κατά πιστούχου και εγγυητών.

Κατάσχεση ακινήτων.

Πλειστηριασμός.

9. Διαρκής ενημέρωση μέσω μηνιαίων ισοζυγίων, πληροφοριών από την αγορά, επανέλεγχο δυσμενών στοιχείων.

10. Μικρές επιχειρήσεις για την χορήγηση small business loans.

11. Οι χρηματοδοτήσεις εγκρίνονται από κεντροποιημένα business centers.

12. Αποστέλλεται εισήγηση σύστασης της εταιρίας στα business centers που με τη σειρά τους έρχονται σε επαφή μέσω των account officers με τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις για συζήτηση μελλοντικής συνεργασίας.

13. Χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης ή για υλοποίηση επενδύσεων

Χρηματοδοτήσεις μέσω leasing

Χρηματοδοτήσεις μέσω factoring

Χρηματοδοτήσεις μέσω Ομολογιακών δανείων

14. Η ύπαρξη λειτουργικών πηγών αποπληρωμής του δανείου

Η ύπαρξη μη λειτουργικών πηγών αποπληρωμής (collaterals)

Ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται

Η καλή βαθμολόγηση από το σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)

1. Τα κριτήρια έγκρισης των πιστοδοτήσεων είναι τα εξής:
 - ⌘ Νομιμότητα(εκτός του εκάστοτε ισχύοντος πλαισίου νομισματικών διατάξεων)
 - ⌘ Ασφάλεια (σε φερέγγυους και βιώσιμους πιστούχους)
 - ⌘ Αποδοτικότητα (ωφέλειες, τόκοι, προμήθειες)

2. Σε κάθε περίπτωση, η αποδοτικότητα της χρηματοδότησης θα πρέπει να εξετάζεται μετά τη νομιμότητα και την ασφάλεια. Η ποιότητα των χρηματοδοτήσεων(ασφάλεια κεφαλαίου, εξασφάλιση έγκαιρης αποπληρωμής) είναι αποφασιστικότερος παράγοντας σε σχέση με την απόδοση για τη διενέργεια μιας χρηματοδότησης. Αυτό δε σημαίνει ότι το κριτήριο της απόδοσης της χρηματοδότησης είναι μικρότερης σημασίας. Αντίθετα, η επιδίωξη της τράπεζας είναι, με κάθε χρηματοδότηση, να επιτυγχάνεται ικανοποιητική απόδοση, αφού όμως η ποιοτική αξιολόγησή της θα έχει κριθεί ως ικανοποιητική.

3. Η εμφάνιση διαφοροποίησης της συναλλακτικής του συμπεριφοράς όπως πχ καθυστέρηση πληρωμής υποχρεώσεων σε τράπεζες ή προμηθευτές, η συχνή εμφάνιση απλήρωτων επιταγών και κυρίως η εμφάνιση δυσμενών στοιχείων.

4. Οι βασικοί αριθμοδείκτες στους οποίους βασίζεται η τράπεζα για την ανάλυση μιας πιστοδότησης είναι:
 - Ρευστότητα κυκλοφοριακή, άμεση
 - Δανειακή επιβάρυνση (leverage)
 - Κυκλοφοριακή ταχύτητα απαιτήσεων, υποχρεώσεων, αποθεμάτων.
 - Και πολλοί άλλοι ανάλογα με τη πιστοδότηση

5. Διαβαθμίσεις πιστωτικού κινδύνου

Χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος: αφορά στις υγιείς-δυναμικές επιχειρήσεις με ισχυρή οικονομική κατάσταση, υψηλή αποδοτικότητα εργασιών, άνεση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Μέσος πιστωτικός κίνδυνος: αναφέρεται στις επιχειρήσεις με καλή ή σχετικά καλή οικονομική κατάσταση και ικανότητα να αντιμετωπίζουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους

Αυξημένος πιστωτικός κίνδυνος: σηματοδοτεί τις επιχειρήσεις με έντονα οικονομικά προβλήματα (οικονομικά, management, κλάδου κα). ανάλογα με τη βαρύτητα των προβλημάτων αυτών (σημεία συναγερμού) ακολουθείται πολιτική η οποία μπορεί να κλιμακωθεί από αποφυγή επέκτασης της υφιστάμενης πιστοδότησης μέχρι περιορισμό και κλείσιμο λογαριασμών.

6. Τα οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να προσκομίσει μια εταιρία για να αναλυθεί μια υπό έγκριση πιστοδότηση είναι:

- ❖ Φωτοαντίγραφο περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ τρέχοντος έτους και αντίστοιχα προηγούμενου έτους.
- ❖ Φωτοαντίγραφα φορολογικών δηλώσεων: έντυπα Ε1 και Ε9 έτους 2005
- ❖ Αντίγραφα ισολογισμών ταμειακής τριετίας με αποτελέσματα χρήσης και διάθεση κερδών
- ❖ Αντίγραφα ισοζυγίου τρέχοντος έτους και αντίστοιχα προηγούμενου έτους.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

1

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ, ΣΕ ΕΥΡΩ	
ΥΠΕΡΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	3,25%
Τα χρήματα είναι διαθέσιμα οποιαδήποτε στιγμή, με μόνη προϋπόθεση ότι για πάνω από τρεις αναλήψεις το μήνα, ο λογαριασμός εκτοκίζεται, για το μήνα αυτό, με το βασικό επιτόκιο ταμειυτηρίου της Τράπεζας, 1,50%.	
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ:	
Από €0,01 έως €5.000	1,00%
Από €5.000,01 έως €10.000,00	1,30%
Από €10.000,01 έως €50.000,00	1,50%
Από €50.001 έως €150.000,00	1,75%
Από €150.000,01 έως €300.000,00	2,25%
Από €300.000,01 και άνω	3,25%
Βασικό Επιτόκιο Ταμειυτηρίου	1,50%
ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΣ	0,50%
Τρεχούμενος Αυξημένου Επιτοκίου (Προνομιακός)	
- για κατάθεση μέσου υπολοίπου από €5.000,00 έως €10.000,00	1,50%
- για το τμήμα μέσου υπολοίπου από €10.000,01 έως €50.000,00	2,10%
- για το τμήμα μέσου υπολοίπου από €50.000,01 έως €150.000,00	2,75%
- για το τμήμα μέσου υπολοίπου από €150.000,01 έως €600.000,00	3,75%
- για το τμήμα μέσου υπολοίπου άνω του €600.000,01	3,50%
(Σε περίπτωση μέσου υπολοίπου μικρότερου των €5.000 ισχύει το επιτόκιο του απλού τρεχούμενου, σήμερα 0,50%)	
ΒΑΣΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ – Β.Ε.Τ.	1,50%

Όψεως Επιχειρήσεων, Επαγγελματιών	Κλιμακούμενο έως 3%, ανάλογα του ποσού
--	--

Attica Μισθοδοσία	Τρεχούμενος Λογαριασμός, κλιμακούμενου επιτοκίου έως 3%, ανάλογα του ποσού
Για ειδικούς λογαριασμούς, όπως «ΜΕΛΩΝ ΤΣΜΕΔΕ – Τ.Ε.Ε.», ΜΕΛΩΝ Τ.Σ.Α.Υ.» για τους οποίους ισχύουν ειδικά αυξημένα επιτόκια, απευθύνεστε στα καταστήματα.	
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ	Διαπραγματεύσιμο, ανάλογα διάρκειας και ποσού
Για τα ειδικά προϊόντα προθεσμιακών Καταθέσεων (Early Profit, Monthly Profit, Multi Profit, Choice Profit) βλ. στις αντίστοιχες σελίδες ή απευθύνεστε στα καταστήματα της Τράπεζας.	
REPOS	Διαπραγματεύσιμο
Καταθέσεις Συναλλάγματος	Ιδιαίτερα ανταγωνιστικά επιτόκια ανάλογα μορφής κατάθεσης, νομίσματος & διάρκειας.

2

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΣΕ ΕΥΡΩ	
Ελάχιστο Επιτόκιο Χορηγήσεων (Ε.Ε.Χ.)	9,70%
Προνομιακό Επιτόκιο Βραχυπρόθεσμων Χορηγήσεων (Π.Ε.Β.Χ.)	7,75%
Ελάχιστο Επιτόκιο Δανείων (Ε.Ε.Δ)	7,45%
Τα Ε.Ε.Χ., Π.Ε.Β.Χ., Ε.Ε.Δ., προσαυξάνονται με οριζόμενο από την Τράπεζα περιθώριο επιτοκίου. Για ειδικές μορφές χρηματοδοτήσεων όπως Factoring κ.α. απευθύνεστε στα καταστήματα.	

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ	
Κυμαινόμενο	7,20%
Σταθερό για το 1ο έτος (*)	5,05%
Σταθερό για 2 έτη (*)	Από 5,15%
Σταθερό για 3 έτη (*)	Από 5,75%
Σταθερό για 5 έτη (*)	Από 5,80%
Σταθερό για 10 έτη (*)	Από 6,35%
Σταθερό για 15 έτη (*)	Από 6,45%
(*) για τα επόμενα έτη ισχύει το εκάστοτε κυμαινόμενο Μετά την περίοδο ισχύος του σταθερού επιτοκίου, ο πιστούχος μπορεί να επιλέξει το εκάστοτε κυμαινόμενο επιτόκιο στεγαστικών δανείων της Τράπεζας (Β.Ε.Σ.Δ.), σήμερα 7,20% ή επιτόκιο κυμαινόμενο συνδεδεμένο με το επιτόκιο παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή με το επιτόκιο Euribor μηνός προσαυξημένα κατά μία εκατοστιαία μονάδα.	

Για ειδικές κατηγορίες όπως « ΜΕΛΩΝ ΤΣΜΕΔΕ – Τ.Ε.Ε. », ΜΕΛΩΝ Τ.Σ.Α.Υ.», για τους οποίους ισχύουν ειδικοί όροι, απευθύνεστε στα καταστήματα της Τράπεζας.

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ	
Βασικό Επιτόκιο Καταναλωτικής Πίστης (Β.Ε.Κ.Π.)	8,75%
Auto – Marine	10,20%
Σπουδών, Προσωπικό	10,20%
Σπουδών, με δικαιολογητικά	9,40%
Γάμου	10,20%
Ελεύθερο Ανοικτό Δάνειο	13,50%
Τοκοχρεολυτικό Δάνειο	13,50%
Για ειδικά προϊόντα Καταναλωτικής Πίστης (π.χ. εορτοδάνεια, δάνεια διακοπών) τα επιτόκια αναφέρονται στις σελίδες των αντίστοιχων προϊόντων.	
ΤΕΧΝΟΔΑΝΕΙΟ	9,40%
Υπερανάληψης από Τρεχούμενους Λογαριασμούς (OVERDRAFT)	11,50%
Για ειδικά επιτόκια OVERDRAFT υπαλλήλων και συνταξιούχων Δημοσίου, ΜΕΛΩΝ ΤΣΜΕΔΕ – Τ.Ε.Ε., Μελών Τ.Σ.Α.Υ. απευθύνεστε στα καταστήματα	
ATTICA CARD VISA, CLASSIC AND GOLD	17,15%
TECHNOCARD VISA, CLASSIC AND GOLD	10,40%
ATTICA CARD ELECTRON VISA	17,15%

3

ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	
ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ	
Για 1 χρόνο	4,05%
Για 2 χρόνια	από 4,15%
Για 3 χρόνια	από 4,75%
Για 5 χρόνια	από 4,80%
Για 10 χρόνια	από 5,35%
Για 15 χρόνια	από 5,45%

Μετά την περίοδο ισχύος του σταθερού επιτοκίου, ο πιστούχος μπορεί να επιλέξει το εκάστοτε κυμαινόμενο επιτόκιο στεγαστικών δανείων της Τράπεζας (Β.Ε.Σ.Δ.), σήμερα 6,35% ή επιτόκιο κυμαινόμενο συνδεδεμένο με το επιτόκιο παρέμβασης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ή με το επιτόκιο Euribor μηνός.

Κυμαινόμενο επιτόκιο (Β.Ε.Σ.Δ.)

6,35%

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ EURIBOR

Κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το EURIBOR μηνιαίας διάρκειας + Spread από 1,10%

ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ (Ε.Κ.Τ.)

Κυμαινόμενο επιτόκιο με βάση το επιτόκιο «Για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας» Ε.Κ.Τ. + Spread από 1,10%

Για ειδικές κατηγορίες όπως «ΜΕΛΩΝ ΤΣΜΕΔΕ – Τ.Ε.Ε.», «ΜΕΛΩΝ Τ.Σ.Α.Υ.» για τους οποίους ισχύουν ειδικοί όροι, απευθύνεστε στα καταστήματα της Τράπεζας.

Για τα επιτόκια ειδικών κατηγοριών στεγαστικών δανείων (επισκευαστικά, χρηματοδότησης συμβολαιογραφικών και άλλων εξόδων, Ο.Ε.Κ., παλιννοστούντων κ.α.) απευθύνεστε στα καταστήματα της Τράπεζας. Τα επισκευαστικά Στεγαστικά Δάνεια προσαυξάνονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, με περιθώριο επιτοκίου.

4 Σημειώσεις:

- Τα παραπάνω βασικά επιτόκια υπόκεινται σε περιοδική αναθεώρηση και οι αλλαγές δημοσιεύονται στον τύπο.
- Οι τόκοι Καταθέσεων και Repos υπόκεινται σε φόρο 10%.
- Τα ως άνω επιτόκια χρηματοδοτήσεων προσαυξάνονται με την εισφορά Ν. 128/75 υπέρ Τράπεζας Ελλάδος, σήμερα 0,12% για τα στεγαστικά δάνεια και 0,60% για όλες τις άλλες κατηγορίες.
- Επιτόκιο υπερημερίας 2,50% πλέον του συμβατικού επιτοκίου.
- Για αναλυτικές πληροφορίες επί των λεπτομερών όρων διάθεσης των παραπάνω προϊόντων, απευθυνθείτε στα αρμόδια στελέχη των καταστημάτων του δικτύου της Attica Bank.
- Τελευταία ενημέρωση επιτοκίων : **15/10/2007**

Ομήρου 23, 106 72 Αθήνα, Τηλ. Κέντρο :210 3669000

(www.attikabank.gr)

(Δεν συμπεριλαμβάνεται η εισφορά του Ν. 128/75).

Βασικό Επιτόκιο Χρηματοδοτήσεων				
				8.59%
Βασικό Επιτόκιο Δανείων (Μεσομακροπρόθεσμων)				
				8.84%
Ειδικά Επιτόκια Επιχειρήσεων				
α. Ειδικό Επιτόκιο Επενδύσεων για τζίρο > 1.000.000 ΕΥΡΩ (σταθερό για 3 χρόνια)				6.25%
β1. Easy Ανοιχτό (ΒΕΧ + 1% για τα 2 πρώτα χρόνια από την 1η εκταμίευση) προσφορά για νέους πελάτες				9.59%
β2. Easy Ανοιχτό (ΒΕΧ + 3%) μετά την παρέλευση 2 ετών από την 1η εκταμίευση				11.59%
γ. Easy Επιχειρηματική Στέγη για αστικά ακίνητα Κυμαινόμενο Euribor 3μήνου + περιθώριο από 1,00% έως 1,80%			5.58% έως 6.38%	
δ. Easy Επιχειρηματική Στέγη για βιομηχανικά ακίνητα Κυμαινόμενο Euribor 3μήνου + περιθώριο από 1,50% έως 2,30%			6.08% έως 6.88%	
ε. Easy Εξοπλισμός Κυμαινόμενο Euribor 3μήνου + περιθωριο 2,30%				6.88%
στ. Επιτόκια Επενδύσεων για	5	7	10	15

τζίρο > 1.000.000 ΕΥΡΩ (πλέον περιθωρίου) σταθερό για		χρόνια	χρόνια	χρόνια	χρόνια	
		4.70%	4.75%	4.80%	4.85%	
ζ. Easy Επιχειρηματική Στέγη για αστικά ακίνητα (σταθερό για)	1 χρόνο*	3 χρόνια	5 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια	15 χρόνια
	4.65%	5.95%	6.05%	6.10%	6.15%	6.20%
η. Easy Επιχειρηματική Στέγη για βιομηχανικά ακίνητα (σταθερό για)	1 χρόνο*	3 χρόνια	5 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια	15 χρόνια
	4.65%	6.95%	7.05%	7.10%	7.15%	7.20%
θ. Easy Εξοπλισμός με εξασφαλίσεις (σταθερό για)		1 χρόνο*	3 χρόνια	5 χρόνια	7 χρόνια	
		4.65%	6.50%	6.70%	6.80%	
ι. Easy Εξοπλισμός χωρίς εξασφαλίσεις (σταθερό για)				3 χρόνια	5 χρόνια	
				9.30%	9.55%	
ια. Easy Ρευστότητα χωρίς εξασφαλίσεις (σταθερό για)				3 χρόνια	5 χρόνια	

				9.55%	9.80%
ιβ. Easy Ρευστότητα με εξασφαλίσεις (σταθερό για)	1 χρόνο*	3 χρόνια	5 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια
	4.65%	6.50%	6.75%	7.00%	7.10%
ιγ. Easy Ρευστότητα κυμαινόμενο επιτόκιο (Euribor μηνός/3μήνου + περιθώριο 3,00%)	7.14% έως 7.58%				
* προσφορά για νέους πελάτες έως 31.12.2007					
Βασικό Επιτόκιο Καταναλωτικών Δανείων					
11.45%					
CASH4U Χωρίς Εξασφαλίσεις. (Απο 3.000,00 € έως 50.000,00 €)					
i. Για χορήγηση Καταναλωτικού Δανείου (Euribor 6μήνου + περιθώριο από 7,15%)					11.73%
ii. Για Μεταφορά Υπολοίπων Άλλων Τραπεζών (Euribor 6μήνου + περιθώριο από 3,70%)					8.28%
CASH4U Με Εξασφαλίσεις. (Απο 10.000,00 € έως 200.000,00 €)					
i. Για χορήγηση Καταναλωτικού Δανείου (Euribor 6μήνου + περιθώριο από 2,70%)					7.28%
ii. Για Μεταφορά Υπολοίπων Άλλων Τραπεζών (Euribor 6μήνου + περιθώριο από 1,90%)					6.48%
Επιτόκια Δανείων CASH4U Ανακαίνισης Ακινήτου					
α. CASH4U Ανακαίνισης Ακινήτου Με					6.23%

Εξασφαλίσεις.(Euribor 6μήνου + από 1,65%)	
β. CASH4U Ανακαίνισης Ακινήτου Χωρίς Εξασφαλίσεις.(Euribor 6μήνου + 3,20%)	7.78%
Επιτόκιο Καταναλωτικού Δανείου CASH4U Με Εξασφάλιση Κινητές Αξίες	
	7.95%
Επιτόκια Ανοικτού Δανείου Emporiki Bank Credit	
Από 1.500,00 ΕΥΡΩ έως 3.000,00 ΕΥΡΩ	13.45%
Απο 3.500,00 ΕΥΡΩ έως 6.000,00 ΕΥΡΩ	13.20%
Από 6.500,00 ΕΥΡΩ έως 8.000,00 ΕΥΡΩ	12.95%
Από 8.500,00 ΕΥΡΩ έως 9.000,00 ΕΥΡΩ	12.70%
Επιτόκιο Πιστωτικών Καρτών	
α . VISA - MasterCard - VISA Electron	16.50%
β . VISA GOLD	16.00%
γ . Εμποροκάρτα	15.00%
δ . ANT1 VISA , AUDI VISA , VW VISA	16.00%
Επιτόκιο Χρεωστικού Υπολοίπου Τρεχούμενου Λογ. (Overdraft)	
α. Τρεχούμενος Λογαριασμός	13.45%
β. Emporiki Salary (Μισθοδοσίας)	12.45%
γ. Salary Plus (Μισθοδοσίας)	11.45%

Επιτόκια Δανείου Επαγγελματικού Εξοπλισμού	
α. Επιτόκιο Κυμαινόμενο	9.84%
β. Επιτόκιο Σταθερό για 3 έτη	7.25%

(www.emporiki.gr)

Εθνική Τράπεζα

ΙΣΧΥΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ Ε.Κ.Τ. (4,00%): ΑΠΟ 13/6/2007

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: 9/11/2007) 4/4

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

ΒΑΣΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

€0,01 - €15.000 12,95%

€15.000,01 - €20.000 12,10%

€20.000,01 - €25.000 11,20%

€25.000,01 και άνω 9,20%

ΑΝΟΙΚΤΟ ΕΘΝΟΔΑΝΕΙΟ

ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΕΘΝΟΓΙΟΡΤΕΣ

κυμαινόμενα επιτόκια ανά τμήμα χρεωστικού υπολοίπου €25.000,01 και άνω, με εξασφαλίσεις 7,50%

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ «ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗ» σταθερό

Με μείωση του παραπάνω επιτοκίου κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αν δεν υπάρξει υπερημερία άνω των 30 ημερολογιακών ημερών τα προηγούμενους 12 μήνες. Προσφέρεται από 8/10/2007 . 31/12/2007 . 12,75%

ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ 1/3 κυμαινόμενο 8,45%

ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ 1/3 με δώρο μετρητά

- κυμαινόμενο

- σταθερό

Προσφέρεται από 3/9/07 έως 30/11/07. Δώρο μετρητά €1.000 για κάθε €15.000 μεταφερόμενου ποσού.

8,45%

8,95%

ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ ΜΕ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

- Παρεμβατικό Επιτόκιο ΕΚΤ (πλέον περιθωρίου 1,50%) Με δυνατότητα 6μηνης περιόδου χάριτος με κεφαλαιοποίηση των τόκων κατά τη λήξη της.

4,00%

ΔΑΝΕΙΑ ΛΟΓ/ΣΜΩΝ ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΟΣ PLUS &

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ PLUS ΕΠΙΤΟΚΙΟ

Οι δικαιούχοι λογ/σμών ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΟΣ PLUS και ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ

PLUS έχουν έκπτωση **15%** στα εκάστοτε ισχύοντα επιτόκια των:

ΑΝΟΙΚΤΟ ΕΘΝΟΔΑΝΕΙΟ (ΟΧΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ) / ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

«ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗ» / ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ 1/3 (κυμαινόμενο)

€0,01 - €15.000 11,01%

€15.000,01 - €20.000 10,28%

€20.000,01 - €25.000 9,52%

ΑΝΟΙΚΤΟ ΕΘΝΟΔΑΝΕΙΟ

(κυμαινόμενα επιτόκια ανά τμήμα χρεωστ. υπολοίπου)

€25.000,01 και άνω 7,82%

ΑΡΣΗ ΒΑΡΩΝ 1/3 (κυμαινόμενο) 7,18%

ΔΑΝΕΙΑ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ «ΣΠΟΥΔΑΖΩ» ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ «ΣΠΟΥΔΑΖΩ»

- Παρεμβατικό Επιτόκιο Ε.Κ.Τ. (πλέον περιθωρίου 7%) Με μείωση του επιτοκίου κατά μισή ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αν δεν υπάρξει υπερημερία άνω των 30 ημερολογιακών ημερών τους προηγούμενους 12 μήνες.

Παρέχεται 12μηνη έντοκη περίοδος χάριτος με επιτόκιο

- Παρεμβατικό Επιτόκιο Ε.Κ.Τ. (πλέον περιθωρίου 1%)

4%

4%

ΔΑΝΕΙΑ ΛΟΓ/ΣΜΟΥ «FAMILY FAST» ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΠΡΟΣΩΠ. ΔΑΝΕΙΟ FAMILY FAST ΤΑΚΤΗΣ ΛΗΞΗΣ

- Παρεμβατικό Επιτόκιο Ε.Κ.Τ. (πλέον περιθωρίου 9%)
4%

ΔΑΝΕΙΑ «ΠΡΟΣΘΕΤΩ+» & «ΦΡΟΝΤΙΖΩ» ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΕΘΝΟΔΑΝΕΙΟ «ΠΡΟΣΘΕΤΩ» / «ΦΡΟΝΤΙΖΩ»

5 . 10 ΕΤΩΝ (σταθερό)

11 . 15 ΕΤΩΝ (σταθερό)

3,70%

3,80%

ΕΘΝΟΔΑΝΕΙΟ «ΠΡΟΣΘΕΤΩ» / «ΦΡΟΝΤΙΖΩ»

- Παρεμβατικό Επιτόκιο ΕΚΤ (πλέον περιθωρίου 0,50%)

4,00%

ΔΑΝΕΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΜΕΣΩ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΤΕ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

«ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΡΟ» ΓΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - Παρεμβατικό Επιτόκιο ΕΚΤ (πλέον περιθωρίου 3,50%)

4,00%

«ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΡΟ» ΓΙΑ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΟ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - Παρεμβατικό Επιτόκιο ΕΚΤ (πλέον περιθωρίου 5,50%)

4,00%

For Evaluation Only.

Copyright (c) by Foxit Software Company, 2004 - 2007

Edited by Foxit PDF Editor

ΙΣΧΥΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ Ε.Κ.Τ. (4,00%): ΑΠΟ 13/6/2007

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: 9/11/2007) 4/4

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

ΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΕ

ΠΕΡΙΟΔΟ ΧΑΡΙΤΟΣ - Παρεμβατικό Επιτόκιο Ε.Κ.Τ. (πλέον περιθωρίου 1%)

4,00%

ΔΑΝΕΙΟ ΜΕ ΕΝΕΧΥΡΟ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ

σταθερό

10,25%

ΑΜΕΣΗ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗ ΑΤΟΚΩΝ ΔΟΣΕΩΝ ΑΠΟ

ΧΡΗΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

κυμαινόμενο

7,85%

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ (OVERDRAFT) ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ ΤΡΕΧΟΥΜΕΝΟΥ

κυμαινόμενο

12,75%

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΘΝΟΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

κυμαινόμενο

11,47%

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΟΥ PLUS και ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ PLUS

κυμαινόμενο

10,84%

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ «ΣΠΟΥΔΑΖΩ»

κυμαινόμενο

(Πρώτη 4ετία: άτοκο χρεωστικό υπόλοιπο έως €500)

10,75%

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

MASTERCARD / VISA CLASSIC (κυμαινόμενο) 16,80%

SMART CARD VISA ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ (κυμαινόμενο) 16,80%

GOLD MASTERCARD (κυμαινόμενο) 16,25%

PLATINUM MASTERCARD (κυμαινόμενο) 13,25%

VISA ELECTRON (κυμαινόμενο) 17,40%

AB VISA (κυμαινόμενο) 15,12%

AB VISA ELECTRON (κυμαινόμενο) 15,66%

MY CLUB CARD VISA (ΙΑΣΩ) (κυμαινόμενο) 17,80%

EASY BUY (ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ) /

BE EXPERT/ ELECTRONET DEAL (κυμαινόμενο) 17,40%

A.K.H.Σ. Extra (κυμαινόμενο) 17,15%

ΚΑΡΤΑ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΜΕΤΡΗΤΩΝ «MY CASH»

- κυμαινόμενο

ΠΡΟΣΦΟΡΑ: Άτοκη περίοδος 2 μηνών για αναλήψεις μετρητών που θα γίνουν έως και 31/12/2007, από τα ΑΤΜς και τα Καταστήματα της Ε.Τ.Ε.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ: Μεταφορά υπολοίπων καρτών άλλων τραπεζών με 6μηνη περίοδο χάριτος.

12,95%

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ & ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

- Οι δικαιούχοι των λογ/σμών ΜΙΣΘΟΔΟΤΙΚΟΣ PLUS και ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ PLUS, καθώς και τα τυχόν προτεινόμενα μέλη των οικογενειών τους, δικαιούνται έκπτωσης μίας (1) μονάδας στα επιτόκια των πιστωτικών καρτών GO MASTERCARD / GOLD MASTERCARD / GO VISA και VISA ELECTRON, καθώς και στο επιτόκιο της κάρτας ανάληψης μετρητών «MY CASH».

- Οι δικαιούχοι του λογ/σμού ΣΠΟΥΔΑΣΩ δικαιούνται έκπτωσης 1,25 μονάδων στο επιτόκιο της πιστωτικής κάρτας VISA ELECTRON, και μίας (1) μονάδας στο επιτόκιο της κάρτας ανάληψης μετρητών «MY CASH».

- Οι δικαιούχοι του λογ/σμού Family Fast δικαιούνται έκπτωσης μίας (1) μονάδας στα επιτόκια των πιστωτικών καρτών GO MASTERCARD / GO VISA και VISA ELECTRON, καθώς και στο επιτόκιο της κάρτας ανάληψης μετρητών «MY CASH».

- Εισφορά _____ N

(www.nbg.gr)

Βιβλιογραφία

- Βιβλία

Δαλάνας Στράτος, *Αρχές Χρηματοδότησης Επιχειρήσεων*, Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα, 1993

Δασκάλου Γεώργιος, *Χρηματιστική Διαχείριση Επιχειρήσεων*, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα, 1999

Εγκύκλιος 2756 / 1, *Τροποποιήσεις Κανονισμού*, Αθήνα, 2007

Εγκύκλιος 2756 / 2, *Τροποποιήσεις Κανονισμού*, Αθήνα, 2007

Εγκύκλιος 2756 / 3, *Τροποποιήσεις Κανονισμού*, Αθήνα, 2007

Εγκύκλιος 2756 / 4, *Τροποποιήσεις Κανονισμού*, Αθήνα, 2007

Κοτσανίδης Στέργιος, *Χρηματοοικονομική Επιχειρήσεων*, ΑΤΕΙ, Θεσσαλονίκη, 2005

Τραπεζικός Κανονισμός, Αθήνα, 2007

Φίλιος Βασίλης, *Σύγχρονη Οργάνωση και Διοίκηση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 1995

- Μελέτες

Philip R. Beaulieu, "A note on the role of memory in commercial loan officer use of accounting and character information", University of Calgary, 1996

A.J. Singh, Francis A. Kwansa, "Financing the lodging industry in the next millennium", University of Delaware, Newark, DE, USA, 1999

- Ιστοσελίδες

www.attikabank.gr, 05/08/2007

www.daneaia.natrel.gr, 20/08/2007

www.disabled.gr, 12/09/2007

www.emporiki.gr, 03/08/2007

www.nbg.gr, 15/09/2007

www.scopous.com, 15/09/2007

www.wani.org.gr, 08/09/2007